

Vahdon kiinteät muinaisjännökset
ja esihistorialliset maalöydöt

Kertomus vuonna 2007 tehdystä
arkeologisesta inventoinnista

Laatinut Esa Laukkanen

Turun maakuntamuseo

Vahdon kiinteät muinaisjäännökset ja esihistorialliset maalöydöt

SISÄLLYS

Tiivistelmä	2
Esipuhe	3
Inventointialueen yleispiirteitä	3
Aiemmat tiedot Vahdon muinaislöydöistä	3
Inventoinnin toteuttaminen	3
Taulukko 1: Muinaisesineitä Vahdolta	5
Taulukko 2: Muinaisjäännökset inventointinumeroiden mukaisessa järjestyksessä	9
Kohdekuvaukset inventointinumeroittain (viimeisinä tentatiivikohteet, T1-T5)	11
Irtainten muinaisesineiden löytöpaikkojen tarkastuksia	43
Kiintojäännöksiä ilman inventointinumeroa	45
Hävinneitä tai sijainniltaan vaillinaisesti tunnettuja kohteita	50
Erityisiä paikannimiä ilman varmaa havaintoa rakenteista	52
Luonnonmuodostumaksi arvioituja kohteita	53
Yleiskartta	54
Karttaotteet 1–11	55
Asemapiirrokset 1–2	66
Piirros 1	68
Luettelo inventoinnin negatiiveista	69
Luettelo inventoinnin diapositiiveista	72
Valokuvaliite	73
Taulukko 3: Luettelo inventointinumeroille merkityistä kohteista peruskarttalehdittäin	78
Erillisenä vihkona tiedot maanomistuksesta	

Tiivistelmä

Vahdon muinaisjäännösinventointi 2007:

Kuuluu osana muutamien Turun lähikuntien rakennettua ympäristöä, kulttuurimaisemaa ja ympäristöhistoriaa selvittävän VARAKUM-projektin A-osaan, jonka toteuttajana on Turun maakuntamuseo, ja jonka rahoitus tulee Varsinais-Suomen liiton myöntämän ”Maakunnan kehittämisrahan” lisäksi alueen kunnilta, Turun maakuntamuseolta ja Varsinais-Suomen Liitolta. Inventoinnille, sen valmistelulle ja sen jälkitöille oli varattu työaikaa yhdelle hengelle kolme kuukautta.

Inventoinnin suorittaja: FK Esa Laukkanen.

Tässä inventoinnissa löytyi **kaksi varmaa ja yksi mahdollinen kivikautinen asuinpaikka** (inv. n:ot 12, 13, T4; niitten löydöt KM 36771, 36772 ja 36774), lisäksi tallennettiin löytöjä neljältä muulta aiemmin tuntemattomalta löytökohdalta (joitten löydöt KM 36766, 36767, 36770, 36773). Tarkastetuista historiallisen ajan kohteista oli yksitoista sellaista, joista ei ollut aiempaa arkeologisissa kenttätöissä tehtyä tarkastuselontekoa.

Kaikki Vahdolta tunnetut kohteet yhdistäen voidaan esittää seuraava asetelma:

Vahdolta 17.12.2007 tunnetut varmojen ja mahdollisten muinaisjäännösten esiintymät tyypeittäin:

Kivikautisia asuinpaikkoja (n:ot 1, 4, 5, 6, 12 ja 13; varauksin n:ot 2, 3, T4)	6–9
<u>Muinaisjäännöksiä hist. ajalta (7, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17, T5; varauksin T2, T3)</u>	<u>10–12</u>
Yhteensä	16–21

Inventoinnin löydöt: KM 36764–36774.

Tutkimusraportti (eli inventointikertomus): Esa Laukkanen 2007 Turun maakuntamuseon arkistossa. Kopioidaan Museoviraston Arkeologian osaston topografiseen arkistoon ja Turun yliopiston Arkeologian arkistoon.

Esipuhe

INVENTOINTIALUEEN YLEISPIIRTEITÄ

Vahdon kunta sijaitsee Varsinais-Suomen maakunnan keskivaiheilla. Yhteistä ympärysrajalinjaa Vahdolla on Turun kaupungin sekä Ruskon, Maskun ja Nousiaisten kanssa, ja lisäksi Vahto ulottuu yhteiseen rajapisteeseen myös Mynämäen, Yläneen, Pöytyän ja Auran kanssa.

Vahdon maapinta-ala on 77,1 km² (1.1.2005), asukkaita Vahdolla on ollut vuosien 2004 ja 2005 vaihteessa 1876. Vahdon kautta ei kulje valtateitä eikä rautateitä. Vesiliikenneväyliä ei ole, ja mainittavia vesistöjä onkin vain pieni joki, jonka yläjuoksua nimitetään Vahdonjoeksi.

Vahdon eteläisessä puoliskossa laajat viljelysvainiot hallitsevat maisemaa, pohjoispuoliskossakin on vainioita, etupäässä purojen tai ojien tienoilla, ja niiden välillä on osaksi laajojakin soita ja metsämaita. Näistä suuremmista soista yksi, Kangenmiekka, on kokonaan Vahdon alueella, osaksi Vahdon alueella sijaitsevia suurempia soita ovat Vajosuo, Vähä Vajosuo ja Kurjenrahka, joka kuuluu Kurjenrahkan kansallispuiston alueeseen. Näitten lähistölle metsäalueille on vedetty yhtenäinen retkeilyreitiverkosto. Vahdolle on rakennettu verraten vähän kesämökkejä: niitä on vuoden 2004 tiedon mukaan Vahdolla 123.

AIEMMAT TIEDOT VAHDON MUINAISLÖYDÖISTÄ

Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirjassa vuonna 1878 julkaistussa Maskun kihlakunnan arkeologisten löytöjen esittelyssä on Vahdolta huomioitu vain yksi kiviesinelöytö; muita löydöksiä ei silloin vielä ollut Vahdolta tietona. Joskus 1930-luvun alussa on Vahdolla tehty ensimmäisen kerran arkeologisen löytöpaikan tarkastus, silloin oli Kierikkalan puustellin eteläpuoleiselta harjulta havaittu palaneen luun siruja ja kvartsin lohkomisesta jääneitä iskoksia (KM 9363:7–8). Niitä löydöksiä ei ole mainittu vuonna 1931 ilmestyneessä A. M. Tallgrenin ”Varsinais-Suomen historia I:ssä”. Sitä vastoin niistä näyttää olevan jo maininta vuonna 1932 ilmestyneessä Väinö Paalasmaan teoksessa ”Piirteitä Ruskon pitäjän menneisyydestä”.

Vahdolla on Matti Huurre tehnyt arkeologisen inventoinnin vuonna 1962. Hän määrittä tuolloin tarkastamistaan kohteista kuusi kivikautisiksi asuinpaikoiksi, muista tarkastuskohteista ainakin kolme oli kivikautisia irtolöytöpaikkoja, ehkä neljäkin. Näitten lisäksi vuonna 1962 on tarkastuskohteina ollut myös mm. kolme epävarmasti määriteltävää vaikeasti ajoitettavaa kohdetta.

Heljä Brusila on laatinut kahden Vahdolla sijaitsevan kivikautisen asuinpaikan tarkastuksesta erilliset selonteot, ja selonteon Vahdon Valkiavuoren alueen inventoinnista. Muutamia irtolöytöjä paikkakunnalta on tallennettu. Arkeologisia tutkimuksia on tehty Vahdolla Linnankappelinmäen mahdollisen muinaisjäännöksen kohdalla tai vieressä, ne oli toteutettu ennen kevyen liikenteen väylän rakentamista Linnankappelinmäen vierelle. Kertomusta näistä Linnankappelinmäen luona 1980- ja 1990-lukujen vaihteen tienoilla tehdyistä tutkimuksista en ole nähnyt.

Koko paikkakunnan muinaisjäännöskantaa koskeva selonteko on esitetty Varsinais-Suomen seutukaavaliiton julkaisussa nimeltä ”VARSINAIS-SUOMEN SUOJELUALUEET JA -KOHTEET/INVENTOINTIRAPORTTI 1977”. Verraten tuore Vahdon paikallishistoria, Turkka Myllykylän kirjoittama vuonna 2002 ilmestynyt teos ”Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä –”, sisältää myös Vahdon arkeologisten löytöjen esittelyn.

INVENTOINNIN TOTEUTTAMINEN

Tämänkertainen muinaisjäännösinventointi eli arkeologinen inventointi kuuluu osana muutamien Turun lähikuntien rakennettua ympäristöä, kulttuurimaisemaa ja ympäristöhistoriaa selvittävän VARAKUM-projektin A-osaan, jonka toteuttajana on Turun maakuntamuseo, ja jonka rahoitus tulee Varsinais-Suomen liiton myöntämän ”Maakunnan kehittämisrahan” lisäksi alueen kunnilta, Turun maakuntamuseolta ja Varsinais-Suomen Liitolta.

Toteutin inventoinnin tähän tehtävään Turun maakuntamuseolle palkattuna tilapäisenä tutkijana. Työaikaa oli varattu kolme kuukautta. Ensimmäinen kenttätyöpäiväni oli 18.5.2007, sitä ennen olin alkuvalmisteluksi läpikäynyt aiemmin kertynyttä tietoa Vahdon muinaisjäännöskannasta, jota on useassa eri arkistossa. Työtäni valvoi Turun maakuntamuseon puolesta tutkija Heljä Brusila.

Inventoinnin kenttätyössä totesin kaksi aiemmin tuntematonta kivikautista asuinpaikkaa Vahdonjoen uomalle laskeutuville maastonkohdilta. Toinen niistä oli kunnan etelärajan lähellä olevan Heliskosken tuntumassa, toinen siitä yläjuoksulle. Kahdesta muusta kohdasta löysin iskoksia (KM 36770 ja 36774), jotka löytöyhteydet huomioon ottaen saattavat olla viitteinä ehkä aiemmin tuntemattomasta asuinpaikasta. Näin päättelin siitä syystä, että toisessa kohtaa kahden iskoksen lisäksi löytyi mahdollinen iskemällä työstetty kaavin, toisessa kohtaa iskokset olivat laajahkolla alueella, vaikkei niitä runsaasti

löytynytään. Useimmat nyt tarkastetuista esihistoriallista aikaa nuoremista muinaisjäännöksistä olivat aiemmin tarkastamattomia, vaikkakin tiedossa olleita.

Inventoidessani en havainnut Vahdolta sellaisia muinaisjäännöksiä, joiden voisi ajatella lähitulevaisuudessa tuhoutuvan maaleikkausten valumisen vuoksi, tai muun vastaavan syyn takia. Tietooni ei tullut mitään vastikään tapahtuneita muinaisjäännösten särkymisiä tai vaurioitumisia.

Inventointikohteitten yhteydessä on maininta rauhoitusasteluokasta, milloin se on entuudestaan määritetty. Jako on seuraava:

- Luokka 1 koskee niitä muinaisjäännöksiä, joiden kohdalla pätee: ”Kohteet katsotaan valtakunnallisiksi muistomerkeiksi, jotka ovat niin arvokkaita, että niiden säilyminen on turvattava kaikissa olosuhteissa. Vaikka ne tutkittaisiinkin, ne pyritään entisöimään.”
- Luokkaan 2 kuuluvat ne, joihin pätee: ”Kohteiden arvoa ei voida selvittää ilman tarkempia tutkimuksia. Tutkimustulosten perustella ne siirretään joko I luokkaan tai tavallisimmin III luokkaan.”
- Luokkaan 3 kuuluvat ne, joihin pätee: ”Kohteet, joita riittävästi tutkittuina tai kokonaan hävinneinä ei ole enää tarpeen pitää rauhoitettuna.”

Maanomistusta koskevia tietoja sain tähän inventointikertomukseen pääasiassa internetissä olevasta kiinteistötietojärjestelmästä. Tähän inventointiin liittyvät muinaislöydöt on tarkoitus toimittaa Museoviraston huostaan, niitten päänumerot ovat KM 36764–36774. Tämän inventoinnin yhteydessä koottua perustietoa Vahdon muinaisjäännöskannasta on syötetty Turun maakuntamuseolla ylläpidettävään tietokantaan, jota on luotu VARAKUM-projektin yhteydessä. Inventoinnin valokuvat on tarkoitus liittää Turun maakuntamuseon kokoelmiin tunnuksilla KF2007:971–KF2007:982 ja KF2007:987–KF2007:1018 ja KD2007:146–KF2007:160.

Arvokkaita tietoja inventointityöni tueksi sain niitä tiedustellessani sain varsin monilta paikkakuntalaisilta. Useimmiten esitin kysymyksiäni paikallisen luonnonympäristön ja perimätiedon tuntijalle Sakari Osalalle. Häneltä, ja Vahdossa asuvalta historianutkijalta Turkka Myllykylältä sain useaan inventointikohteeseen liittyviä tietoja.

Turussa

19.12.2007

Esa Laukkanen
Inventoinnin suorittaja

Taulukko 1: Muinaisesineitä Vahdolta

Vuoden 2007 inventointinumero on mainittu niitten esineitten kohdalla, jotka ovat peräisin kiinteistä muinaisjäännöksistä. Arkistotiedot on koottu 15.5.2007 saatavissa olleesta aineistosta.

Lyhennykset:

KM = Kansallismuseon kokoelmat

TYA = Turun yliopiston arkeologian osaston kokoelmat.

Kivikautiset ja alustavasti sellaisiksi katsottavat löydöt

Löytönumero	Löytöpaikka	Löytölaji	Kylä
KM 25828	Vahto, Airikkala. Tarkkaa löytöpaikkaa ei tiedetä. Airikkalan talo Vahdon itäosassa näkyy peruskartan ruudussa 6734/3247.	kaksi talttaa	Askainen?
KM 15607:1-2	Hiekkakankaan etelärinteeseen pistävän peltokielekkeen kohdalta. (inv. n:o 5)	iskoksia	Hemmola
KM 30799	Ampumaradantien mutkaan jäävältä hiekanottoaikalta. (inv. n:o 4)	kivikautisia asuinpaikkalöytöjä	Hemmola & Laukola
KM 36769:1-4	Hiekkakankaan etelärinteeseen pistävän Mäntylän peltokielekkeen kohdalta. (inv. n:o 5)	kivikautisia asuinpaikkalöytöjä	Hemmola
KM 36773	Lavamäentien ojan reunaleikkauksesta Honkanummesta noin 300 metriä koilliseen kohdasta: p = 6735 160, i = 3246 450, z = 55-57,5.	kivilaji-iskos	Inkinen
Tuntemattoman keräilijän haltuun annettu (inv. kert. 1962, s. 15)	Korpelan talon kaakkoispuolella olevalta pellolta. (p = 6736 090, i = 3243 810, z = 65) (inv. n:o 10/1962)	kivitaltaksi sanottu esine	Kauranta
KM 9363:7-8 (inv. kert. 1962, s. 6)	"Kierikkalan puustellin S-puoleisen harjun eteläisimmästä hiekkakuopasta, jossa maa viettää itään". (inv. n:o 1, s. 7). Motonummi ?	kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta	Kierikkala (ja myös Peijlerä?)
KM 15602:1-3	Motonummi (inv. n:o 1)	kvartsiesineitä ja -iskoksia	Kierikkala (ja myös Peijlerä?)
KM 15603	Auramon talon pellostä Vahdonjoen itärannalta, noin 250 m:n päästä joesta ja noin 200 metriä länteen Auramon (Hakalan) talosta. (inv. n:o 8/1962) (karkeasti n. p = 6729 700, i = 3242 250, z = 37,5-40)	vasarakirves	Kierikkala
KM 36765:1-3	Motonummi (inv. n:o 1)	asuinpaikkalöytöjä	Kierikkala
KM 36766	Löytynyt inventoinnissa tieltä inventointikohteen n:o 1 länsipuolelta kohdasta: p = 6728 830, i = 3241 750, z = 45-50.	iskos	Kierikkala

KM 36767	Löytynyt inventoinnissa läheltä kahta suurta luonnonlähdetä (Ämmänlähde ja Äijänlähde) tienojan reunaleikkauksesta kohdasta: p = 6729 270, i = 3242 330, z = 42,5.	hiekkakivihioimen pala	Kierikkala
Tuntemattomassa paikassa (inv. kert. 1962, s. 15)	Kolovuoren itäreunalla olevista kiviraunioista (inv. n:o 11/1962).	kivikirves (?)	Kierikkala
Vahdon kansakoulu (inv. kert. 1962, ss. 13–14)	Auramon talon pellosta Vahdonjoen itärannalta, noin 250 m:n päästä joesta ja noin 200 metriä länteen Auramon (Hakalan) talosta. (inv. n:o 8/1962) (karkeasti n. p = 6729 700, i = 3242 250, z = 37,5–40)	(itäkarjalainen) kourutaltoa	Kierikkala
Vahdon kansakoululla olleet (inv. kert. 1962, s. 6)	Motonummi (inv. n:o 1)	kahden (?) hiomalaa'an kappaleita	Kierikkala (ja myös Peijerlä?)
Vahdon kansakoululla olleet (inv. kert. 1962, s. 6)	Motonummi ? (inv. n:o 1)	kaksi poikkikirvestä	Kierikkala (ja myös Peijerlä?)
KM 9321	"Koiviston kylän Lehdon pientilan Joentaustan pellolta hietamaasta kyntötyössä n. 100 m:n päässä talosta koilliseen" (p = 6728 530, i = 3241 220, z = 40) (inv. n:o 7/1962).	kourutaltoa	Koivisto
KM 36771:1–12	Koli (inv. n:o 12.)	asuinpaikkalöytöjä	Koivisto
KM 36772:1–15	Heliskoski (inv. n:o 13)	asuinpaikkalöytöjä	Koivisto
KM 12512	Kunnan omistamasta sora- tai hiekkakuopasta Pietilän tilalta Laukolan kylästä (inv. n:o 4).	vasarakirves, tyyppiä I	Laukola
KM 15604:1–2	Seurojentalon koillispuolelta polun reunasta. (inv. n:o 2)	kiviaseen sirpale, kvartsi-iskos	Laukola
KM 15605	Hiekkakuopasta urheilukentän vierestä. (inv. n:o 3)	kvartsi-iskoksia	Laukola
KM 15606:1	Korvensuun talon pihalta. (Voi olla peräisin inv. kohteesta n:o 4; ks. vuoden 1962 inv. kertomus ss. 9–10.)	Jäkärän tyyppin oikokirves	Laukola?
KM 15606:2–5	Kunnan omistamasta sora- tai hiekkakuopasta Pietilän tilalta Laukolan kylästä (inv. n:o 4).	kvartsi-iskoksia	Laukola
KM 23589	Löytynyt loivasta etelärinteestä muualle siirretystä mullasta. Multa oli otettu läheltä ampumarataa ja aiemmin tunnettua kivikautista asuinpaikkaa (tarkastus vuonna 1983) (p = 6733 220, i = 3243 620, z = n. 45).	kivitaltoa	Laukola
KM 30799	Ampumaradantien mutkaan jäävältä hiekanotto paikalta (inv. n:o 4).	kivikautisia asuinpaikkalöytöjä	Laukola & Hemmola
KM 36768	Hiekkakuopasta urheilukentän vierestä (inv. n:o 3).	kvartsi-iskos	Laukola
TYA 71	Vahdon Seurojentalon pihan yläreunasta hiekkakuopan läheltä. (inv. n:o 2)	porfyryri-iskos	Laukola
TYA 262	Löytynyt Satton talon maalta, pellosta läheltä metsän reunaa. Löytöpaikka Vahdon Satosta: p = 6735 40, i = 246 00? (Löytötiedoissa nuo koordinaatit on merkitty x- ja y- peruskkoordinaateiksi, mikä on ehkä erehdyksestä johtuvaa?).	kourutaltoa	Laukola

	Ks. Kierikkalan kaksi ensimmäistä ja viimeistä riviä.		Peijerlä?
KM 36774:1-3	Inventointikohteesta tunnuksella T4. Hiekkakuopista Lavamäentien varreltaa Uudentalon pihamaan ja Joenkäyräntien ja Lavamäentien risteyksen väliltä.	kvartsi-iskoksia	Riittiö
Löytäjän hallussa (valokuvat ja piirros)	Haanpelto-nimiseltä vainiolta matalan viljelemättömän mäen eteläkärjen luota suunnilleen kohdasta: p = 6731 050, i = 3241 330, z = 40-42,5.	hiottu kivitaltta	Riittiö
Löytäjän hallussa (valokuvat ja piirros)	Löytö on Riihipelto-nimiseltä vainiolta läheltä koillis-lounais-suuntaisen kallioisen mäen koillispäätä, muutaman kymmenen metrin tarkkuudella kohdan 6730 500, 3241 270 ympärillä. Löytökorkeus: z = 40-45 m mpy.	kivinen hioin	Riittiö
KM 191	Myllyvuoren hiekkakuopasta. Löytynyt vuonna 1825. (inv. n:o 9/1962)	vasarakirves	Seppälä (?)
Pitäisi olla Markku Saarisella Seppälässä?	Löytänyt Oiva tai Aleks Vähätalo Tiravanjoen varren pellolta Vähätalon maalta?	liuskekeihäänkärki?	Seppälä (?)
KM 15608:1-6	Hevosmäen ja Arvolan tilojen rajalta ja Ojarannan pellolta (inv. n:o 6).	keramiikkaa, palanutta luuta, kvartsiesineitä ja -iskoksia	Silvola
KM 15608:7	Ojarannan pellosto ojan länsipuolelta. (inv. n:o 6)	kaksi keratofyyri-iskosta	Silvola
KM 15608:8	Köykänmäen itäpuolelta läheltä Hevosmäen taloa. (inv. n:o 6)	kvartsi-iskos	Silvola
KM 36764	Löytänyt Pertti Suurhasko maatoissa noin 10-vuotiaana (inv. n:o 6) vuoden 1975 tienoilla. Löytöpaikka oli pellolla Valperiin menevän tien ja jokiuoman puolivälissä noin 40-50 metriä osoitteessa Valperintie 285 olevasta asuinrakennuksesta etelään. Suurhasko oli havainnut kirveen, kun se oli kääntynyt näkyville koneen työskennellessä. Löytökohta suunnilleen: p = 6733 450, i = 3241 780, z = 42,5-45.	kivikirves	Silvola
KM 36770:1-3	Ketunnummen mäen laidasta. Kohdasta: p = 6733 700, i = 3241 760, z = 50.	kaavin ja kaksi iskosta	Silvola

Vahdolta kokoelmiin tulleita kiviesineitä, joista ei tiedetä, onko niiden löytöpaikka Vahdolla

Löytönumero	Löytöpaikka	Löytölaji	Kylä
Turun Historiallinen Museo n:o 70	Löytöpaikka ei ole tiedossa. Saantitiedossa on mainittu Vahto, ja tämän olevan neiti M. Landtbomilta.	kourutaltoa	?
Turun Historiallinen Museo n:o 75	Löytöpaikka ei ole tiedossa. Saantitiedossa on mainittu vain olevan Vahdolta.	kourutaltoa	?

Mahdollisesti rautakautiseksi katsottava löytö

Löytönumero	Löytöpaikka	Löytölaji	Kylä
Turun Historiallinen Museo n:o 338	Löytöpaikkaa ei tiedetä. Lahjoittanut isäntä K. Syrjämäki. Vahto. Vuosi 1897.	pronssikoru, esihistoriallinen?	?

Arkistotiedoissa mainittuja historiallisen ajan löytöjä tai alustavasti sellaisiksi arvioitavia löytöjä

Löytönumero	Löytöpaikka	Löytölaji	Kylä
Historialliselle osastolle luovutettu (inv. kert. 1962, s. 16)	Seppälän kylän Isontalon pellosta. (p = 6729 750, i = 3243 380, z = n. 37,5)	rautainen sotavasara	Seppälä (?)
Historialliselle osastolle luovutettu (inv. kert. 1962, s. 16)	Seppälän kylän Isontalon maalta Seppälän kylätien pohjoispuolella olevasta Vanhastapelosta (p = 6730 250, i = 3243 650, z = 40-42,5).	rautainen hela tms.	Seppälä (?)

Taulukko 2: Muinaisjäännökset inventointinumeroiden mukaisessa järjestyksessä

MJREK	Inv. n:o 2007	PK-lehti n:o	Paikannimi	Tyyppi	Ajoitus	p	i	z	Aikaisemmat kenttätyöt, niiden johtajat tai selonteon kirjoittajat, tutkimusvuosi	Luokka
906 01 0001	1	1044 11	Motonummi	asuinpaikat	kivikautinen	6728 925	3241 995	45–50	Matti Huurre, inv. 1962	2/3
906 01 0002	2	1044 11	Seurantalo	asuinpaikat	kivikautinen	6732 163	3243 296	45	Matti Huurre, inv. 1962	2
906 01 0003	3	1044 11	Urheilukenttä	asuinpaikat	kivikautinen	6732 520	3243 340	50–52,5	Matti Huurre, inv. 1962	2
906 01 0004	4	1044 11	Kuusikorpi	asuinpaikat	kivikautinen	6733 327	3243 744	50	Matti Huurre, inv. 1962 Heljä Brusila, tark. 1983	2
906 01 0005	5	1044 11	Mäntylä	asuinpaikat	kivikautinen	6733 475	3243 446	45–50	Matti Huurre, inv. 1962	2
906 01 0006	6	1044 11	Köykänmäki	asuinpaikat	kivikautinen	6733 475	3241 808	40–45	Matti Huurre, inv. 1962 Heljä Brusila, tark. 1990	2
	7	1044 11	Koliryttö	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6736 990	3242 520	65		
	8	1044 11	Ikkemurtama	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6735 820	3243 310	65		
	9	1044 11	Koirantiski	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6735 260	3243 870	65–70		
	10	1044 11	Riihikorpi	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6735 280	3244 890	67,5		
	11	1044 11	Harvametsä	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6733 640	3248 080	57,5		
	12	1044 08	Koli	asuinpaikat	kivikautinen	6729 020	3241 170	41–52		
	13	1044 07	Heliskoski	asuinpaikat	kivikautinen	6728 100	3240 400	41–47		
	14	1044 11	Heinäköykky	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6738 220	3243 770	80–85		
	15	1044 12	Laaskallio	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6739 100	3244 980	80		
	16	1044 12	Rajavuori	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6741 050	3247 290	87,5		
	17	1044 12	Kuhankuono	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6745 080	3250 170	70		

MJREK	Inv. n:o 2007	PK-lehti n:o	Paikannimi	Tyyppi	Ajoitus	p	i	z	Aikaisemmat kenttätyöt, niiden johtajat tai selonteon kirjoittajat, tutkimusvuosi	Luokka
906 00 0001	T1	1044 11	Kolovuori	hautapaikat	pronssi- ja/tai rautakautinen	6728 747	3242 400	55–60	Matti Huurre, inv. 1962	2
906 00 0002	T2	1044 11	Linnankappelinmäki	asuinpaikat	rautakautinen ja/tai keskiaikainen	6731 111	3243 039	40–45	Matti Huurre, inv. 1962 kaivaus, vuosi ei tiedossa	2
	T3	1044 08	Varkaanvuori	taide, muistomerkit, hakkaukset	historiallinen	6729 050	3239 890	62,5		
	T4	1044 11	Pahkaoja	muinaijännökset	esi-historiallinen	6735 770	3246 970	60–62,5		
	T5	1044 11	Huovintie	kulkuväylät	historiallinen	6729 590	3244 410	50		

Kohdekuvaukset inventointinumeroittain (viimeisinä tentatiivikohteet, T1–T5)

1 Motonummi

Muinaisjäännösrekisterissä 906 01 0001 Motonummi.

Seutukaavan suojelukohde numerolla 19631, ja siinä yhteydessä on nimipari Kierikkala Saaremaa (jotka nimet esiintyvät samassa luettelossa toisenkin kohteen yhteydessä).

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2/3

Lukumäärä: 1–2

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6728 925, i = 3241 995, z = 45–50

Koordinaattiselite: koordinaatit muinaisjäännösrekisterin mukaan (vrt. alla kohta ”Lisäyksiä”)

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ei selvillä

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 2,4 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Matti Huurre

inv. 1962, n:olla 1

KM 15602:1–3, asuinpaikkalöytöjä

Todennäköisesti asuinpaikkalöydöt KM 9363:7–8 ja Vahdon kansakoulun kokoelmissa (vuonna 1962) olleet kahden hiomalaa’an kappaleet ja kaksi kirvestä ovat myös tähän liittyviä.

INVENTOINTI 2007

Aika: 18.5. ja 28.5.2007

Löydöt: KM 36765:1–3: iskoksia, mahdollinen teelmän tai esineen katkelma (:1)

Karttaotteet: n:o 1 ja 9.

Kuvat: KF2007:977

LYHYT KOHDEKUVAUS

Asuinpaikkalöydöt ovat metsän ympäröimältä hiekanottoalueelta.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Tässä on männikkökankaalla hiekanottoaika, joka näkyy vuoden 1995 peruskarttalehdellä vain osittain: joitakin siihen kuuluvia reunoiltaan umpeen kasvaneita vanhempia hiekkakuoppia ei ole merkitty vuonna 1995 painetulle peruskarttalehdelle. Lähiympäristössä on sileitä avokallioita ja joitakin omakotitalojen pihvoja.

Kohteen kuvaus:

Tämä asuinpaikka sijaitsee lähellä Kolovuori-nimistä mäkeä ja sen eteläpuolella olevaa

Haapavuorenkulmaksi sanottua aluetta. Kolovuoren seudulle viitannee A. M. Tallgrenin vuonna 1931

Helsinkiin toimittamiin asuinpaikkalöydöksiin liittyvä tieto, että ne olivat ”Kierikkalan puustellin S-puoleisen harjun eteläisimmästä hiekkakuopasta, jossa maa viettää itään”. Vuonna 1962 on Matti Huurre havainnut lähellä Kolovuorta olleilta hiekkakuopilta, Motonummelta, lieden jäännöksen, iskoksia ja kvartsisieineitä; hän on ilmoittanut asuinpaikan sijaintikohdan koordinaateiksi 6720 36, 570 70; hän on todennut, että Tallgrenin tuntema löytökohta oli ollut samoilla hiekkakuopilla, vaikkakaan ei ilmeisesti kuitenkaan siinä, mistä vuoden 1962 löydöt tulivat. Vuoden 1995 peruskartalle on merkitty koillisesta kuopille tuleva ajotie, se tekee mutkan kiertäen kuoppa-alueen itäpäästä myötäpäivään; mutkan pohjoispäästä tulee lyhyt ajotie pohjoisen suunnasta alas kuoppaan, sitä haaraa ei näy peruskartalla.

Vuonna 1962 ilmoitetut asuinpaikan koordinaatit osoittavat yhden hiekkakuopan pohjalle. On mahdollista, että sen hiekkakuopan nykyisessä pohjoisreunassa olisi jäljellä jotakin jäännöstä asuinpaikasta, siihen viittasi se, että yksi kvartsi-iskos näkyi kuopan reunaleikkauksessa noin kymmenen metrin päässä kuoppaan tulevan tien suusta länteen. Sen iskoksen löytökohta oli karkeasti noin 20 metrin päässä vuonna 1962 koordinaatein ilmoitetusta löytökohdasta. Vuonna 1962 kuopan itäreunassa oli ollut tulisijan jäännös, vaan se on mitä ilmeisimmin hävinnyt vuosikymmenien kuluessa, mitään tulisijaan viittaavaa en kuopasta havainnut. Kuopan reunat olivat yleensä ilman kasvillisuutta, kuitenkin mainitun tien suun ja iskoksen löytökohdan välillä kuopan reuna oli paljolti umpeen kasvanut. Yhdessä tai kahdessa kohdassa reunaleikkauksessa hiekka oli ehkä rautapitoisuudesta johtuen punertavaa. Muuta värjäytymistä en siinä havainnut. Maaperä on karkeaa hiekkaa ja osaksi hienoakin hiekkaa. Irtokiviä ei sen joukossa kovin paljoa ole. Kuopan syvyys on ehkä noin 3½ metrin luokkaa, sen tasaisella pohjalla kasvoi joitakin pajuja; kuopan pohja-alan muoto on pyöreähkö.

Havaitsin Kolovuoren seudun kautta kulkevan Haapavuorentien leikanneen yhtenäistä löytöaluetta, jossa iskoksia oli paikoin kohtalaisen tiheässä. Tämä iskosten löytöalue sijaitsee etelään teiden Y-kirjaimen muotoisesta risteyksestä, josta yksi soratie menee asfaltoidulle tielle 2012 ja yksi Haapavuoren ja Teerimäen talojen suuntaan.

Mainittuun (Haapavuorentien ja Teerimäentien) risteykseen ulottuu etelästä teiden länsipuolella vanha hiekkakuoppa, joka on täytetty maalla kuopan suun tasalle. Tässä pohjois-eteläsuuntaisen Haapamäentien itälaidan viereltä havaitsin ojaleikkauksesta iskoksia kolme suppealla alalla vieretysten. (Niitten löytökohdasta 12 metriä pohjoiseen on täyttämätön hiekkakuoppa, joka näkyy v:n 1995 peruskartalla nykyistä laajuuttansa pienempänä.). Näitä iskosten löytökohtia vastapäätä tien länsipuolella oli ainakin yksi iskos. Näistä noin 20–40 metriä etelään on tien länsilaidan ojaleikkauksessa näkyvissä enemmän iskoksia kohdalla, jossa tien länsilaitaan ulottuu kahden hiekkakuopan välinen noin 12 metrin levyinen kannas. Iskosten säilynyt löytöalue siinä vaikutti noin 20 metrin läpimittaiselta (sitä esittää merkintä karttaotteella n:o 9). Kuoppien väliin jäävä kannas näkyy myös vuoden 1995 peruskarttalehdellä. Kannaksen kohdalla ojan reunaleikkauksessa oli paitsi iskoksia, myös joitakin ehkä tulella haurastuneita suunnilleen nyrkin kokoisia kiviä. Mahdollisesti asuinpaikan käytöstä johtuvaa maan värjäytymistä oli tien itälaidan ojaleikkauksessa vastapäätä sanottua kuoppien välistä kannasta. Tien itälaidasta havaitsin iskoksia kaikkiaan vain edellä sanotulta kohdalta, niitä en huomannut mahdollisen värjäytymän tienoilta.

Löytöalue oli loivalla tasaisella mäen länsirinteellä pienessä männikössä. Matalia laakeita kalliopaljastumia oli löytöalueen lähetyvillä ainakin kaksi. Maalaji oli karkeaa hiekkaa.

Luokitusehdotus: 2.

Lisäyksiä: Yllä mainitut koordinaatit osoittanevat tuhoutuneelle kohdalle kuopassa, mutta ne osoittavat samalla myös karkeasti kuopan reunan nykyistä sijaintia siinä kohdassa, jossa kuopan laidalla voi olla vielä jäljellä rippeitä asuinpaikasta. (Sillä kuopan reunan kohdalla näkyi kuopan reunaleikkauksessa yksi kvartsi-iskos.)

2 Seurantalo

Muinaisjäännösrekisterissä 906 01 0002 Seurantalo.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 19634 ja nimellä Seurantalo.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6732 163, i = 3243 296, z = 45

Koordinaattiselite: koordinaatit muinaisjäännösrekisterin mukaan.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ei selvillä

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 0,8 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Matti Huurre

inv. 1962 n:olla 2

KM 15604:1–2 kiviesineen sirpale ja kvartsi-iskos

irtolöytö (v. 1971)

TYA 71 porfyri-iskos

INVENTOINTI 2007

Aika: 18.5.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 3.

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVVAUS

Löydöksiä pihamaan laidoilta.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Seurojentalon pihalla noin 500 metriä kaakkoon kohdasta, jossa Nousiaisten suunnasta tuleva tie n:o 2010 ylittää Vahdonojan. Siinä on kovaksi tallautunutta pihamaata, joka laskeutuu jyrkästi etelään. Pihan etelälaidalla on Seurojentalon rakennus, itälaidalla kallioita ja länsilaidalla suuri ja syvä hiekkakuoppa.

Kohteen kuvaus:

Hiekkakuopan reunat eivät olleet kasvillisuuden peitossa. Niistä en havainnut asuinpaikan merkkejä, eikä pihan alueella näkynyt mitään erityistä sen paremmin. Aiemmat löydökset tunnuksilla KM 15604:1–2 ovat talon koillispuolelta polun reunasta, TYA 71 on pihan yläreunasta hiekkakuopan läheltä.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä:

3 Urheilukenttä

Muinaisjäännösrekisterissä 906 01 0003 Urheilukenttä.

Seutukaavan suojelukohde numerolla 19635 ja nimellä Urheilukenttä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6732 520, i = 3243 340, z = 50–52,5

Koordinaattiselite: Koordinaatit eivät tässä ole samat kuin muinaisjäännösrekisterissä olevat, mitkä osoittavat hiekkakuoppaan. Yllä olevat koordinaatit osoittavat saman kuopan reunaan kohdalle, josta löytyi iskos.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ei ole selvillä

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 1,2 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Matti Huurre

inv. 1962 n:olla 3

KM 15605, iskoksia

INVENTOINTI 2007

Aika: 21.5.2007

Löydöt: KM 36768: kvartsi-iskos

Karttaotteet: n:o 3.

Kuvat: KF2007:971

LYHYT KOHDEKUVAUS

Laajahko hiekanottoaikka urheilukentän, kadun ja pihojen välillä. Hiekkakuopan pohjalle on tehty leikkikenttä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee etelälounaaseen Lassinkallion lähellä olevasta urheilukentästä.

Kohteen kuvaus:

Urheilukentän länsilaitaan rajoittuu pieni alue, jolla maaperää ei näytä kaivetun. Heti sen alueen länsipuolella on hiekkakuoppa. Tarkasteluolosuhteet olivat sen kuopan laidoilla ja kaivamattoman alueen reunoilla kohtalaiset: kasvillisuus ei paljon haitannut maaleikkausten tarkastelua, mutta karike hieman haittasi. Havaittiin yhden kvartsi-iskoksen. Muita muinaisen ihmistoiminnan merkkejä ei erottunut.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä:

4 Kuusikorpi

Muinaisjäännösrekisterissä 906 01 0004 Kuusikorpi.

Seutukaavan suojelukohde numerolla 19636, silloin listattu ilman kohteen nimeä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1–2

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6733 327, i = 3243 744, z = 50

Koordinaattiselite: p- ja i-koordinaatti muinaisjäännösrekisteristä, z-koordinaatti luettu peruskartalta.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: Säilynyttä aluetta on ainakin yhdellä hiekkakuoppien välisellä pitkänomaisella kaivamattomalla kohdalla, jonka pituus on ehkä noin 100 m.

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 2 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Matti Huurre	irtolöytö (diaroitu v. 1950) inv. 1962 n:olla 4	KM 12512 vasarakirves KM 15606:2–5, asuinpaikkalöytöjä KM 23589, taltta
Heljä Brusila	irtolöytö tark. 1983 irtolöytöjä 1996	– KM 30799, asuinpaikkalöytöjä

Todennäköisesti oikokirves KM 15606:1 on myös tähän liittyvä.

INVENTOINTI 2007

Aika: 21.5.2007

Löydöt: ei tallennettuja löytöjä

Karttaotteet: n:o 3 ja 11.

Kuvat: KF2007:974

LYHYT KOHDEKUVAUS

Hiekanottoalueita ampumaradan ja Nummitie-nimisen pohjoiskoillis– etelälounas-suuntaisen soratien välillä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Lassinkallion kallioalueista muutamia satoja metrejä pohjoiseen, kohdassa, jossa Vahdonjoen uoma itä–länsi-suuntaisena katkaisee pohjois–etelä-suuntaisen harjujakson.

Kohteen kuvaus:

Tässä ampumaradalle menevän tien (Ampumaradantien) laajan mutkan sisäkaarteessa on hiekkakuoppa, jonka pohjalla on paikoin jättekiviä ja puustoa. Tämän kuopan pohjoispuolella on kuoppien välillä kaivamaton epäsäännöllisen muotoinen kaistale (näky karttaotteella n:o 11), jolla kasvaa pientä männikköä. Luoteessa tämä kaivamaton kaistale päättyy jyrkkään suuremman hiekkakuopan leikkaukseen. Siinä leikkauksessa oli nytkin näkyvillä iskoksia. Myös mainitun suuremman hiekkakuopan vastakkaisella reunalla Nummitien ja ampumaradalle menevän tien risteuksen vieressä oli kaksi kvartsi-iskosta (Näitten iskosten havaintokohta on karttaotteella n:o 11 vinoviivoitetun alueen luoteislaidalla.). Vuonna 1996 kuopat olivat asuinpaikan ympäristössä jo suunnilleen tai tarkalleen tähän laajuuteen kaivettuina (KM 30799:n verifikaatin asemapiirros). Tarkastelin myös numerolle KM 23589 merkityn kivitaltan löytöpaikan tienoita pihalle tehdyllä kasvimaalla ja sitä ympäröivien peltojen reunoilla. Niillä kohdin ei näkynyt mitään asuinpaikan merkkejä. Talossa tiedettiin kivitaltan löytyneen sen kohdalta ajetusta maasta. Myös hiekkakuopista sanottiin 1960-luvulla löytyneen kivesineen, jonka otaksuttiin olevan jossakin kokoelmassa (Lieneekö tarkoitettu kivikirvestä tunnuksella KM 12512, joka kylläkin on löytynyt jo ennen 1960-lukua.).

Luokitusehdotus: Luokan täytynee olla 2: löytöalue näyttää jatkuvan kuoppien väliselle paikoin leveällekin kaivamattomalle kangasmaan kaistaleelle.

Lisäyksiä:

5 Mäntylä

Muinaisjäännösrekisterissä 906 01 0005 Mäntylä.

Seutukaavan suojelukohde numerolla 19638, silloin listattu ilman kohteen nimeä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6733 475, i = 3243 446, z = 45–50

Koordinaattiselite: koordinaatit viittaavat asuinpaikan sisälle.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: asuinpaikan suurin läpimitta näyttää olevan vähintään 100 metriä

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 2 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Matti Huurre

inv. 1962 n:olla 5

KM 15607:1–2, iskoksia

INVENTOINTI 2007

Aika: 21.5.2007

Löydöt: KM 36769:1–4: asuinpaikkalöytöjä

Karttaotteet: n:o 3 ja 10.

Kuvat: KF2007:972–:973

LYHYT KOHDEKUVAUS

Tasaista peltovainion laitaa, joka pohjoislaidallaan rajoittuu metsään.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee edellisen tavoin kohdassa, jossa Vahdonjoen uoma itä–länsi-suuntaisena katkaisee pohjois–etelä-suuntaisen harjujakson.

Kohteen kuvaus:

Metsää oli vasta raivattu pelloksi vainion pohjois- ja länsilaidasta. Läheisen metsän reunassa oli kantoja kasassa. Orasta oli pellolla käydessäni paikalla. Tavattuani maanomistajan kävelin vainiolla hänen luvallansa. Siellä, missä oli orasta, se ei paljoa haitannut maaperän tarkastelua. Joillakin kohdin pellolla sattui olemaan harsoja, joitten alle ei näkynyt. Pellossa oli karttaotteella n:o 10 vinoviivoituksella osoitetussa kohdassa kohtalaisen tiheässä iskoksia ja iskentäytimiä. Poimin niitten joukosta vain muutaman näytteen. Poimin myös yhden hiekkakivihioimen. Mitään värjäytyneitä kohtia en erottanut vainiolla. Sen laidassa olevan uuden raivion laitaa laskeva puro, Limppukoski, näyttää peruskartan merkinnästä päätellen kaivetulta ojalta, mutta maanomistajan kertoman mukaan se on alkuperältänsä luonnonpuro. Metsä tämän puron ympärillä on kuusivaltaista. Maaperä metsässä ja pellolla on hiekkaa, paikoin hiekka on vainiolla oikeinkin hienojakoista. Vainion pohjoisreunan luokse on kellaria varten joskus tehty syvä muutaman metrin läpimittainen kaivanto, josta ulottuu pienempi ojamainen kaivanto etelään päin.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä:

6 Köykänmäki

Muinaisjäännösrekisterissä 906 01 0006 Köykänmäki.

Tämä on jaettu seutukaavan suojelukohteitten esittelyssä kahdeksi kohteeksi, joista toinen on numerolla 19630 ja nimellä Köylänmäki (pitäisi olla Köykänmäki?) ja toinen numerolla 19637, minkä yhteydessä on nimipari Silvola Köykänmäki.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 2

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6733 475, i = 3241 808, z = 40–45

Koordinaattiselite: koordinaatit muinaisjäännösrekisterin mukaan.

Maastomerkinä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tarkoin selvillä

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 2½ km luoteeseen.

ARKISTOTIEDOT

Matti Huurre

inv. 1961 n:olla 6

KM 15608:1–8

Heljä Brusila

tark. 1990

–

irtol. 2007

KM 36764, kivikirves

INVENTOINTI 2007

Aika: 29.5.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 2.

Kuvat: KF2007:978

LYHYT KOHDEKUVAUS

Metsäistä rinnettä joenvartta kulkevan asfalttitiien vierellä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Asuinpaikkalöytöjä on havaittu pienestä hiekkakuopasta metsäisen jyrkän mäen länsirinteeltä, jonka alapuolella kulkee asfalttitie. Suunnilleen yllä olevien koordinaattien ilmoittamalla kohdalla on asfalttitiien ja soratien risteyksessä kauaksi erottuva metalliosista koottu kookas ihmistä esittävä tummavärinen veistos postilaatikon vieressä. Kutakuinkin sen veistoksen kohdalla asfalttitiien itäpuolella jyrkän mäenrinteen alla on tilusrajalta tai lähellä sitä pienen umpeen kasvaneen hiekkakuopan eteläreuna. Asuinpaikasta länteen on asfalttitiiehen ulottuva kuusiaidan reunustama pihamaa.

Kohteen kuvaus:

Mainittu hiekkakuoppa on alaltaan pieni; näyttää, että siitä ei enää ole otettu aikoihin hiekkaa; kuopan pohjalle on kasvanut pitkiä mäntyjäkin. Tämä kuoppa on arviolta noin 15 metriä pitkä tien suunnassa ja noin kymmenen metrin levyinen, sen itäreuna on lähellä avokalliota: sen kallion näkyvä länsireuna on noin 15 metrin päässä tästä kuopasta. Mäenrinne on jyrkkä. Useita maakiviä oli siinä näkyvissä. Joitakin laajempia matalia umpeen kasvaneita hiekkakuoppia on mainitusta kuopasta pohjoiseen samassa rinteessä tien itäpuolella. Yhden lävitse kulkee Kuhankuonon retkeilyreitti, ja kuopassa oli kumollaan sen puinen tienviitta. Metsä oli kuusivaltaista näitten kuoppien ympärillä. Kaivamattomilla kohdilla en maanpinnassa erottanut mitään erityisiä kohoumia tai painanteita.

Ojarannan pelto, josta oli löytynyt iskoksia (KM 15608:7) vuonna 1962, näytti kaukaa katsoen olevan kesantona Sen löytökohdan tunnus Seutukaavaliiton luettelossa on 19630. Edellä selostettujen hiekkakuoppien ja tunnuksella 19630 merkityn löytöpaikan välillä on joenuoma.

Luokitus ehdotus: entinen luokka

Lisäyksiä:

7 Koliryttö

Ei entuudestaan muinaisjäänösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet – rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole tiedossa, onko määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle kylänrajojen ja kunnanrajan käänteenä)

P = 6736 990, i = 3242 520, z = 65

Koordinaattiselite: Koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkitä: –

Pinta-ala: muutama neliometri.

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta vajaa 6 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Ei arkistotietoja arkeologisista tarkastuksista.

INVENTOINTI 2007

Aika: 23.5.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 4

Kuvat: KF2007:976 ja KD2007:147

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kivistä ladottu rajamerkki metsässä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Vahdon ja Nousiaisten rajalla Levonperkko-nimisen suon pohjoislaitaan pistävällä matalalla harjanteella. Tämä rajamerkki on sijoitettu laakean matalan avokallion pohjoiskärjen pohjoislaitaan tasaiselle kohdalle. Ympäriällä on paljon pientä puustoa harvassa, etupäässä havupuita, ja muutamia suurempia honkia kasvaa rajamerkistä noin 50 m lounaaseen. Sammal ja ruoho peittävät maan pintaa.

Kohteen kuvaus:

Sain tiedon tästä kahtakin kautta: Turcka Myllykylän kirjoittamasta paikallishistoriateoksesta ja Sakari Osalalta. (Turcka Myllykylä on todennut asiakirjoista tämän merkin sijainnin ja hän on selvittänyt sen alkuperän ja esittänyt tuloksen kirjoittamassaan alla mainitussa pitäjänhistoriassa.) Tässä rajamerkissä suurehko kivi on pönkitetty pystyyn, ja sen ympärille on ladottu etupäässä särmikkäistä kivenlohkareista päältä tasainen kehys. Tällä kehyksellä on neljä suoraa sivua, joiden kulmissa on keskuskiveä matalammat pystykivet. Kehyksen suorat sivut ovat pääilmansuuntien mukaan sijoitetut, kiveyksen päällä on maata ja kariketta, ja sen joukossa kasvaa pienempi kuusi ja pienehkö mänty, ja kivilatomuksen päällyksen pinta on osaksi sammalen, heinän ja jäkälän peitossa. Kylmämuurauksella on tehty verraten huolellisesti, siinä on käytetty lähinnä 0,15–0,5 m:n läpimittaisia särmikkäitä kiviä ja joitakin pyörityneitäkin. Joitakin aivan pieniä kiilakiviä oli asetettu isompien lomaan. Pohjoissivulla on yksi noin 0,7 m:n läpimittainen suurempi kivi. Kulmissa olevien neljän pystykiven tukena näkyi maata vasten asetettuja tukikiviä. Näitä tukikiviä huomioimatta ovat sivujen pituudet itä–länsi-suuntaisesta pohjoissivusta alkaen järjestyksessä myötäpäivään lueteltuna 3,0; 3,7; 2,9 ja 4,6 metriä. Ristimitta, sekin tukikiviä siihen mukaan laskematta, on koillis- ja lounaiskulman välillä 5,0 m ja toinen ristimitta 4,2 m. Kivilatomuksen korkeus sivuilla vaihtelee suunnilleen rajoissa 0,4–0,7 m. Keskuskiven harja on 95 cm tukikivien päällyksen pintaa ylempänä.

Keskuskiven melko suoraan pohjoissivuun on hakattu J: L. (vai J: L:?), sen alapuolella on näköjään numerot 44 ja 1795 osaksi toinen toisensa päälle hakattuina (Numeroista varsinkin 5 oli selvästi erottuva; tähän pyykkiin siten näyttäisi merkityn kolme vuotta varhaisempi vuosiluku kuin samalla pitäjänmetsän rajalla oleisiin vastaaviin Laaskallion ja Heinäköykyn rajamerkkeihin.). Lähistöllä erottui yksi viisarikivi lähinnä kaakkoon tästä rajamerkistä.

Luokitusehdotus: –

Lisäyksiä:

Kuuluu Vahdon pitäjänmetsän rajalle asetettuihin rajamerkkien sarjaan, joihin monesti kuuluu vuosiluku ja maanmittari Johan Lönmarkin nimikirjaimet. Tämä Koliryttö on mainittu rajapaikkana 1690-luvulla (Kirjallisuuslähteenä: Turkka Myllykylä: Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä – , ss. 24, 27.); nykyinen pyykki lienee ainakin hakkauksensa osalta 1700-luvun loppuvuosilta.

8 Ikkemurtama

Ei entuudestaan muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivrakenteet: rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole tiedossa, onko määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle kylänrajojen risteyksenä)

P = 6735 820, i = 3243 310, z = 65

Koordinaattiselite: Koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkintä: –

Pinta-ala: muutamia neliömetrejä

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 4,5 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Ei arkistotietoja arkeologisista tarkastuksista.

INVENTOINTI 2007

Aika: 23.5.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 4

Kuvat: KF2007:975 ja KD2007:146

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kivistä ladottu rajamerkki kalliolla metsässä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee pienellä kalliolla runsas sata metriä länteen metsästysmajasta. Kallio, jolla tämä on, on päältä melko tasaista, sillä kasvaa harvaa sekametsää, oli myös pylvaskatajia, ja kalliolla oli sammalta ja jäkälää. Lähistöllä on lomamökkejä.

Kohteen kuvaus:

Sain tiedon tästäkin Turkka Myllykylän kirjoittamasta paikallishistoriateoksesta ja Sakari Osalalta.

(Myllykylä on todennut asiakirjoista tämän merkin sijainnin ja hän on selvittänyt sen alkuperän ja esittänyt tuloksen kirjoittamassaan alla mainitussa pitäjänhistoriassa.) Rajamerkin keskuskiven ympärillä on kivilatomus, jonka laidat on muotoiltu niin, että niihin kuuluu neljä pääilmansuuntien suuntaista suoraa sivua. Tämä latomus on päältä tasainen, ja siihen on valittu yleensä noin 25–60 cm:n läpimittaisia särmikkäitä kiviä. Sammalta ja jäkälää on kivien pinnassa, ja latomuksen päällystää peittävät sammat ja heinät, ja latomuksen kivien välissä on kuiva mänty ja pieni kuusi. Keskuskivi kohoa noin 1,3 metriä tukikivistä ylemmäksi, sen leveys on 0,8 metriä.

Tämän latomuksen kulmissa on keskuskiveä matalammat pystykivet, joita tukemaan oli asetettu latomuksen kulmien kärkeen muutamia kiviä. Latomuksen lounaisessa kulmassa oleva pystykivi oli nurin. Huomioimatta kulmakivien tukikiviä ovat sivujen pituudet itä–länsi-suuntaisesta pohjoissivusta alkaen myötäpäivään järjestyksessä lueteltuna 3,9; 3,2; 3,7 ja 3,4 metriä. Kivilatomuksen korkeus sivuilla vaihtelee suunnilleen rajoissa 0,3–0,8 m. Keskuskiveen on tehty hakkaus, joka on osaksi epäselvä; siinä on kuitenkin ”J: L: 17”, ja kaksi numeroa niiden numeroitten jälkeen. Tästä pyykistä arviolta noin kymmenen metriä pohjoiseen on alempana rinteessä tavallisen kokoinen raja(linjan)merkki. Kylmämuuratusta suuresta rajamerkistä etelään on suunnilleen kymmenen metrin päässä kallion päällä viiden särmikkään kiven ryhmä, ne saattavat olla siihen viisarikiviksi asetettuja, mutta ovat nyt hieman hajallaan.

Luokitusehdotus: –

Lisäyksiä:

Tämä Ikkemurtama on mainittu rajapaikkana 1690-luvulla; nykyinen pyykki lienee ainakin hakkauksensa osalta 1700-luvulta. Ikkemurtaman luonnonlähteen paikka on tässä selostetusta rajamerkistä itään, ja sijaitsee mäenrinteen juurella. Lähteen sijaintikohta on p = 6735 910, i = 3243 480, z = 62,5–65. Kansantarina on

kertonut siitä lähteestä, että sinne oli uponnut härkäpari, joka sitten tuli meren pinnalle Turun Linnanaukolla. (Kirjallisuuslähteenä: Turkka Myllykylä: Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä – , ss. 24, 27, 256; siinä sivun 24 alaviitteessä on mainittu Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kansanrunousarkistossa Helsingissä oleva E. Vihervaaran selostus Ikkemurtaman lähteestä Vahdolla.). Sakari Osala mainitsi Ikkemurtaman lähteen sijaitsevan juuri sen mäen itäosassa, jonka länsipäässä Ikkemurtaman rajamerkki on. Lähteen kohdalla on sementtinen kansi, jota ympäröi hiekkakuopan pohjaan syntynyt, peruskarttalehdellään näkyvä lammikko.

9 Koirantiski

Ei entuudestaan muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet – rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole tiedossa, onko määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle kylänrajojen risteyksenä)

P = 6735 260, i = 3243 870, z = 65–70

Koordinaattiselite: Koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: rajamerkin ala

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 4 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Ei arkistotietoja arkeologisista tarkastuksista.

INVENTOINTI 2007

Aika: 25.6.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 4.

Kuvat: KD2007:149

LYHYT KOHDEKUVAUS

Suurehko kivistä ladottu rajamerkki aivan soratien reunassa.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee hiekanottoaikan pohjoislaidan luona ja Nummitie-nimisen soratien länsilaidalla. Rajamerkistä noin 25 metriä etelään on tien länsipuolella selvästi erottuva siirtolohkare, jonka korkeus on noin 3 metriä, ja suurin läpimitta ehkä 4 metriä.

Kohteen kuvaus:

Sain kuulla tästä rajamerkistä Sakari Osalalta ja Turkka Myllykylältä. Tässä rajamerkissä näyttäisi olevan luonnonkivistä ladottu nelikulmainen kehys, jota kuitenkin osaksi peittää soratien laitaan sysätty irtomaa; sikäli kuin erottui, kivikehyksen läpimitta on 1½–2 metriä, sen keskellä on pystykivi, jota on metrin verran näkyvissä. Pystykiven etelälaidassa erottuu alempana numero 57, ja sitä ylempänä on jäännöksiä kirjaimista tai numeroista.

Luokitusehdotus: –

Lisäyksiä: Koirantiskin tie on tämän lähiseudulle kuuluva vanha tiennimi. (Sanaliput. Turun yliopisto. Suomen kielen laitos.) Rajapaikka Koirantiski on mainittu 1690-luvulla; nykyinen pyykki lienee 1700-luvun loppuvuosilta. (Kirjallisuuslähteenä: Turkka Myllykylä: Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä – , ss. 24, 27.)

10 Riihikorpi

Ei entuudestaan muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet – rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole tiedossa, onko määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle kylänrajojen risteysenä)

P = 6735 280, i = 3244 890, z = 67,5

Koordinaattiselite: koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: latomuksen ala

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta runsas 4 km pohjoiskoilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Ei arkistotietoja arkeologisista tarkastuksista.

INVENTOINTI 2007

Aika: 4.6.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 4.

Kuvat: KF2007:980

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kivistä ladottu rajamerkki metsää kasvavalla kalliomäellä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Tämä rajamerkki on harvaa metsää kasvavalla tasaisella kallioisella mäellä. Rajamerkki on sijoitettu niin, että sen länsisivu oli vasten matalaa kallionnokkaa. Rajamerkin vieressä oli iso koivu ja honka. Tämä rajamerkki on ehkä kalliota peittävän ohuehkon maakerroksen päälle tehty. Rajamerkin vieressä, sen koillispuolella, on maan pinnassa aivan matala painanne, joka on suustaan ehkä metrin läpimittainen.

Kohteen kuvaus:

Sain tiedon tästä kuulutuani Sakari Osalalta hänen ja Turkka Myllykylän käyneen tätä katsomassa. (Myllykylä on todennut asiakirjoista tämän merkin sijainnin ja hän on selvittänyt sen alkuperän ja esittänyt tuloksen kirjoittamassaan alla mainitussa pitäjänhistoriassa.) Rajamerkin kylmämuuratun kivilatomuksen päällä oli paksulta sammalta, jäkälää ja varpuja sekä irtorisuja, eikä rakenne niitten alta oikein täysin erottunutkaan. Vaikutti kuitenkin hieman siltä, että kivilatomuksen pohjan ääriviivat muodostaisivat epäsäännöllisen vinoneliön. Latomuksen läpimitta itä-länsi-suunnassa on noin 2,5 metriä, vastakkaisessa suunnassa 2 metriä. Latomuksen keskikohdalle on asetettu sammaskivi, jonka huippu kohoaa noin 85 cm sen juurella olevan kivireunuksen melko tasaisesta päällyksestä. Kivireunuksen itä-, etelä-, länsi- ja pohjoislaidalla on jokaisella yksi keskuskiveä pienempi pystykivi. Pystykiviä lukuun ottamatta rajamerkin kivet ovat särmikkäitä ja niiden läpimitta on tavallisesti hieman alle ja yli 25 cm, sikäli kun niitä erottui. Kivien näkyvät sivut olivat paikoin itäisivulla oli näkyvissä ympyränkaaren näköinen syvennys, joka on ehkä siihen hakattu. Tämä syvennys ei erottunut kovin selvästi; hahmotin sen niin, että ympyränkaari siinä on joko umpinainen tai sitten vain lyhyen aukon katkaisema. Syvennyksen koko vastaa suunnilleen juomalasin suun laajuutta. Keskuskiven länsisivulla oli hieman jäkälää, ei ollut aivan helppoa hahmottaa, olisiko sillä kiven sivulla mitään kaiveruksia. Tämän rajamerkin lähellä oli etelän suunnalla kaksi viisarikiveä.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Tämä Riihikorpi on mainittu rajapaikkana vuonna 1538 (Kirjallisuuslähteenä: Turkka Myllykylä: Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä – , ss. 24, 27.); nykyinen pyykki lienee 1700-luvun loppuvuosilta.

11 Harvametsä

Ei kaiketi ole entuudestaan muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet – rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole tiedossa, onko määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle kylänrajojen risteystenä kunnanrajalla)

P = 6733 640, i = 3248 080, z = 57,5

Koordinaattiselite: koordinaatit luettu peruskartalta

Maastomerkitä: ei ole

Pinta-ala: latomuksen ala

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta runsas 5 km itäkoilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Ei arkistotietoja arkeologisista tarkastuksista.

INVENTOINTI 2007

Aika: 5.6.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 6.

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Suurehko luonnonkivi, jonka ympärillä pienempiä kiviä, sijaitsevat metsässä matalalla noin viiden metrin läpimittaisella kohoumalla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee kunnanrajan käänteessä vainioiden ympäröimällä mäellä, jonka länsisivustalla on hävinneen rakennuksen pihamaa. Vierellä oli kaksi mäntyä ja pieniä kuusia. En saanut selville päälle päin katsoen, oliko tämä rajamerkki kallio- vai maapohjalla. Kuivunutta ja hieman lahonnutta hakkuujätettä oli tästä länteen päin olevalla lohkollla, itäpuolisella ei ollut.

Kohteen kuvaus:

Sain tiedon tästä Turcka Myllykylältä. (Myllykylä on todennut asiakirjoista tämän merkin sijainnin ja hän on selvittänyt sen alkuperän ja esittänyt tuloksen kirjoittamassaan alla mainitussa pitäjänhistoriassa.) Suurehkoon yläpinnaltaan melko silottuneeseen luonnonkiveen on hakattu rajapisteen merkintöjä. Kiven korkeus on 0,8 metriä, suurin läpimitta 1,75 metriä. Sen vierustoilla on osaksi karikkeen ja sammalen peittämiä kulmiltaan hieman pyörityneitä noin 0,25–0,30 m:n läpimittaisia kiviä ehkä siihen ladottuina. Suuren kiven viistossa itäkyljessä oli läpimitaltaan pieni, mutta selvästi erottuva syvä luonnollinen kuoppamainen rapautumasyvennys. Kiven etelä- ja länsilaita olivat koveriksi lohjenneita. Kiven melkein ylimmässä kohdassa erottui heikosti numero 34 ja piste sen perässä. Vieressä on nimikirjaimet J. L., ja niitten alla ainakin numerot 1 ja 7; niitten jälkeen tulee vielä yksi tai kaksi numeroa, jotka eivät olleet tunnistettavissa, ne hahmotin vain osittain. Tämän pohjoispuolella oli lähellä kaksi ehkä paikoillensa asetettua noin 25 cm:n läpimittaista kiveä rinnakkain.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Tämä Harvametsä on mainittu rajapaikkana vuonna 1538 (Kirjallisuuslähteenä: Turcka Myllykylä: Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä – , ss. 24, 27.); nykyinen rajamerkki mitä luultavimmin on 1700-luvun loppuvuosilta.

12 Koli

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen ja/tai pronssikautinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 2 (Ks. asemapiirroksen osat A ja B.)

Peruskartat: 1044 08 KOLJOLA (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6729 020, i = 3241 170, z = 41-52

Koordinaattiselite: z-koordinaatit luettu viimeksi toteutetun tienrakennuksen suunnitelmakartalta, muut peruskartalta.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: Ei täysin selvillä; löytöaluetta erottui kahdessa kohdassa, niistä toisen suurin havaittu läpimitta oli arviolta yli 25 metriä, toisen yli 30 metriä.

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 3 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Tästä ei ole aiempaa tietoa arkeologisissa muistiinpanoissa.

INVENTOINTI 2007

Aika: 8.6.2007

Löydöt: KM 36771:1-12: saviastian paloja, palanutta luuta, kvartsi- ja kivilaji-iskoksia, palanutta savea.

Karttaotteet: n:o 1.

Asemapiirros n:o 1.

Kuvat: KF2007:982, :1017

LYHYT KOHDEKUVUUS

Löydöksiä oli näkyvillä asfaltoidun kevyen liikenteen väylän ojaleikkauksessa ja vainion laidalla jokiuomaa kohti laskeutuvalla mäen rinteellä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Tässä erottui asuinpaikkalöytöjä Vahdonjoen uoman luoteispuolella olevan mäkialueen kaakkoislaidalta. Hahmotin pintalöytöjen perusteella kaksi erillistä aluetta, joihin voisi katsoa olevan asuinpaikan osia; ne eivät välttämättä ole ainoat ehjänä säilyneet asuinpaikan osat; ympärillä on alueita, joilla on saattanut säilyä pintamaan alla olevia asuinpaikan osia. Seuraavassa erottuneista asuinpaikan osista käytetään tunnuskirjaimia A ja B. Keramiikkaa ja muita löydöksiä poimin ojaleikkauksesta, joka kulki asfaltoidun kevyen liikenteen väylän luoteislaidan viertä. Siitä havaitsemani löytöaluetta osoittaa tunnus A. Tämän A:n luoteispuolella oli rakentamatonta tasaista metsämaata; A:sta 90 m päässä itään oli toinen löytöalue alempana rinteessä, viljelysmaalla aivan kahden pihan vierellä. Mainittu kevyen liikenteen väylä on rakennettu asfaltitien viereisen kalliroleikkauksen reunan päälle.

Kohteen kuvaus:

Löysin tämän silmäillessäni inventoinnissa maastonkohtaa, jossa oli kerrottu valmistetun sysiä. Paikansin löydöksiä A-alueella mittaamalla niiden etäisyyden tien suunnassa oranssiin metalliseen rajamerkkiin, joka oli noin 3 metrin päässä kevyen liikenteen väylän laidasta, tässä rajamerkissä oli numero 51. Löytöalue A erottui karkeassa hiekkassa ojan leikkauksessa, jossa sen koillislaita oli ehkä noin 25 m:n päässä sanotusta rajamerkistä, ja vastakkainen laita noin 53 m samasta rajamerkistä. Löytöalueen koillislaidan koillispuolella erottui matala tasainen kallionnokka, ja saman löytöalueen lounaislaidan lounaispuolella oli samantapaisia kallionnokka kaksia. Näitä avokallionnokka en ole merkinnyt asemapiirroksen; ne olivat pienialaisia. Tarkasteluolosuhteet tällä löytöalueella ja hieman sen molemmin puolinkin ojaleikkauksessa olivat hyvät, muualla kasvillisuus peitti maan pintaa. Asfaltitien vastakkaisella puolella ei tien vierellä ollut paljoa kasvillisuutta vailla olevia kohtia. En katsonut tarpeelliseksi kaivaa koekuoppia. Poimin kaikki havaitsemani saviastian palat; A:n iskoksista, palaneista luun siruista ja palaneesta savesta poimin vain osan. Löytöjä vaikutti varsinkin A:ssa olevan tiheässä, mutta myös B:ssä niitä oli melkoisen tiheässä. Hiekkakivihiomioita en

havainnut. Läheltä nykyaikaa olevia löytöjä ei ollut kuin lähinnä vain nimeksi ojan reunaleikkauksessa, yksi tallentamani tiilen tai savitiivisteiden pala (KM 36771:6) voi kuulua niihin. Maaperä löytöalue A:n kohdalla oli laajalti värjäytynyt selvästi harmahtavaksi; paikoin oli näkyvissä selvä väriero harmaan ja kellertävän ruskean hiekan välillä. Tulenpidon haurastuttamia kiviä en havainnut. Kivenmukuloita yleensä oli ojan leikkauksessa jonkin verran, ja vähän sepeliäkin ehkä. Hienoa hiekoitussoraa oli ehkä ajettu talvella kevyen liikenteen väylälle, ja sitä oli sen sivussa nyt.

Ojaleikkaus löytöjen kohdalla rajoittui mäen loivalla kaakkoon laskevalla rinteellä kasvavaan männikköön. Joitakin pieniä lehtipuita kasvoi pitkien mäntyjen välissä; näkyvyyttä oli hyvin; maaperästä pisti esille siellä täällä suuria kiviä, ja maanpinnasta erottui joitakin matalia pienialaisia notkelmia. Pieniä oksakasoja oli siellä täällä. Varpukasvillisuutta, ainakin mustikanvarpuja, oli runsaasti. Lähellä tieleikkausta näytti olevan mahdollinen perunakuopan jäännös, samalla tai lähes samalla kohdalla on peruskarttalehdellä (1995) pienen kylmän rakennuksen karttamerkki; sillä kohtaa on ollut aitta, joka on siirretty kevyen liikenteen väylää rakennettaessa.

Vainion laidalla sijaitsevan löytöalue B:n piiristä havaitsin kivitaltan kappaleen (KM 36771:1) ja iskoksia, jotka olivat etupäässä porfyryä. Iskoksia en sieltä tallentanut. Peltomaassa oli paljon mukulakiviä. Tarkasteluolosuhteet olivat hyvät asemapiirroksessa näkyvän sähkölinjan luoteispuolella suunnilleen tämän sähkölinjan ja vainion luoteislaidan välillä. Muualla tarkasteluolosuhteet olivat paljon heikommät.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä:

Tämän kohdenimeksi merkitsemäni vanha paikannimi Koli on mainittu Turun yliopiston suomen kielen oppiaineen kokoelmissa Vahtoa koskevista sanalipuissa. Sanalipuissa on myös mainittu sudenkuopasta, joka lienee sama kuin se asemapiirroksella n:o 1 näkyvä kuoppa, jota sanottiin sudenkuopaksi. Kuoppa erottuu melkoisen hyvin; se on suusta kolmimetrinen ja yli puolen metrin syvyinen; sen reunoilla on matala turpeen peittämä valli. Kuopasta 14 metriä kompassisuuntaan 225 astetta on noin 4 X 8½ metrin alalla kiviryhmä, jossa on kuin hieman säännönmukaisuutta; en saanut selville pintapuolisella tarkastelulla, olisiko sitä pidettävä luonnollisena kivikkona. Kuoppia en näitten kivien luokse kaivanut.

Samalle mäenharjalle on liittynyt paitsi Kolin nimi, myös nimi Sysihaka. (Eira Söderholm: Vahdon eteläosan viljelysnimet. Pro gradu -tutkielma Turun yliopistossa 1975. Turun yliopiston suomen kielen oppiaineen arkisto. Siinä sivulla 49.)

Ala-Koiviston asuinrakennuksesta luoteeseen, noin 15 metriä kevyen liikenteen väylän luoteispuolella on noin kahden metrin läpimittainen siirtolohkare. Sen juurella on kuoppa, jossa on joskus jäähdytetty maitoja (tästä kuopasta ei ole merkintää asemapiirroksella). Kuopasta noin 20 metriä pohjoiseen on pajan ahjon perustukset jäljellä. Noin 300 m lounaaseen tästä pajan jäännöksestä on Sepänpelloksi sanottu pelto, se on tien 2012 luoteispuolella; sen kulman luota asfalttitiien eteläpuolelta lähtee ajotie joen yli. (Eira Söderholm, mt. s. 49.).

13 Heliskoski

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen ja/tai pronssikautinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 2

Peruskartat: 1044 RUSKO (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6719 400, i = 1569 200, z = 41-47

Koordinaattiselite: z-koordinaatit luettu viimeksi toteutetun tienrakennuksen suunnitelmapakartalta, muut peruskartalta.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: Ei täysin selvillä; löytöaluetta erottui kahdessa kohdassa, niistä kummankin suurin läpimitta oli arviolta yli 10 metriä.

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta runsas 4 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Ei ole.

INVENTOINTI 2007

Aika: 29.6.2007 ja 3.7.2007

Löydöt: KM 36772:1-15 asuinpaikkalöytöjä

Karttaotteet: n:o 1.

Asemapiirros n:o 2.

Kuvat: KF2007:987-:988, :1004-:1016, :1018 ja KD2007:154-:160

LYHYT KOHDEKuvaus

Löydöksiä oli näkyvillä kahdessa laajemmassa löytökohdassa asfaltoidun kevyen liikenteen väylän ojaleikkauksessa jokiuoman koskipaikkaa kohti laskeutuvalla mäen rinteellä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Tämän asuinpaikan osia erottui asfaltitien luoteispuolella olevan kevyen liikenteen väylän reunaleikkauksessa lähellä osoitteissa Vahdontie 485 ja 499 olevia pihamaita. Läheisessä rinteessä oli männikköä.

Kohteen kuvaus:

Löysin tämän inventoinnissa tarkastaessani jokiuoman lähellä olevia mäenharjoja. Asemapiirroksessa on osoitettu tämän osia tunnuksilla A, B, C ja D. Niistä läntisin eli D oli näkyvissä pellon laidassa ja sen ja kevyen liikenteen väylän välillä olevassa ojaleikkauksessa. Pellon pintaa ei ollut mahdollista kunnolla tarkastella kuin sen laidalta, koska pellolla oli heinän sänkeä ja haravoimatonta niitettyä pitkää heinää. Ojan reunaleikkausta peitti osaksi kasvillisuus. Kasvillisuus estikin tarkastelemasta yhtenäisen löytöalueen ulottuvuuksia. Löytötiheys oli D:ssä melkoisen suuri kuitenkin sillä alueella, mitä oli mahdollista tarkastella. Kohdassa C tarkastelumahdollisuudet olivat rajoitetut; kohdassa B taas verraten hyvät korkeassa tien reunaleikkauksessa; B:stä havaitsin vain yhden löydön, joka oli saviastian pala (KM 36772:15). A:ssa löytöalueen sijainti ojan reunaleikkauksen kohdalla näytti erottuvan sellaisena, että sen länsilaita oli ehkä 8 metriä itäkoilliseen oranssista metallipyykistä, joka on asemapiirroksessa näkyvän ajotien suussa tien itäpuolella. A:n paikkeilta havaitsin saviastian paloja, yhden hioimen palan ja yhden palaneen luun sirun; iskoksia siinä näkyi, vaikka ei erityisen runsaasti. Löytökohtien yläpuolella näytti muutoin jyrkässä rinteessä olevan kuin kapeahko terassi. Yhtenäisen löytöalueen läpimitan ojaleikkauksen suunnassa hahmotin olevan vähintään noin 28 metriä; joitakin löydöksiä voisi olla sirottuneina ehkä vielä hieman laajemmallekin. Tarkastelumahdollisuudet olivat A:n kohdalla hyvät ojaleikkauksessa, joka oli rinteiden jyrkissä kohdissa melko leveäkin; maalaji oli soraa.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä:

Heliskoski on vanha tila ja myllyn paikka Ruskon ja Vahdon rajan tienoilla, ja näkyy asemapiirroksen etelälaidassa. Myllyn vesirataan yhteyteen kuuluneita kivirakenteita on jokiuomaan tehdyn altaan vedenpinnan alla. Heliskosken pihamaalla on näkyvissä vanhan myllyn rännin kivirakennetta lähellä nykyistä veden pinnan tasoa asuinrakennuksesta kaakkoon. Pihalla on myös jonkin vanhan rakennuksen kivijalkaa asuinrakennuksesta lounaaseen, sekin melko lähellä nykyistä vesipintaa. Näistä kertoi Heliskosken omistaja; tarkastelin hänen kanssaan myös Heliskosken pihamaata, siellä ei erottunut kivikauden löytöjä, eikä niitä ollut havaittu ennemmin. Kasvillisuus peitti paljolti pihamaata.

14 Heinäköykky

Mahdollisesti jo muinaisjäännösrekisterissä Maskun yhteydessä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet: rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole tiedossa, onko määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (merkitty v:n 1984 peruskarttalehdelle pitäjänrajan polvekkeena)

P = 6738 220, i = 3243 770, z = 80–85

Koordinaattiselite: koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: rajamerkin ala

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta noin 7 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Maskun inventoinnissa huomioitu 2006.

INVENTOINTI 2007

Aika: En käynyt tällä, koska olin käynyt Maskun muinaisjäännösinventoinnin vuoksi 28.6.2006

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 4

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Suuren kivireunuksen ympäröimä rajapyykki kalliolla sähkölinjan alla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Maskuun kuuluvan enklaavialueen eteläkulman ja Vahdon rajalla, Kailassuon pohjoispäässä.

Kohteen kuvaus:

Tämä on huomioitu vuonna 2002 Turkka Myllykylän kirjoittamassa alla mainitussa teoksessa. Tämä rajamerkki on ympäröity nelikulmaisella reunuksella, jonka kulmissa on pystykivet. Reunuksen korkeus vaihtelee suunnilleen rajoissa 0,2–0,5 metriä, keskuskivi kohoaa metrin verran reunuksen yläpintaa korkeammalle. Reunuksen sivujen pituus on muutoin noin 3 m:n vaiheilla, mutta yksi sivu on selvästi muita pitempi. Latomuksen päällä oli sammalta ja jäkälää. Reunuksen ympäröimässä rajamerkin keskuskivessä erottui siihen hakattu teksti ”RÅ af”, kirjaimet ”JL” ja numerosarjat ”1798 ja 193”. Tästä pyykistä noin 12 metriä koilliseen on viisarikivi, jossa ei ole merkintöjä.

Luokitusehdotus: –

Lisäyksiä: Rajankäynti on tässäkin kohdassa tapahtunut vuosien 1797–1798 aikana J. Lönnmarkin johdolla. Tämä Heinäköykky on mainittu rajapaikkana 1690-luvulla (Kirjallisuuslähteenä: Turkka Myllykylä: Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä – , ss. 24, 27; siinä nimi on kirjoitettu Heinäköykkä.); nykyinen pyykki lienee ainakin hakkauksensa osalta 1700-luvun loppuvuosilta.

15 Laaskallio

Mahdollisesti jo muinaisjäännösrekisterissä Maskun yhteydessä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet: rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole tiedossa, onko määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 12 SAVOJÄRVI

(merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle rajapaikkana)

P = 6739 100, i = 3244 980, z = 80

Koordinaattiselite: koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkitä: Puinen opasviitta.

Pinta-ala: rakennelman ala

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 8 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Maskun inventoinnissa huomioitu 2006.

INVENTOINTI 2007

Aika: 5.7.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 7.

Kuvat: KF2007: 989–:991, :992–:995 ja KD2007:150–:152.

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kalliomaellä olevalla rajapaikalla on korkea pystykivi, jonka ympärillä on kylmämuurattu kivilatamus.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Tasaista avokallioaluetta. Tämän rajapaikan ympäristössä kasvaa pientä männikköä ja katajiaakin. Rajamerkin vieressä on retkeilijöille asetettu puinen opasviitta, jossa mainitaan Laaskallion ajoitus sekä opastetaan Vajosuon laavulle ja Punaisen torin tulentekopaikalle (Kuuluvat niin sanottuun Suokullan retkeilyreittiin?).

Kohteen kuvaus:

Kuulin tästä rajamerkestä joskus toistakymmentä vuotta sitten, en enää muista, keneltä. Kalliolle on koottu laastia käyttämättä luonnonkivistä ja ehkä myös joistakin lohkaistuistakin kivistä rajamerkki. Keskellä on runsaasti yli 1½ metrin mittainen pystykivi (kokonaispituus 2½ m:n luokkaa?); sen tyvi ei näy, sitä ympäröi ladottu kivireunus. Pystykiven etelälapeelta erottuu osaksi vain vaivoin siihen hakattu kirjoitus:

RÅ
af
J: L 1798.

Reunuksen pitkät suorat sivut ovat pääilmansuuntien mukaiset; sivujen liittymäkohdissa on pystykivet, joitten tyvellä on varta vasten asetettuja tukikiviä. Reunuksen pohja-alaa voi nimittää nelikulmaiseksi, tai miksei kuusikulmaiseksi, mikäli otetaan huomioon, että koillisessa ja lounaassa pitkät sivut liittyvät toisiinsa osapuilleen suorassa kulmassa, mutta muualla kulmakiven sivu muodostaa kuin lyhyen sivun pitkien välille. Sivuihin pohjois–etelä-suuntainen itäsivu on 2,9 metriä pitkä, sitä vastapäätä oleva 3,0 metriä, muut ovat 2,7 m:n pituisia. Ristimitta koillis- ja lounaiskulmien välillä on 4,3 metriä. Reunuksen korkeus on paikoin metrinkin luokkaa. Kivet, joista reunus on ladottu, ovat yleensä suurimmalta läpimitaltaan 0,2–0,8 m:n välillä. Kivissä on paljon latuskaisia. Sammalta ei näkynyt kivikon päällä; jäkälää oli hieman.

Noin 2 metriä lounaaseen tästä on noin 1½ metrin läpimittainen laattakivi kalliolla, sen ja kalliopinnan välissä näkyi irtokivi, joka kohotti laattaa. Reunuksellisesta isosta rajamerkestä noin neljän metrin päässä lounaaseen (kompassisuuntaan 225 astetta) on viisarikivi, joka on tuettu noin 2 metrin läpimittaisella

kivireunuksella. Siitä edelleen lounaaseen on viiden metrin päässä toinen viisarikivi pienemmän reunuksen tukemana.

Kolmas viisarikivi on isosta rajamerkistä itäkoilliseen (kompassisuuntaan 75 astetta). Siitä viisarikivestä arviolta noin 16 metrin päässä, muistini mukaan etelään tai kaakkoon, on noin kahden metrin läpimittainen halkinainen lohkare, jonka halkeamassa näkyi neljä pikkukiveä.

Hakattuja merkintöjä en huomannut viisarikivistä. Pieni ehkä pitäjien rajalinjan kulkua osoittava noin 20 pikkukiven tiivis 1½ m:n läpimittainen kivikasa on suunnilleen samalla linjalla kuin iso rajapyykki ja sen lounaispuoliset viisarikivet. Tämä kivikasa on noin 80 metrin päässä isosta rajapyykistä koilliseen.

Luokitusehdotus: –

Lisäyksiä: Laaskallion kautta kulkeva pitäjänraja on käyty ainakin vuosina 1797–1798 J. Lönnmarkin johdolla. (Pauli Ojala: Isojako Vahdon kappelissa. Opinnäyte Turun yliopiston Suomen historian laitoksen arkistossa, sivu 117.)

Turkka Myllykylän teoksessa ”Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä –” on kuva Laaskallion rajamerkistä sivulla 23, ja sen lähellä Laaskalliolla olevasta suuresta siirtolohkareesta Huovinkivestä on maininta sivulla 256.

16 Rajavuori

Saattaa olla merkitty entuudestaan muinaisjäännösrekisteriin Maskun yhteydessä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet: rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole tiedossa, onko määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 12 SAVOJÄRVI (merkitty v:n 1984 peruskarttalehdelle pitäjänrajan polvekkeena)

P = 6741 050, i = 3247 290, z = 87,5

Koordinaattiselite: koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkinä: ei merkintää

Pinta-ala: rajamerkin ala

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 10½ km pohjoiskoilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Maskun inventoinnissa huomioitu 2006.

INVENTOINTI 2007

Aika: Olin käynyt tällä Maskun muinaisjäännösinventoinnin vuoksi 28.7.2006, ja nyt en käynyt uudelleen.

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 7

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Suuren kivireunuksen ympäröimä rajamerkki kalliolla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Rajavuorella 300 m luoteeseen Vehka-Alhon talon pihasta.

Kohteen kuvaus:

Kuulin tästä Sakari Osalalta. Tämän rajamerkin keskuskivi on ympäröity nelikulmaisella kylmämuuratulla kivireunuksella, jonka sivut ovat pääilmansuuntien suuntaiset. Neljästä sivusta kolme on noin 3,0 m:n pituisia, läntisempi kahdesta pohjois–etelä-suuntaisesta sivusta on 2,7 m:n pituinen. Rajamerkissä on 0,5 m:n levyinen keskuskivi, jonka yläpinta on noin 0,5 metriä kivireunuksen yläpintaa ylempänä. Keskuskiveen on hakattu ”R 8”. Reunus on ladottu huolella särmikkäistä kivistä, sen korkeus vaihtelee 0,5–1 metrin välillä. Reunuksen kaakkoiskulmassa on pystykivi, jota on tuettu paikoilleen. Lounaiskulmassa on ollut samoin tuettu pystykivi, mutta se on kaatunut. Tästä pyykistä 15,5 metriä kompassisuuntaan 30 astetta on pienempi pyykki, jossa on numero 118. Tästä pienemmästä pyykistä vajaa 7 metriä pohjoiseen on kallionharjan korkeimmalla kohdalla pieniä kiviä kahdessa itä–länsi-suuntaisessa jadassa, kiviä ei niissä ole juurikaan päällekkäin, vaan vain yhdessä kerroksessa.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä:

Tämä Rajavuori on mainittu rajapaikkana 1690-luvulla. (Kirjallisuuslähteenä: Turcka Myllykylä: Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä – , ss. 24, 27.) Rajavuoren kautta kulkeva pitäjänraja on käyty ainakin maanmittari J. Lönnmarkin johdolla vuosina 1797–1798. (Pauli Ojala: Isojako Vahdon kappelissa. Opinnäyte Turun yliopiston Suomen historian laitoksen arkistossa, sivu 117.)

Tultaessa tältä Rajavuoren rajamerkiltä suoraan läheiselle ajotielle on viiston kallioseinämän juurella jokin latomus (siitä valokuva Maskun inventoinnin valokuvissa Turun maakuntamuseolla tunnuksella KF2006:785), joka sijaitsee noin 50 metriä luoteeseen mäen korkeimmasta huipusta.

17 Kuhankuono

Rajamerkki kahdeksan kunnan rajojen liittymäkohdassa, ja on saattanut tulla jo merkityksi muinaisjäännösrekisteriin niistä johonkin liittyvänä kohteena.
Seutukaavaliiton suojelukohde (Ks. **Turku 10**) tunnuksella 600.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet: rajamerkit

Ajoitus: historiallinen aika

Rauhoitusluokka: tieto puuttuu

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 12 SAVOJÄRVI (merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle pitäjänrajojen yhteisenä pisteenä)
p = 6745 080, i = 3250 170, z = 70.

Koordinaattiselite: koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkintä: ajan tasalla oleva tieto siitä puuttuu

Pinta-ala: rajamerkin ala

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 15 km koilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Lyhyt selostus Nousiaisten inventointikertomuksen sivuilla 232–233, johon tässäkin kohteen kuvaus perustuu. (Tämä on myös Maskun inventointikertomuksessa huomioitu.)

INVENTOINTI 2007

Aika: en käynyt tällä kohteella inventoidessani, koska olin käynyt muutamia vuosia sitten muotoin.

Löydöt: –

Karttaotteet: 5.

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Suuri pitäjien rajalla oleva luonnonkivi suoalueella. Pyykille on rakennettu 1960-luvulla kivistä muurattu reunus, johon on samalla liitetty myös metalliosia.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee kahdeksan kunnan alueiden liittymäkohdassa Savojärven kaakkoispuolella.

Kohteen kuvaus: (Tässä aiemmin laatimani Nousiaisten inventointikertomuksen mukaan)

Rajamerkki Nousiaisten koilliskulmassa Kurjenrahkan luonnonsuojelualueella kohdassa, jossa kahdeksan kunnan alueet liittyvät toisiinsa. Rajamerkille pääsee pitkospuupolkua. Nykyisen rajamerkin on valmistanut rotaryjärjestö 1960-luvulla nousiaislaisen sahanomistajan Konrad Lehtisen johdolla. Rajapaikan aiempi ulkomuoto näkyy ainakin Aulis Ojan vuonna 1936 ottamassa valokuvassa, jonka hän on julkaissut Maarian pitäjän historian I osassa (s. 155) ja Nousiaisten historian I osassa (s. 31).

Vanhin tieto Kuhankuono-nimisestä rajapaikasta Nousiaisten ja Maskun pitäjien rajalla on vuodelta 1381 (Oja, Nousiaisten historia I, 27.). Pitäjien rajaristeys on ollut varmuudella samalla paikalla viimeistään vuonna 1695 (Uudenmaan maanmittaustoimiston arkisto: Kuhankuonon kartta vuodelta 1695, värillinen mikrofilmi A2:47).

Vuonna 1606 Kuhankuonolla oli nähtävissä silloin jo polttamalla ja hakkaamalla tärvelty nelikulmainen rajapaasi, jonka jokainen sivu oli sylen mittainen, ja johon oli valettu seitsemän kuparijuovaa kuvaamaan pitäjänrajoja. Rajapaaden oli joku sysännyt ennen vuoden 1606 rajantarkastusta alas kolmelta kannatinkiveltä, joiden päällä se oli ollut. (Rajantarkastuspöytäkirja, laadittu 16.10.1606. Kansallisarkisto, Topographica, Mynämäki.). Tätä kuvausta vastaavaa kiveä tai tunnistettavia jäännöksiä siitä ei nykyisellä Kuhankuonon rajapaikalla ole. Jos sivuutetaan epätodennäköisenä se mahdollisuus, että vuoden 1606 tarkastuspöytäkirjan mainitsema rajapaasi olisi siirretty jonnekin tai pilkottu tunnistamattomaksi, näyttäisi, että Kuhankuonon nykyinen rajapaikka olisi muu kuin vuoden 1606 pöytäkirjan tuntema Kuhankuono. Epäselvyyttä on Kuhankuonon rajapaikan sijainnista varmuudella ollutkin, siitä on riidetty käräjissä 1600-luvun lopulla ja 1700-luvulla eri pitäjien asukkaiden esittäessä ristiriitaisia väitteitä rajapaikan sijainnista.

Yksi ongelma on, voidaanko nykyisellä rajapaikalla katsoa olevan sitäkin 8 kyynärän pituista ja 5 korttelin korkuista ja saman levyistä kallionkielekettä, joka on ollut vuonna 1775 Kuhankuonolla rajamerkinä.

Luokitusehdotus: –

Lisäyksiä:

Vastaavia tai lähes vastaavia rajaristeyksiä tunnetaan Suomesta tuskin muualta kuin Palsankalliolta nykyiseltä Rengon ja Hattulan rajalta. Palsankalliolla on sanottu joskus yhtyneen seitsemän pitäjän rajojen: Lopen, Tammelan, Urjalan, Sääksmäen, Kalvolan, Hattulan ja Vanajan sekä Rengon kappelin rajat. Palsankallio on mainittu vuoden 1539 maakirjassa. (Jaakko Masonen & Eero Ojanen & Markku Heikkinen: Härkätie. Hämeen Härkätien matkailuopas., s. 48. Hämeenlinna 1992.)

Joitakin Kuhankuonoa sivuavia tai käsitteleviä julkaisuja:

Turkka Myllykylä: Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä –. (Siinä ainakin sivut 24, 27)

Aulis Oja: Keskiajan ja 1500-luvun Maaria. Teoksessa: Maarian historia I. Tampere 1944. (Siinä sivut 154–157)

Aulis Oja: Maskun historia I. Turku 1966. (Siinä sivut 383–385).

Aulis Oja: Nousiaisten historia I. Turku 1977. (Siinä sivut 27–30; sivun 29 kuvatekstissä näkyy Teitin kartta, toisin kuin kuvateksti väittää.)

Esa Laukkanen: Kuhankuonon ympärille on mahtunut – Pitäjiä seitsemän ja enemmänkin. Pienpainatteessa: Kuhankuonon retkilukemisto. Saksalan alueen luonto ja Kuhankuonon rajakiven historiikki. Kirjapaino Kulma, Turku 2000.

T1 Kolovuori

Muinaisjäännösrekisterissä 906 00 0001 Kolovuori.

Seutukaavan suojelukohde numerolla 19632, ja siinä yhteydessä on nimipari Kierikkala Saarelmaa (jotka nimet esiintyvät samassa luettelossa toisenkin kohteen yhteydessä).

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: röykkiöt

Ajoitus: tuntematon

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä:

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6728 747, i = 3242 400, z = 55-60

Koordinaattiselite: koordinaatit muinaisjäännösrekisterin mukaan.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ei selvillä

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta runsas kaksi kilometriä etelään.

ARKISTOTIEDOT

Matti Huurre

inv. 1962 n:olla 12

–

INVENTOINTI 2007

Aika: 23.5.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 1.

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Rakentamatonta kallioista mäkeä, jolla paikoin luonnollista kivikkoa.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Runsas 200 metriä Kolovuorella olevasta metallisesta mastosta itäkaakkoon.

Kohteen kuvaus:

Vuoden 1962 inventointikertomuksen mukaan sanotussa rinteessä oli erottunut paikoin luonnollisen näköisiä kiviryhmiä. Käydessäni tässä rinteessä en sieltä kuitenkaan erottanut mitään röykkiöryhmiä.

Röykkiöt on selostettu vuonna 1962 seuraavasti: ”Maasto on yleensäkin kivikkoista ja on mahdollista, että kysymyksessä on vain luontainen kivikko. Joka tapauksessa paikalla saattoi erottaa viisi erillistä kivikasaa, joista yksi on Saarelmaan puolella, toiset Sainiston maalla.”

”1. Läntisin raunio Saarelmaan puolella, aivan rajalla. Se on pieni ja sammaltunut, pyöreähkö.

Läpimitta n. 1 m.

2. Edellisestä 2 m itään. Soikeahko, kaivettu kuopalle, n. 2 X 1 m.

3. Edellisestä n. 4 m itään. Suurehko, aivan hajoitettu, n. 2 ½ X 1 ½ m.

4. Raunioiden 2 ja 3 välillä hiukan etelään. Pieni, keskellä kuoppa, n. 1 ½ X 1 m.

5. Rauniosta 3 etelään 5 m. Hajoitettu, n. 2 X 1 ½ m.”

Sanotusta tilusrajasta itään lienee nykyisin Isopelto-nimisen tilan maata, ja länsipuolella on Saarelmaan tila. Näitten välistä rajaa näytti kulkevan ajotie läheisen peltovainion pohjoiskulmaan.

Röykkiöryhmän sijaintipaikan piti koordinaattien mukaan olla tämän tien päättepisteestä tien suunnassa ylärinteeseen. Näkyvyys oli rinteessä laajalti hyvä. Silti en saanut hahmotetuksi sieltä kuvauksen mukaista röykkiöryhmää, jonka piti olla nimenomaan mäen kaakkoislaidalla. Mäen harjan luoteispuoleista lohkarepeltoa ei ainakaan pitäne samaistaa kuvailtuun viiden röykkiön ryhmään. Tässä lohkarepellossa eli pirunpellossa näkyi monessa kohdassa syviä kaivantoja, jotka varmaankin ovat siinä aarteenetsijöiden jäljiltä. Saarelmaan talosta tiedustelin puhelimitse Kolovuoresta, sieltä ei tiedetty, että mäellä olisi ollut muita erottuvia kiviröykkiöitä kuin lohkarepelto.

Luokitusehdotus: 3

Lisäyksiä:

T2 Linnankappelinmäki

Muinaisjäännösrekisterissä 906 00 0002 Linnankappelinmäki.

Seutukaavan suojelukohde numerolla 19633 ja siinä yhteydessä nimipari Laukola Yli-Vahto.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: rautakautinen ja/tai keskiaikainen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6731 111, i = 3243 039, z = 40-45

Koordinaattiselite: koordinaatit muinaisjäännösrekisteristä.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tarkoin tiedossa

Etäisyystieto: Noin 300 metriä Vahdon kirkosta lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Matti Huurre

inv. 1962, n:olla 14.

–

INVENTOINTI 2007

Aika: 16.7.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 3.

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVVAUS

Pieni jyrkkärinteinen tasalakinen mäenharja, joka rajoittuu kahteen pihaan, tiehen ja peltoihin.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Vahdon keskustaajamassa Ruskolle menevän asfalttitiien varressa kahden pihamaan välillä. Pihojen raja kulkee mäen koillisrinteellä. Suurin osa mäestä kuuluu kiinteistöön, jolla on pihamaa asuinrakennuksineen osoitteessa Vahdontie 84.

Kohteen kuvaus:

Mäen laki on tasainen, ja se on arviolta vain noin 5 X 15 metrin laajuinen. Laella ei ole kovin runsaasti lohkareita, niitä on siihen rajoittuvilla jyrkillä rinteillä runsaasti. Koillisen suunnalla mäenrinteen yläosassa oli tiheä katajikko. Yhdessä kohtaa näkyi niillä tienoilla pikkukiviä kasassa, on mahdollista, että niitä oli tuotu siihen melko lähellä nykyaikaa. Tiheitä pensaita oli mäen kaakkoisella rinteellä, ne olivat lähellä rakennuksia, jotka ovat osoitteessa Vahdontie 80 olevalla pihalla. Mäellä oli muutamassa kohdassa maan pinta vapaana kasvillisuudesta. Mäen koillislaidalla rinteiden yläosassa erotin tällaisesta laikusta muutaman mahdollisesti tulella haurastuneen kiven murenen, ja maa niitten kohdalla oli ehkä heikosti hiilen värjäämää.

Inventointikäynnilläni en kaivanut koekuoppia, niitä oli kaivettu tässä vuonna 1962, ja niistä oli tullut esille palaneita kiviä ja nokea. Kuulin paikalla asuvalta, että mäen juurella oli ollut muutamia päiviä kestäneet arkeologiset tutkimukset juuri ennen kevyen liikenteen väylän rakentamista 1980- ja 1990-lukujen vaihteessa.

Luokitusehdotus: –

Lisäyksiä:

Perimätieto on kertonut Linnankappelinmäeksi sanotulla soramäellä olleen jonkin linnan tai kappelin silloin, kun ympäröivät alueet olivat olleet vielä veden peitossa. Peltoa, jolla mäki on sijainnut, on nimetty Linnan kappeliksi (Eira Söderholm: Vahdon eteläosan viljelysnimet. Pro gradu -tutkielma Turun yliopistossa 1975. Turun yliopiston suomen kielen oppiaineen arkisto. Siinä sivulla 66.). Inventointikäynnilläni kuulin joskus kerrotun, että entisajan munkit olisivat tavanneet yöpyä tämän mäen kohdalla matkoillaan Hämeeseen. Mäkeä sanotaan Kappelinmäeksi.

T3 Varkaanvuori

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: Taide, muistomerkit, hakkaukset

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 08 KOLJOLA (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle muutoin kuin rajan käänteenä)

P = 6729 050, i = 3239 890, z = 62,5

Koordinaattiselite: Koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: rajamerkin ala

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 4 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Tästä ei liene arkeologisiin kenttätutkimuksiin perustuvaa arkistotietoa.

INVENTOINTI 2007

Aika: 8.6.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 1.

Kuvat: KF2007:981

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kivihakkaus matalalla pienehköllä tasaisella silokalliolla suurilla kivillä ympäröitynä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Ympäriällä on harva matala mäntyvaltainen metsä.

Kohteen kuvaus:

Kuulin tästä kivihakkauksesta Turkka Myllykylältä. Kunnanrajan ja kylänrajojen liittymäkohdassa on tasaiseen kallioon hakattuna noin 30 cm:n läpimittainen ympyränkaari, jonka sisällä on hakattuna tasavartinen ristin merkki, jokin kirjain- tai numerosarja, josta on osa lohjennut pois, ja lisäksi kaarelle on merkitty kaksi ympyrän sädettä, joista toinen lähtee keskipisteestä kompassisuunnassa 160 astetta ja toinen kompassisuunnassa 240 astetta. Säteistä toinen osoittanee Ruskon Merttilän ja Vahdon Koiviston välisen rajalinjan lähtemistä paikalta: toinen taas on Ruskon Inkisten ja Merttilän kylien rajan suunnassa.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

T4 Pahkaoja

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: muinaisjäännös?

Ajoitus: esihistoriallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO

P = 6735 770, i = 3246 970, z = 60–62,5

Koordinaattiselite: koordinaatit luettu peruskartalta, osoittavat alla mainittavien iskosten löytöpaikoista eteläisintä.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tarkoin selvillä, koska iskoksia löytyi vain kuusi; niitten löytöpaikat olivat enimmillään noin 70 metrin päässä toisistaan.

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 5,7 km pohjoiskoilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Ei ole entuudestaan.

INVENTOINTI 2007

Aika: 9.7.2007

Löydöt: KM 36774: kuusi kvartsi-iskosta.

Karttaotteet: n:o 6.

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Soratien varrelle metsään kaivettujen vanhojen matalien hiekkakuoppien ryhmä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Löytöpaikat ovat loivalla mäellä Lavamäentien varressa Uudentalon pihamaasta runsas 100 metriä koilliseen. Puusto ympärillä on pientä. Vanhoja hiekkakuoppia on tien molemmin puolin, ja ne ovat osaksi kasvaneet umpeen.

Kohteen kuvaus:

Yksi iskoksista löytyi hiekkakuopan matalasta reunasta noin 50 metriä kylänrajasta koilliseen ja 30 metriä Lavamäentiestä kaakkoon. Neljä iskosta oli siitä noin 40 metriä pohjoiseen matalassa kuopan reunaleikkauksessa ehkä noin 20 metriä tiestä kaakkoon. Niitten löytöpaikasta noin 35 metriä pohjoiseen oli Lavamäentien luoteispuolella tienojan reunaleikkauksessa yksi iskos. Hiiltä havaitsin selvänä pienialaisena keskittymänä yhdestä kohtaa. Tämä hiiliesiintymä oli kutakuinkin yllä olevien koordinaattien osoittamalla iskoksen löytökohdalla: iskos löytyi arviolta parin metrin päässä luoteeseen siitä, missä hiiliesiintymä oli. Puhdistin tämän hiiliesiintymän reunaa hieman esille lastalla. Maan pinnan korkeuseroista päätellen pintamaata oli kuorittu siltä kohtaa, jossa tämä hiiliesiintymä oli, ja sen ympäriltä laajemmalla alalta; kuorittu kohta päättyi etelässä matalaan koolle puskettuun maavalliin; sekä kuorittua kohtaa että sen viereistä vallia peittivät sammat ja puolukanvarvut. Hiiltä katsoin olevan reunaleikkauksessa noin 5–15 cm sammalen alapinnasta alaspäin, ja sitä näkyi reunassa vain muutaman kymmenen senttimetrin leveydeltä. Tarkasteluolosuhteet olivat verraten hyvät siinä kuopassa, mistä poimin iskoksia, ja osaksi myös viereisen tien, Lavamäentien, ojaileikkauksissa. Maaperä oli karkeata kivetöntä hiekkaa.

Luokitusehdotus: –

Lisäyksiä: Lähimmälle vainiolle tästä löytöpaikasta länteen on tietävästi viime sotien aikana pudonnut neljä–viisi lentopommia. Tiedon kuulin Juhani Kulmalalta 9.7.2007. Hänen tietämänsä mukaan lähiseudulle ei ollut muualle pudotettu lentopommeja.

T5 Huovintie

Entuudestaan muinaisjäännösrekisterissä saattaa olla tämän kanssa samaan oletettuun kaukoreittiin liitetty kohde, joka on Maskun alueella (Maskun inventointikertomuksessa vuodelta 2006 inventointinumerolla 28 ja nimellä Airikintie).

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kulkuväylät

Ajoitus: historiallinen aika

Rauhoitusluokka: ei ole tiedossa, onko määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6729 590, i = 3244 410, z = 50

Koordinaattiselite: Koordinaatit osoittavat vuosien 1785–1789 kartalle merkittyyn rajamerkkiin, joka on kartalla nimellä Huovintien raj[a].

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tarkoin selvillä

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta vajaat 2 km kaakkoon.

ARKISTOTIEDOT

Aikaisempia selvästi tähän liittyvää arkistoaineistoa arkeologisista kenttätöistä ei taida olla.

INVENTOINTI 2007

Aika: 30.7.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 8

Kuvat: KF2007:998–:1001 ja KD2007:153

LYHYT KOHDEKUVAUS

Vanhaa tien paikkaa on metsässä, ehkä myös soratien kohdalla ja soratien vierillä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee metsässä suunnilleen 200 m pohjoiseen ja koilliseen kohdasta, jossa Seppälän kylän ja Tiravan vainioiden välinen tie ylittää kunnanrajan.

Kohteen kuvaus:

Tätä koskevaa tietoa on useissakin kirjallisissa lähteissä, ja hieman perimätietoakin on säilynyt. Huovintie-nimi on tunnettu Vahdon ja Paattisten rajan tienoilla jo 1700-luvun lopulla. **Matti Vakkilainen** on esitellyt teoksessaan ”Vanhoilla valtateilla” sivuilla 126–127 kulku-uraa, jota hän totesi nimitetyn Huovintieksi vuoden 1776 kartalla, joka esitti Paattisten Uron kylän tiluksia. Vakkilaisen teoksesta syntyy kuva, että tämän Huovintien kulku selviää vuoden 1776 kartasta vajaan kilometrin matkalta siinä kohdin, jossa se kulkee Uron alueella. Vakkilainen on esittänyt sen kulun karttapiirroksella ja sanallisesti; Huovintie seuraili peruskartallekin merkityn Sakko-nimisen vainion pohjoislaitea, ja meni Uron ja Ullaisten kylänrajan taitteeseen (Vakkilainen mt., s. 127.).

Turun maakuntamuseolla valmistettuihin maisemahistoriakarttoihin sisältyy tietoa Huovintien kulusta Uron ja Ullaisten kylien alueella sekä niiden lähellä Vahdon puolella (Näitä alueita koskevat maisemahistoriakartat on valmistanut **Jaana Salmi**). Kartoille on merkitty nimi Huovintie sekä Uron että Ullaisten kylien alueelle ja niiden rajalle nimi Huovintien Raja. Ainakin Uron osalta tietoja on poimittu maisemahistoriakarttoihin vuoden 1809 kartalta. Tieuran sijainnissa Uron puolella ei taida olla juuri eroa siihen, mitä Vakkilainen on esittänyt.

Maisemahistoriakartoilla on viitteitä myös Huovintien kulusta Vahdon puolella. Vahdon kaakkoislaidalla sijaitsevaa rajapaikkaa on nimetty Huovin tien raj[aksi] vuosien 1785–1789 Seppälän kartalla. Tämä Huovintienraja on Vahdon Seppälän ja Paattisten Kreivilän maitten rajalla, sen pyykin koordinaatit ovat yllä mainitut. Rajapyykissä siinä on mm. hakattuna vuosiluku 1789. Seppälän kartat osoittavat (jonkin) tien ojentuneen tämän rajamerkin luota kohti luodetta (Kartoilla ei taida olla mitään Vahdon alueelle merkittyä Huovintie-nimeä sellaisenaan, se esiintyy vain Vahdon rajalla genetiivimuodossa

rajapyykin erisnimenä.) Kartan mukainen tien kulku on sellainen, että tie oli kulkenut rajamerkin luota ensin noin 200 metrin matkan luoteeseen, sitten kääntynyt itä-länsi-suuntaiseksi, ja tullut siihen kohtaan, jossa nyt on Laurilan pihamaan koillislaita (siitä jäljempänä lisää). (Laurila on merkitty vuoden 1995 peruskartalle.)

Vuosien 1785–1789 kartat näyttävät tien jatkuneen nykyisen Laurilan pihan tienoilta luoteeseen niin, että sen kulku vastasi suurin piirtein nykyisen soratien (Seppäläntien) kulkua peruskartalla näkyvän Kalpamäen kallioitten juurelle tai niitten lähellä olevaan tienristeykseen. Jatkuiko tie Kalpamäen luota eteenpäin, se ei täysin selviä maisemahistoriakarttojen kautta.

Vahdon Seppälän ja Paattisten Kreivilän maitten rajalla maantien kohdalta tiedetty Huovintienraja on mainittu myös **Eira Söderholmin** tutkimuksessa ”Vahdon eteläosan viljelysnimet” (Pro gradu -tutkielma Turun yliopistossa 1975. Turun yliopisto. Suomen kielen arkisto. Sivu 56. Samalla sivulla on mainittu myös nimestä Huoveräjänpelto, joka sijoittuu Riittiön suunnalle karttalehtien KOLJOLA 1044 08 ja VAHTO 1044 11 rajalle suunnilleen kohtaan 6730 850, 3241 500).

Aulis Oja on vuonna 1944 ilmestyneessä Maarian pitäjän historiassa ilmoittanut vanhojen ihmisten tietäneen *Aarikintie* eli *Huovintie*-nimisen kaukoreitin kulkeneen ”Maarian Kärämäestä Saarenojan sekä Uron ja Ullaisten takamaan kautta Vahdolle ja ylämaahan”. Aulis Oja katsoi tämän tien olleen kesätie, hän piti sitä samana ”Köyliön yleisenä tienä”, josta on tietoa asiakirjoissa vuodelta 1422. Hän väitti, että Vahdon Lavamäen kohdalla Aarikintiestä haarautui Jöllintie Paattisten Ikkalaan. Hän katsoi Aarikintiehen liittyviksi paikannimiksi mm. seuraavia (tässä huomioitu vain Vahdolla olevia): Friisinalho, Kaupinkalma ja Airikinkorpi. Aulis Ojan esittämällä yleisluontoisella karttapiirroksella ylämaahan johtaneista vanhoista kesä- ja talviteistä Airikintie eli Huovintie kulkee Kaupinhaan ja Airikin tienoilta (Kaupinhaka-niminen talo näkyy vuoden 1995 karttalehdellä 1044 11 alareunassa keskellä; Airikki on sen naapuruuudessa olevan Koivulan talon vanhan nimi Matti Vakkilaisen mukaan: Vakkilainen, mt. s. 125.) edelleen tämä tie jatkuu pohjoiseen Vahdon Lavamäen seudulle, jossa ovat Friisinalho, Kaupinkalma ja Airikinkorpi (Aulis Oja: Maarian pitäjän historia I, s. 191–194. Myös Matti Vakkilainen on tarkastellut paikannimiä ja väitetyjä tieuria edellä mainitussa teoksessaan lähinnä sivuilla 124–127 ja 135–137.). Vuonna 1945 Oja julkaisi toisen vastaavan kartan, jossa esitti mm. muinaisteitä Ikkalankin seudulla. Siihen ei ole merkitty mitään muinaistietä Airikin ja Kaupinhaan kohdalta Lavamäkeen päin (Aulis Oja: Varsinais-Suomen takamaan tarulinnat. Turun historiallinen arkisto IX. Siinä sivulla 151.). Airikin ja Kaupinhaan kohdalta menee sillä kartalla muinaistie Ikkalaan, kuten menee myös hänen aiemmin Maarian pitäjän historiassa julkaisemallaan karttaesityksellä.

Paattisten Hannulan talossa asuvalta **Simo Aarniolta** (Osoite: Tiravantie 209, puh: 050-5581790.) kuulin paikkakunnan vanhimpien ihmisten kertoneen joskus vuosikymmeniä sitten Huovintiestä silloin tällöin; joku oli saattanut kertoa, että tästä se meni; toisella kohtaa taas toinen osoitti paikan, jossa Huovintie oli kulkenut. Aarniolla ei ollut sellaisia tienkohtia kuitenkaan tiedossaan. Tietoa, minkä paikkakuntien välille Huovintie linja kokonaisuudessaan olisi ulottunut, ei ollut tainnut olla Huovintien linjan paikkoja viimeksi muistaneillakaan. Useammista huovinteistä ei Aarniolla ollut tietoa, hän arveli seudun Huovintien voineen olla kuitenkin monihaarainen.

Aarnio tiesi myös Airikintien, hän totesi sen olleen eri asia kuin Huovintie. Airikintieksi oli aiemmin sanottu Airikin vainion ylitse kulkenutta tietä, joka on nyt Sakkontie. Se alkoi Uron talon luota (Uron sijaintikohta, 6728 200, 3245 950, on lähes peruskarttalehtien 1044 11 ja 1044 10 liittymäkohdan keskipaikkeilla.) Airikintie meni nykyisen Koivulan pihan tienoilta kohtaan: 6730 150, 3245 450 (Tämä Koivula on puolentoista kilometrin verran pohjoiseen edellä mainitusta toisesta Koivulasta!).

Tiedustelin tähän liittyviä tietoja Aarnion neuvosta myös **Rainer Jokisipilältä** (Jokisipilän osoite: Niinikönkuja 9, 21330 PAATTINEN); keskustelin Jokisipilän kanssa puhelimesta 6.6.2007. Rainer Jokisipilä on syntynyt vuonna 1939 ja on asunut Paattisilla koko elämänsä; hänen kotitalonsa Paattisten kirkonkylässä on nimeltään Niinikkö. Hän kertoi nykyisen Paattisten päätien paikalla olleen Vanhan tien, josta haarautui siihen nähden poikittaissuunnassa teitä talojen metsiin. Kutakuinkin näitten poikittaisurien päitten kautta meni talvitioura. Turusta tuli tie Paattisille kummaltakin puolen Paattistenjokea.

Jossakin vanhassa kylän talojen maita esittävässä kartassa Jokisipilä oli nähnyt merkinnän talvitiourasta, ja häneltä oli isäntä Toivo Keskitalo tilannut erityisen kuparilaatan sen tieuran muistokilveksi (Jokisipilä on ammatiltaan kultaseppä.). Se laatan pitäisi olla kai rajakivessä Keskitalon ja Paavolan tilojen rajalla. Jokisipilä ei ollut itse käynyt sillä paikalla, jonne laatta oli aiottu. Laatan tilaaja ei ole enää elossa; hänen talossaan asuu nyt Auvo Heikkilä.

Jokisipilä mainitsi talvitiien varrelta myös paikannimen Pitkänmäenkallio. (Pitkänmäenkalliot-nimi näkyy vuoden 1995 peruskarttalehden LIETO 1044 10 yläreunassa.) Metsässä pitäisi olla vieläkin siellä täällä enemmän tai vähemmän avoimia paikkoja talvitiien sijoilla. Tieuraa ei oltu pohjustettu, oli ehkä vain raivattu siltä isompia kiviä sivuun.

Pääasiallisesti talviteinä käytetyistä urista kysyin Jokisipilältä, olisiko niitä käytetty suviteinä joskus. Hän ei katsonut sitä mahdolltomaksikaan. Hän totesi paikkakunnalla muistetun Huovintietä. Huovintien sijainnista hän pohti, että se oli mahdollisesti tullut Ikkalan linnan (Paattisilla) läpi. Hän ei tiennyt Huovintien linjasta Ikkalan itäpuolella, mutta arveli, että siellä se saattoi suuntautua Hämeeseen. Ikkalan lähitienoosta Jokisipilä pohti, olisiko Huovintie mennyt Klootin (vanha talo Ikkalassa) mäkeä ylös. Jokisipilä ei tiennyt sellaisesta, että Huovintietä olisi sanottu toisella nimellä Airikintieksi.

Yllä selostetulla tieuran paikalla Huovintienrajan ja Laurilan pihamaan välillä ei maastossa paljon tien näköistä erottunut, mäellä risteili pieniä polku-uria, kaiketi mäyrien(kin) ylläpitämiä. Jonkinlaista polku-uraa erottui rajamerkillä mäenharjan ylitse, sen jälkeen tasamaalla ennen Laurilaa oli ehkä jonkin vanhan kärrytien pohjaa, joka kulki pitkin vanhan kartan näyttämää tien paikkaa (kuvat KF2007:999-:1000 ja KD2007:153). Kartalta erotettava vanha tien paikka tässä Laurilan ja rajamerkin välillä ei sovi talvitieksi, sillä siinä on välillä niin jyrkkää mäkeä, ettei tavanomaisena suhteellisen tasaisille maille tehtynä talvitienä käyttäminen liene ajateltavissa. Vanhoilla kartoilla erottuva tieura sattuu Laurilan pihan laitaa, ja kulkee siellä nykyisen Seppäläntien viertä Seppäläntien suunnassa. Kuulin Simo Aarniolta, että tie oli ollut juuri siinä nykyisen piha-alueen kohdalla vielä suunnilleen 1950-luvulle saakka. Laurilasta länteen päin en katsonut vanhojen karttojen näyttämää tien paikkaa, koska arvelin sen olevan nykyisen Seppäläntien alla lukuun ottamatta mahdollisia oikaistuja mutkia.

Seppälän ym. rajalla oleva Huovintienraja on vain 600 metrin päässä vanhoille kartoille merkityn Huovintien osan länsipäästä; on kohtuullista otaksua, että Huovintie jatkui kartan näyttämästä läntisimmästä kohdasta Huovintien rajan pyykille, ja jos se suoraan jatkui, se ylitti Airikki-nimisen raivion, jossa on nyt peltoa – aiemmin siinä on ollut niittyä. Airikin yli kulkee vanhojen karttojen (em. maisemahistoriakartat) mukaan niityistä erillinen kaistale, joka on hyvin saattanut olla siinä Huovintien vuoksi. Sen kaistaleen kohta on Hannulan maata. Tiedustelin Hannulan isännältä Simo Aarniolta olisiko sen käytävän kohdalla mahdollisesti näkynyt vanhojen kulku-uran pohjustusten jäännöksiä. Aarnio muisteli kerran tallentaneensa sieltä erikoisen kivilaatan, johon auranvannas oli karahtanut. Kivi oli ollut löytyessään vinossa siten, että sen lappeet eivät olleet olleet läheskään horisontaalitasossa. Airikin alueella vainio on yleensä melkoisen kivetöntä, Aarnio mainitsi. Hän näytti kiven, jonka oli ottanut talteen sen kivilajin erikoisen ulkonäön vuoksi. Kivi oli noin 30 cm:n läpimittainen laatta ja kivilajiltaan soraakin sisältävää konglomeraattia. Konglomeraatin karkeat osat tekivät siitä selvästi täplikköön. Aarnio ei muistanut tarkkaa paikkaa, mistä laatta oli tullut. Hän ei pitänyt mahdolltomana, että se olisi ollut juuri niillä kohdin, jossa käytävä on joskus ylittänyt Airikin.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä:

Verraten lähellä tämän Huovintien uraa on (toinen?) vanha tie kertoman mukaan ylittänyt Tiravanjoen Hakapellon pihan koillispuolella. Siitä kertoi Hakapellossa asuva **Aarre Hakanen** (Kierikkalantie 116, puh: 2576249) tietoja, joita hän oli kuullut isältään. Vielä noin 50 vuotta sitten oli ollut jäljellä pienen sillan puurakenteita Tiravanjoen uomassa, ja samoilla paikkeilla on vielä joukko pienehköjä kiviä. Hakanen näytti nämä kivet, ne ovat Kirkonkylään kuuluvassa lohossa noin 10 metriä kylänrajasta Tiravanjoen virtaussuuntaan (kohdassa: 6729 840, 3243 300). Puurakenteitten jäännöksiä Hakanen oli siinä nähnyt silloin, kun niitä oli ollut jäljellä. Tiravanjoen pohjoisrannalla sillasta tie oli jatkunut koilliseen kulkien viljelyksien välissä ollutta noin 3 metrin levyistä kaistaletta, jota ei enää ole. Sen suunta oli ollut suunnilleen kohti Ojalan pihaa, ehkä lähinnä Ojalan nykyistä navettarakennusta kohti. Vainiolla oli ollut pohja-alaltaan L-kirjaimen muotoinen lato, jonka länsipuolelta tie oli mennyt Ojalan suuntaan.

Hakasen tuntema tie näyttää merkityn jo vuosien 1785–1789 Seppälän kartalle, joskaan siitä ei näy kuin vain joen koillispuolella oleva jakso Seppälän kylästä etelään. Hakasen kertoman mukaan vanha talvitien oli pitänyt tulla Paattisilta Haapavuoren kautta (Haapavuorenkulma on merkitty vuoden 1995 peruskarttalehdelle 1044 10 LIETO vasemman yläkulman tienoille.) Hakapellon nykyisen pihan paikkeille.

Kyösti Kaukovalta on kirjoittanut vanhojen kertoneen huovin poluista artikkelissaan ”Katkelma Paattisten historiaa” (ilmestynyt Lännettäressä vuonna 1908). Huovin polut liitettiin tarinoinhin herrasta, jonka oli sanottu pitäneen hovia Paattisten Ikkalassa. Tämän herran oli sanottu rakennuttaneen teitä, joita pitkin sitten oli matkustellut palvelijoidensa ja huoviensa kanssa. Kaukovalta sanoi niitä teitä nykyisin kutsuttavan huovin poluiksi, hän ilmoitti vanhojen miesten vielä itse muistavan nähneensä niitä uria ”osittaisessa kunnossa”. Polut eli tiet oli rakennettu upottamalla kiviä suohon, sellaista kiveystä oli sanottu nähtävän jossakin Kotasuo-nimisessä paikassa. Ikkalan herran teistä meni Kaukovallan kuuleman mukaan yksi Pöytyän Vaulalle, yksi Maskun Kankaisiin, kolmas ”Nousiaisiin (tai Mynämäelle)”. Kaukovalta: ”Linna oli siis koko tämän seudun keskuksena, sillä ’Roomaan kaikki tiet johtavat’.”

Erisnimenä Huovintie on tutkimuskirjallisuudessa liittynyt paitsi Vahdon ja Paattisten rajalle, myös muille seuduille, sitä on tarkasteltu perusteellisesti varsinkin **Tapio Salmisen** tutkimuksessa nimeltä: ”HUOVINTIE SATAKUNNASSA Oripään ja Ulvilan välisen keskiaikaisen maantien linjaus ja sen muutokset uudella ajalla” (Tiemuseon raportteja 4/1993; SATAKUNTALIITTO Sarja A:210. Pori 1993.) Myös mm. Aulis Oja on huomionut Huovintiet ryhmänä em. artikkelissaan vuodelta 1945. Oja on arvellut siinä, että lounaisessa Suomessa olisi yleisesti kutsuttu Huovinteiksi kaikkia muinoisia harju- ja nummiteitä. Siinä yhteydessä Oja mainitsi Lohjalta tiedetyn vuodelta 1442 rajapaikan nimen Häffmaen veghn. (Aulis Oja: Varsinais-Suomen Takamaan tarulinnat. Turun historiallinen arkisto IX. Turku 1945. Siinä sivulla 165.).

Tapio Salminen on esittänyt Huovintie-nimiin liittyvän näkemyksensä seuraavasti: ”Kun kaikkien Huovintie-nimien on mahdotonta selittää liittyneen yhteen ainoaan Lounais-Suomessa sijainneeseen tiehen tai jonkun tunnetuista Huovinteistä olleen muita tärkeämpi päätie, on oletettava kyseessä olleen tietylle ajankohdalle ja tietylle alueelle ominaisen yleisnimen. Huovintiet olivat teitä, jota huovit liikkuiivat, ts. teitä, joita hallinto käytti yhteyksiensä. Huovintiet tuskin saivat nimiään samanaikaisesti, mutta nimet liittyvät selkeästi tietynlaisen hallinnollisen organisaation kauteen; aikaan jolloin teitä kulkeneiden hallintomiesten seurueisiin kuului huoveja tai heitä liikkui hevosineen kinkerillä Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa. Tällä perustella nimistön on takauduttava 1600-luvun taakse, mieluummin keskiaikaan.”

Teos ”Suomen sanojen alkuperä 1” (Jyväskylä 1992.) tuntee huovintien yleisnimenä; tämän teoksen mukaan huovintiellä olisi tarkoitettu Lounais-Suomessa talvitietä eli tietä, ”jota ei kesällä ole” (Hakusana ’huovi’ mainitussa teoksessa.). Kuten mainittua, Vahdon ja Paattisten rajoilla olevan ”Huovintien rajan” vierestä kulkeva vanhojen karttojen osoittamaa tienpaikka ei kumminkaan sovi talvitieuraksi. (Vrt. myös sivulla 50 esiteltävä tarkemmin paikantamaton Jöllintie.)

Irtainten muinaisesineiden löytöpaikkojen tarkastuksia

TYA 262, Satto

Kourutaltan löytöpaikka (Taltta on Turun yliopiston arkeologian osaston kokoelmissa numerolla 262.)

Sijainti: P = 6735 400, i = 3246 000, z = 55–57,5 (peruskartta: 1044 11 VAHTO, painovuosi 1995)

Turun yliopiston arkeologian oppiaineen kokoelmiin on tullut Antti Parikan 16.6.1985 löytämä kiviesine.

Löytöpaikan on ilmoitettu olleen Sattion talon maalla kohdassa: x = 6735 40, i = 246 00; siinä näyttää annetun tunnetun löytöpaikan p- ja i- koordinaatit, vaikkakin ne on merkitty x- ja y-koordinaateiksi.

Löytöpaikka on tasaisella vainiolla, jonka pohjoispuolella kohoaa mäki-alue noin 400 metriä Kängenmiekan suon itäpään eteläpuolella. Sanotulla löytöpaikalla oli tasaista vainiota, jossa pitkäkö heinä häittäsi maan pinnan tarkastelua. Inventointikäynnin ajankohta oli 1.6.2007. Vainiota viljelevä isäntä kertoi sen maalajin olevan hiekkaa, jonka päällä on ohuesti multaa. Mitään muinaisjäännökseen viittaavaa en havainnut.

Karttaotteet: n:o 6.

KM 36770, Ketunnummi

Kahden iskoksen ja mahdollisen esineen (KM 36770:1–3) löytöpaikka

Samalta kohtaa ei aiempia löytöjä. Havaitsin tämän löytöpaikan 29.5.2007 tarkastaessani Köykänmäen asuinpaikan (inv. n:o 6) lähitienoita. Löydökset olivat tienreunan leikkauksessa jyrkässä mäenrinteessä, jonka alla kulkee asfalttitie. Löytökohtan sijainti on: p = 6733 700, i = 3241 760, z = 50 (peruskarttalehti 1044 11 VAHTO, painovuosi 1995). Löytökohta on tiehen ulottuvan umpeen kasvaneen hiekkakuopan pohjoispuolella jyrkässä asfalttitiien reunaleikkauksessa avokallion vierellä. Maalaji tienreunan leikkauksessa on karkeaa hiekkaa, jossa näytti olevan syystä tai toisesta syntyneitä värjäytymiä. Ympäriällä kasvoi sekametsää. Kvartsi ja kaapimelta näyttävä porfyryin lohko löytyivät aivan toistensa läheltä, pieni porfyryin pala oli niistä viittisen metriä etelään. Mitään muuta mainittavaa en huomannut. Karttaotteet: n:o 2.

KM 36773, Honkanummi

Muutaman porfyryin lohkon löytöpaikka (KM 36773)

Sijainti: p = 6735 160, i = 3246 450, z = 55–57,5 (peruskartta: 1044 11 VAHTO, painovuosi 1995).

Löysin 1.6.2007 inventoinnissa joitakin iskoksilta vaikuttavia suuria porfyryin paloja maan pinnasta tien laidalta. Samalta kohtaa ei ole aiempia löytöjä. Löytöpaikasta noin 30 metriä lounaseen tai länteen on peruskartalla (1995) näkyvä vainion kulmaus. Havaitsin viisi porfyryin lohkoa, niistä neljä oli muutaman metrin etäisyydellä toisistaan tien länsilaidan reunaleikkauksessa ja yksi niitä vastapäätä tien takana. Poimin niistä yhden ryhmän keskeltä. Ojien reunaleikkauksissa oli karkeata hiekkaa, siinä ei erottunut värjäytymiä. Karttaotteet: n:o 6. Melko läheltä on löytö TYA 262.

N:otta, Haanpelto

Hiottu kivitalta. Riittiön kylä. Löytöjä osoitti pyynnöstäni löytöpaikan kartalta käydessäni Riittiössä. Taltta on löytynyt Haanpelto-nimiseltä vainiolta matalan viljelemättömän mäen eteläkärjen luota suunnilleen kohdasta: p = 6731 050, i = 3241 330, z = 40–42,5 (peruskartta: 1044 11 VAHTO, painovuosi 1995). Kävin löytöpaikalla 6.8. Mäki, joka on löytöpaikan luona, kasvoi männikköä. Sen maaperässä erottui joitakin suustaan neliön muotoisia ja pyöreitäkin kuoppia, niistä neliön muotoiset olivat suustaan lähes 2 X 2 m:n laajuisia. Tarkastelumahdollisuudet mäen ja vainion rajalla olivat kohtalaiset. Jos oikein hahmotin, vainiolla oli maalajina sekä hiekkaa että savea. Mitään esihistorialliseen muinaisjäännökseen viittaavaa en havainnut.

Karttaotteet: n:o 1. Piirros n:o 1. Valokuvia inventointikäynniltä 6.8.2007. (Kirjallisuuslähteenä: Turkka Myllykylä: Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä – , ss. 13 ja 15.)

N:otta, Riihipelto

Hioin. Riittiön kylä. Löytäjä osoitti pyynnöstäni löytöpaikan kartalta käydessäni Riittiössä.

Tarkastelumahdollisuudet löytöpaikan ympäristössä olivat rajoitetut, kun siellä kävin. Vainiolla kasvoi pitkää vehnää. Viljelysmaa vaikutti olevan pinnasta multaa tai mullansekaista. Löytö on Riihipelto-nimiseltä vainiolta läheltä koillis-lounais-suuntaisen kallioisen mäen koillispäätä, muutaman kymmenen metrin tarkkuudella kohdan 6730 500, 3241 270 ympärillä (peruskartta: 1044 11 VAHTO, painovuosi 1995). Löytökorkeus: z = 40–45 m mpy.

Karttaotteet: n:o 1. Piirros n:o 1. Valokuvia inventointikäynniltä 6.8.2007. (Kirjallisuuslähteenä: Turcka Myllykylä: Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä – , ss. 13 ja 15. Teoksen kuvatekstissä Riihipellon löydöstä on sanottu keihäänkärjeksi.)

Kiintojäännöksiä ilman inventointinumeroa

Seuraavista eivät kaikki ole muinaisjäännöksiä ainakaan nimityksen suppeammassa eli muinaismuistolaissa määritellyssä merkityksessä, joten uudehko kiintojäännös-termi sopineekin paremmin tässä yhteydessä käytettäväksi. Tässä selostettavat kohteet ovat:

- sijainniltaan tunnettuja
- ja lisäksi näillä on jompikumpi seuraavista kahdesta ominaisuudesta:
 - Kuuluvat oman lajityyppinsä kohteista sellaisiin, joitten lukeminen muinaisjäännöksiin ei tule kysymykseen (hävinneen kirkon paikka, joka muinaismuistolain mukaan ei kuulu muinaisjäännöksiin, koska on seurakunnan hoitama)
 - Kuuluvat oman lajityyppinsä kohteista sellaisiin, jotka suhteellisen vähän merkitsevinä jätettäneen lukematta muinaisjäännöksiin (esim. verraten uusia töllien paikkoja).

Vahdon vanhan kirkon paikka

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kirkonpaikat

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka:

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle muistomerkin karttamerkillä)

P = 6730 800, i = 3242 810, z = 37,5

Koordinaattiselite: koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkintä: muistokivi kuusaidalla erotetulla alueella

Pinta-ala: yli 20 X 20 metriä

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta noin 650 m lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Tietääkseni tästä ei ole arkistoissa yhtään arkeologisissa kenttätöissä tehtyjä muistiinmerkitöjä.

INVENTOINTI 2007

Aika: 29.5.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: n:o 3.

Kuvat: KF2007:979 ja KD2007:148

LYHYT KOHDEKuvaus

Kirkon paikka on kuusaidalla rajatulla alueella vainion laidassa lähellä jokiuomaa.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Vahdonjoen itärannalla noin 100 metriä alajuoksulle sillasta, jonka kautta menee Seppälään tie.

Kohteen kuvaus:

Paikalla näyttää joskus olleen suunnilleen nelikulmainen aitaus, josta on jäljellä kiviset aidantolpat ja portinpylväät ilman porttia. Portti on ollut suunnilleen keskellä sitä aitauksen koillissivua. Näitten sisäpuolella on kuusiaitaa. Aidantolppia on noin 30 m:n välein. Tolppien ja kuusaidan merkitsemän alueen keskivaiheilla on muistokivi. Tekstinä muistokivessä on: ”VAHDON VANHA KIRKON PAIKKA vuoteen 1804. PAIKKA, JOSSA SEISOT, ON PYHÄ MAA 2. MOOS. 3:5”.

Kaksi irtopenkkiä oli täällä. Muistokiven ympärillä maan pinta oli verraten kuohkeaa, kuin tallaantumaton, siinä oli nurmikkoa. Käydessäni paikalla aitauksen sisäpuolella ei näkynyt mitään erikoista. Hautauksia on havaittu aitauksen ulkopuolelta pellostakin, kun peltotöissä on tullut esille luuta. Pellot kuusiaitauksen ympärillä olivat käydessäni viljelyksessä muuten, mutta koillisen puolella oli viljelemätön kaistale, jonka kautta kirkkomaalle oli kulkuyhteys.

Luokitusehdotus: ei ehdotusta, ks. seur. kohta

Lisäyksiä:

Tämä on Vahdon seurakunnan hoidossa, niinpä tämä ei ehkä kuulu tällä hetkellä historiallisen ajan muinaisjäännöksiin (muinaismuistolaki muinaisjäännösten lajeista: "... kirkkojen, kappalien, luostarien ja muiden huomattavien rakennusten rauniot sekä muinaiset hautapaikat, jotka eivät ole seurakunnan hoidossa olevalla hautausmaalla...").

Paikallinen Lions-klubi oli noin 20 vuotta sitten ryhtynyt tasaamaan epätasaisuuksia tämän Vahdon vanhan kirkkomaan pinnasta. Siinä yhteydessä oli tietävästi tullut luita esille. Jokin ristiriipus oli silloin havaittu, löytäjä oli pistänyt sen takaisin kirkkomaahan.

Tästä hautausmaasta vajaan 300 metriä itään on Kalpamäki, jonka viereen on liittynyt nimi Kalmomäen peldo (Eira Söderholm: Vahdon eteläosan viljelysnimet. Pro gradu -tutkielma Turun yliopistossa 1975. Turun yliopisto. Suomen kielen arkisto. Sivun 66.). Ks. jäljempänä otsikot "Eriyisiä paikannimiä ilman varmaa havaintoa rakenteista" ja "Kalmomäenpelto".

Alistalo

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: asuinpaikat – talonpohjat

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6732 270, i = 3245 580, z = 52,5

Koordinaattiselite: koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tarkoin selvillä

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 2½ km koilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Tietääkseni tästä ei ole arkistoissa arkeologisissa kenttätöissä tehtyjä muistiinmerkintöjä.

INVENTOINTI 2007

Aika: 30.7.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: ei merkintää karttaotteilla

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Vainiota joen rannalla tien vierellä.

TUTKIMUSKERTOMUS**Sijainti ja maasto:**

Sijaitsee runsas 200 m lounaaseen Alistalon nykyisestä pihamaasta Paattisille menevän tien eteläpuolella joen haaran itäisellä rannalla.

Kohteen kuvaus:

Vuosien 1801–1807 kartan mukaan Parikkalan Alistalo on sijainnut vähän etelään kohdasta, jossa nykyisin Vahdon keskustasta itään Paattisille menevä tie ylittää Kirkkosuolta virtaavan joenhaaran. Niillä tienoilla on viljeltyä tasaista vainiota. Vanhan piha-alueen itäpuolella maa kohoaa loivasti, ja siellä on piha, jonka kohdalle on peruskarttalehdelle merkitty nimi Ylistalo.

Luokitusehdotus:**Lisäyksiä:**

Haaraoja

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6736 880, i = 3247 850, z = 60

Koordinaattiselite: koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tarkoin selvillä

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta 7 km koilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Tietääkseni tästä ei ole arkistoissa arkeologisissa kenttätöissä tehtyjä muistiinmerkintöjä.

INVENTOINTI 2007

Aika: 30.7.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: ei ole merkitty karttaotteille

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Pihamaan ja vainion rajaa tasamaalla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Vuoden 1783 kartalla on tontti kohdassa, joka nyt sijaitsee vainiolla Lavamäki-nimisen mäen ja Kulmapalttanin metsäisen mäkialueen välillä. Kulmapalttanin koilliseen laskevalla rinteellä on nyt metsän laidassa joitakin loma-asumukseen liittyviä rakennuksia. Niitten lähellä on vainiolla pensasaidan tai muun sellaisen rajoittama pihamaa, jota ei näy vuoden 1995 peruskarttalehdellä. Vanha tonttialue lienee tämän pihan pohjoiskulman paikkeilla, se voi olla joko vainiolla tai pihalla tai molempien alueella.

Kohteen kuvaus:

Vainiolla kasvoi viljaa, mikä rajoitti tarkastelumahdollisuuksia. Kaukaa katsoen pihalla näytti olevan ruohokenttää.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Karjakuja

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: valmistuspaikat – hiilimiilut

Ajoitus: 1800-luvun loppu tai myöhempi

Rauhoitusluokka: ei ole määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Peruskartat: 1044 11 VAHTO (ei merkitty v:n 1995 peruskarttalehdelle)

P = 6730 150, i = 3242 660, z = 42,5

Koordinaattiselite: koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: muutamia neliömetrejä

Etäisyystieto: Vahdon kirkosta runsas kilometri etelälounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Tästä ei taida olla arkistoissa mitään arkeologisissa kenttätöissä muistiinmerkittyä tietoa.

INVENTOINTI 2007

Aika: 5.7.2007

Löydöt: –

Karttaotteet: ei ole merkitty karttaotteille

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kivilatomus kallioseinämää vasten metsässä lähellä pihuja.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee tasamaalla jyrkän kallioseinämän juurella alle 60 metriä lounaaseen pienestä vesilammikosta, joka on lähellä risteystä, jossa Karjakuja liittyy Kierikkalantiehen.

Kohteen kuvaus:

Kallioseinämää vasten on ladottu noin 2 metrin pituinen ja 1½ metriä korkea kivilatomus, jonka kivissä on kiinni paksua karstaa. Samanlaisia karstaantuneita latomuksia on ainakin Nousiaisten ja Mynämäen rajan tienoilla Saksalan kylässä, jossa niitten käyttöäkin muistetaan. (Valokuva yhdestä on esim. Nousiaisten historia II:ssa sivulla 129. Siinä on teoksen kirjoittaja Ulla Heino maininnut tällaisen rakenteen nimitykset koli- eli hiilimuuri.)

Luokitusehdotus: ei ehdotusta.

Lisäyksiä: Tältä paikalta oli ennen noudettu hiiltä, jota oli käytetty karjan lääkinnässä. Noin 30 metriä tämän sijaintipaikasta etelään on ollut paja, jonka ahjon kivikehys näkyy kalliolla vieläkin. Tässä pajassa on Silander-niminen seppä takonut vielä ehkä 1920- ja 1930-luvulla.

Viitaseen torpan paikka

(Prinkhallin maakunnassa Kuhankuonon retkeilyreitistön varrella)

Vahdon ja Maskun rajalla olevalta Punaisen torin tulentekopaikalta noin 600 metriä itään on soratien vierellä puinen opasviitta Kuhankuonon seudulla liikkuvia retkeilyreitistöä varten. Tämä opasviitta on melko tarkalleen 100 metriä länteen peruskartalle merkitystä Laaskalliolle vievän tien ja toisen tien risteyksestä. (Punainen tori näkyy vuoden 1994 peruskarttalehden 1044 12 SAVOJÄRVI alareunassa.) Viitassa on teksti: "VANHA ASUINPAIKKA 50 M.", ja viitan näyttämässä suunnassa erottuu maakuoppa. Sanottu kuoppa on viitasta 29 metriä pohjoiskoilliseen (kompassisuuntaan 10–20 astetta?); kuoppa on kuusien alla, sen syvyys on noin kahden metrin luokkaa, läpimitta suusta on noin neljä metriä, ja suuta ympäröi matala kasvillisuuden peittämä valli. Kuopan sijainti on: 6738 670, 3245 050. Kuopan ympärillä maan pinta on melkoisen tasaista, sitä oli laikutettu metsätöiden vuoksi, puusto oli pientä. En havainnut pikaisella tarkastelulla muita rakenteitten jäännöksiä kuin mainitun kuopan. Laikuista en erottanut löydöksiä.

Kuulin Sakari Osalalta, että opasviitan osoittamassa kohdassa oli ollut Prinkhallin maalla asumus; hänen vuonna 1912 syntynyt enonsa oli muistanut 4–5 vuoden ikäisenä nähneensä sen asutuna, ja asumusta oli sanottu **Viitaseen torpaksi**. Sen väki oli ollut syystä taikka toisesta epäsuosiossa entisessä asuinpaikassaan, ja siksi oli täytynyt siirtyä sieltä Vahdon ja Maskun rajan tienoille. Näillä asukkailla oli ollut kotieläiminään kuttuja, mutta lehmänmaidon he olivat noutaneet lähitalosta. Joskus ehkä **ennen 1920-lukua** Viitaseen torpan asukkaat olivat muuttaneet Ylöjärvelle, kertoi Osala.

Lapilan metsänvartijan torpan paikka

Juhani Tuomola näytti pihallaan Lavamaen seudulla Raharannan tilalla olevia verraten hyvin säilyneitä rakennuksen peruskiviä ja tulisijan jäännöksiä, joitten alkuperästä hän oli kuullut kerrottavan, että ne olisivat vanhan metsänvartijan töllin jäännöksiä. Lähellä asunut Vainion papaksi sanottu mies oli kertonut, että sillä paikalla olleessa rakennuksessa olisi asunut Naantalin Luonnonmaan Lapilan metsänvartija. Tuomola kertoi tähän rakennukseen kuuluneen porraskiven tulleen siirretyksi pihalle toiseen kohtaan. Jo hänen lapsuudessaan kiveä oli peittänyt paksu sammal. Sammalta kaivaessaan hän oli tällöin löytänyt kuparikolikoitakin (muistaakseni hän kertoi kahdesta kolikosta) porraskiven päältä. Porraskivessä huomasin lyhyen lohkaisussa käytettyä kiilaa varten tehdyn porajäljen. Nämä rakennuksen jäännökset ovat kallioon louhitun muutaman metrin laajuisen syvennyksen vieressä. Sijainti karttalehdellä VAHTO 1044 11 on seuraava: 6737 750, 3248 000.

Paltan torpan paikka

Paltta-niminen torppa on ollut vielä 1900-luvun alussa Kautrannan kylässä, jossa se on ollut Paltanpeltonimisen pellon laidassa. Paltanpellon sijaintimerkintä on Eira Söderholmin tutkimuksessa suunnilleen Sysimäen talon pihalta noin 150 metriä kaakkoon, sijainnissa: 6733 030, 3241 200 (Eira Söderholm: Vahdon eteläosan viljelysnimet. Pro gradu -tutkielma Turun yliopistossa 1975. Turun yliopiston suomen kielen oppiaineen arkisto. Siinä sivulla 35.). Niillä tienoilla huomasin 29.5.2007 katottoman maakellarin jäännöksen vainiolle pistävän metsäkielekkeen kärjen tienoilla. Kellarin seinät olivat luonnonkiveä, sen sijainti on: 6733 070, 3241 220.

Ilmavalvontatornin paikka, Liikennöitsijäntie

Ilmavalvontatorni on Vahdolla sijainnut ensin Vahteran kaupan luona. Vahteran kaupaksi sanottu myymälä on sijainnut kauan Vahdontien ja Liikennöitsijäntien risteyksessä. Liikennöitsijäntie on lyhyt, sen keskikohta on suunnilleen sijainnissa: p = 6731 690, i = 3243 410. (peruskarttalehti 1044 11 VAHTO). (Kirjallisuuslähteenä: Turkka Myllykylä: Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä –, ss. 187, 170–171.) Niillä tienoilla on pihamaita, tietä ja peltoa. Tornin tarkempi sijaintipaikka ei ole tiedossani. (Muuta kirjallisuutta: Antti Honkala: MIKKOLANMÄKI – UITTAMO – RUOHONPÄÄ SIAMILAISTYKKIPATTERIT TURUSSA Turun ilmatorjunta talvi- ja jatkosodan aikana. Uusikaupunki 2000. ISBN 951-595-063-5, kartta sivulla 354.)

Ilmavalvontatornin paikka, Seurojentalo

Vahdolla on ollut jatkosodan aikana ilmavalvontatorni myös seurojentalon takana kalliolla (Kirjallisuuslähteenä: Turkka Myllykylä: Korven helmasta kehittyväksi kunnaksi – Vahdon historiaa ja perinteitä –, s. 187.). Vanha seurojentalo on sijainnissa: p = 6732 140, i = 3243 260, z = 42,5 (peruskarttalehti 1044 11 VAHTO). Sen vieressä on korkea mäki, jonka pienialainen laki on suunnilleen sijainnissa: p = 6732 170, i = 3243 360, z = 60. Sen mäen etelärinteellä on uusien omakotitalojen pihamaita suunnilleen mäen laelle asti. Tornin tarkkaa sijaintipaikkaa en etsiskellyt sieltä. (Muuta kirjallisuutta: Antti Honkala: MIKKOLANMÄKI – UITTAMO – RUOHONPÄÄ SIAMILAISTYKKIPATTERIT TURUSSA Turun ilmatorjunta talvi- ja jatkosodan aikana. Uusikaupunki 2000. ISBN 951-595-063-5, kartta sivulla 354.)

Hävinneitä tai sijainniltaan vaillinaisesti tunnettuja kohteita

Korpela

Kangenmiekan suon suunnalla, Korpelasta noin 150 metriä länteen on vuoden 1962 inventointikertomuksen tekstin ja karttaliitteen mukaan sijainnut maakumpu, joka oli ylösalaisin pengottu aarteenetsinnässä niin, että sen alkuperäisestä muodosta ei saanut enää selvää. Kummun pohja-ala oli ollut noin 2½ X 4 metriä, ja se oli sijainnut pellon pohjoislaitaa kulkevan polun vierellä; paikalla oli näkynyt runsaasti palanutta kiveä, hiiltä ja nokimaata. Koordinaatit vuoden 1962 inventoinnin mukaan: 6727 70, 571 62 eli noin 6736 150, 3243 580 (Inv. kert. 1962, s. 18.). Inventointikertomuksessaan Matti Huurre on todennut, että kumpu ei todennäköisesti olisi ollut mikään rakennuksen kiuas. Paikkakuntalaiset olivat 1960-luvulla puhuneet vanhasta viinankeittopaikasta, mikä oli vain arvailua. Etsin kummun jäännöksiä tuloksetta 6.8.2007, niille ilmoitetulla sijaintikohdalla on kaivettu hiekkaa niin, että on syntynyt lammikoita; uusi ajotiekin on vedetty sinne, ja jokin rakennus rakennettu.

Jöllintie

(Vrt. myös edellä T5 Huovintie.)

Aulis Oja on ottanut esille Jöllintieksi sanotun tielinjan, jonka olisi pitänyt Vahdon Lavamäellä liittyä Huovintiehen ja Paattisten Ikkalassa Nunnantiehen. (Aulis Oja: Keskiajan ja 1500-luvun Maaria. Teoksessa: Maarian historia I. Tampere 1944. Siinä sivut 192 ja 194. Myös Väinö Perälä on esittänyt samoja tietoja, ehkä vain Ojan mukaan, teoksessaan ”Paattinen 1359–1959”, sen sivulla 18.) Jöllintie on myös mainittu **Jorma Reilanderin** laatimassa selvityksessä ”VARSINAIS-SUOMEN HISTORIALLISEN TIEVERKOSTON SUOJELU. Inventointiraportti 1977.” (Julkaissut Varsinais-Suomen seutukaavaliitto. ISBN 951-9290-20-1.) Jöllintiestä on siinä sivulla 11 ja karttaesityksessä. Ojan ja Reilanderin karttaesityksille tehdyt merkinnät perustunevat vain arveluihin. Lavamäen ja Ikkalan välillä on venäläisessä topografikartassa Lavamäen ja Ikkalan välillä siellä täällä lyhyitä tieuria, mutta kaiketi ei kuitenkaan mitään selvää yhtenäistä molempia paikkoja yhdistävää reittiä, jota voisi pitää vanhan kaukoreitin linjana.

Lavamäki näyttää liittyneen vanhaan kulkureittiin myös nousiaislaisen kansanperinteen kerääjän **Frans Leivon** tiedoissa: hänen mukaansa Mynämäestä olisi suuntautunut suoraan metsän läpi oikein vanha hevostie Vahdon Lavamäkeen; sen hevostien piti kulkea läheltä Ojankulman Palomäkeä. Tien kulku olisi siten johtanut Lavamäestä lounaaseen; sanottu Jöllintien ura olisi taas suuntautunut Lavamäeltä kaakkoon. Leivo mainitsi samalla, ettei ollut milloinkaan joutunut kulkemaan sillä tiellä, eikä se enää kaikkialla ollut kulkukelpoinenkaan siihen aikaan, kun Leivo siitä kirjoitti (Muscoviraston arkeologian topografinen arkisto, esineen KM 9121 verifikaatti päiväyksellä 28.11.1929. Mainittu Ojankulma on Nousiaisten ja Maskun rajan tienoilla.). Jos tie kulki Mynämäestä suoraan metsän kautta Lavamäkeen, olisi tielinjassa Lavamäen eteläpuolella täytyntä olla selvä suunnanmuutos, jotta se olisi johtanut Ojankulman Palomäen lähelle. Leivo ei näytä maininneen tarkemmin, mistä Mynämäen osasta tie olisi tullut Lavamäkeen. Jos tie olisi tullut Lavamäkeen Vajosuon ja Kurjenrahkan laajojen soiden välistä, sen suunta olisi Lavamäessä kääntynyt lähes 90 asteen verran suuntautuakseen Ojankulmalle. Jos taas tie olisi tullut Lavamäkeen Mynämäen alueelta suoraan jotakin muuta kautta, tien suunta olisi muuttunut Lavamäestä jatkuessaan vieläkin jyrkemmin.

Palomäen nimi esiintyy Ojankulman lisäksi muuallakin lähitienoilla. Paattisten Ikkalassa on jo varhain ollut Palomäen torppa (Ikkalan torpan nimistä Granberg eli Palomäki, ks. Kyösti Kaukovaalta: Katkelma Paattisten historiaa. Lännetär I, uusi jakso, 205. Helsinki 1908.). Paattisilla Tiravan peltoalakeudenkin suunnalla on nykyisen peruskartan mukaan Palomäen tila, jonka pitäisi olla joskus 1910–1920-luvuilla muodostunut. Mikäli Leivon tiedoissa olisi ollut sekaannus Ikkalan ja Ojankulman Palomäen välillä, hänen ilmoituksensa hevostiestä voisi kuitenkin liittyä väitettyyn Jöllintien linjaan. Jos taas hevostien yhteyteen liittyvä Palomäki olisikin ollut Tiravan suunnalla – siinä tapauksessa maininta hevostiestä kuuluisi ehkä Huovintien yhteyteen.

Muistomerkki suonsaarekkeessa Kangenmiekassa

Kangenmiekan suolla on ollut leikkaus puussa merkinä kuolinpaikasta. Se on ollut pienessä suon saarekkeessa kasvaneessa koivussa. Saareke on ollut vanhan talvitien paikan varressa kutakuinkin sijainnissa 6736 450, 3244 680 (karttalehti 1044 11). Saarekkeesta suoraan itään on vuoden 1995 peruskarttalehdelle merkitty nimi Hirttosaari samalle suoalueelle. Nimi Hirttosaari on painetulla karttalehdellä tullut väärään kohtaan: nimi on ennen viitannut siihen saarekkeeseen, jossa mainittu koivuun tehty merkintä on ollut. Koivun merkinnässä oli ollut risti ja vuosiluku ja kaiketi myös henkilönnimi tai ehkä nimikirjaimet. Ne oli tehty pieneen koivuun, johon mies oli hirttäytynyt 1880-luvulla.

Kirkkopolku-uraa

Kirkkopoluiksi sanotut kulku-urat lienevät yleensä hieman tulkinnanvaraisia muinaisjäännösinventointien kannalta sikäli, että niitä ei kai ainakaan aina voida lukea muinaisjäännöksiin muinaismuistolain tarkoittamassa mielessä. Muinaismuistolaissa on mainittu huomattavat kulkutiet, joihin kirkkopolut eivät yleensä kuulune. Vahdolta on suuntautunut kirkkopolkuja Maskuun ja Nousiaisiin; lienee ollut yleisenä tapana käydä lähipitäjien kirkossa tiettyinä juhlapyhinä.

Paikannimitutkimuksiin liittyvissä käsikirjoituksissa on muistiinmerkintöjä, joiden mukaan kirkkopolku-uraa on Nousiaisten ja Vahdon rajalla ollut Leinaisissa ja etelämpänä Kappelvahan rajapaikan kohdalla. Kappelvahan luota kirkkokansan ennen käyttämä kirkkopolku oli jatkunut länteen Nousiaisten puolelle, Kappelvahalle se oli tullut idästä Kautrannan ja Sysimäen kohdilta. (Eira Söderholm: Vahdon eteläosan viljelysnimet. Pro gradu -tutkielma Turun yliopistossa 1975, s. 50. Eira Söderholmin sanaliput otsikolla *Kirkkopolku, Kirkkoperkko* vuodelta 1972. Turun yliopiston Suomen kielen laitoksella.) Kappelvaha on merkitty vuoden 1995 peruskarttalehdelle 1044 08, ja samoin on merkitty siitä etelään Rehtsuon keskupaikkeille Kirkkoveräjä, jonka kautta myös sanotaan kuljetun (Olen kuullut Nousiaisten Järäisissä vielä muistettavan Kirkkoveräjän kautta kulkenutta reittiä.).

Yhden kirkkopolun on sanottu alkaneen Vahdon eteläosassa sijaitsevien Koiviston talojen läheltä. Koiviston luota lähteneelle polku-uralle maaston puolesta luonnollinen jatko Maskun suuntaan ainakin veisi Rehtsuon eteläkärjen eteläpuolitse.

Polkuja myöten mahdollisesti on kuljettu kirkkoon myös naapuripitäjistä Vahdolle. Jokin aikaa sitten on Vahdolla elvytetty tietoa kirkkopolun käyttämisestä. Vanhan kirkkopolun kulkua on merkitty maastoon. Näitten merkintöjen sijainti ei ole tiedossani.

Erityisiä paikannimiä ilman varmaa havaintoa rakenteista

Kärjäkivet

Tiedustelin puhelimitse 6.6.2007 Kalle Alikoivistolta (puh: 02-2576235) Kärjäkiviksi sanotusta hävinneestä kiviryhmästä, jonka olin kuullut olleen Kierikkalan kylässä. Alikoivisto kertoi nähneensä lapsuudessaan Kärjäkivet usein; hän kertoi niiden sijainneen viljelysmaan ympäröiminä kohdassa, johon tultaisiin Teerimäentietä pohjoiseen kulkien, kun on menty vähän Teerimäen ohitse ja poikettu tieltä länteen vainiolle ehkä noin 100 metriä. Siinä ei ole enää Kärjäkiviä, vaan niitten kohta on jo kauan sitten otettu viljelykseen. Alikoiviston lapsuudessa vanhat miehet uskoivat näillä Kärjäkivillä pidetyn joskus kärjiä. Kärjäkivet olivat olleet noin kymmenen kiven muodostama rengasmainen kuvio, ne kivet olivat ehkä olleet kaikkikin läpimitaltaan suunnilleen puolimetrisiä.

Kuulin 30.7.2007 Kalliolan talossa asuvalta Heikki Niemiseltä, että hän muisti jonkun vanhuksen jutelleen, että Valkiavuoren maastossa oli ollut renkaan muotoisessa ryhmässä kiviä, joilla oli joskus pitänyt lukea lakia. Käsitin, että tämä kivirengas oli ollut noin 50 metriä itään Auvaistentien mutkassa Valkiavuoren länsirinteellä olevasta kuivurirakennuksesta. Niin ollen siitä olisi ollut matkaa yllä mainituille Teerimäen lähellä olleille Kärjäkiville vain alle kaksi kilometriä. Valkiavuoren juurellakaan kivet eivät olleet enää paikoillaan renkaana, kuten ne olivat olleet, kertoi Nieminen, hän kertoi niistä joidenkin voineen olla maakiviä, niitten koon hän osoitti minulle vertaamalla noin puolen metrin läpimittaiseen kiveen, joka oli lähettyvillä keskustellessamme. Kiviä ei ollut Niemisen muistikuvan mukaan ollut renkaassa seitsemää–kahdeksaa enempää.

Kalmomäenpelto

Eira Söderholmin tutkimuksessa ”Vahdon eteläosan viljelysnimet” on mainittu vuodelta 1836 tunnettu paikannimi Kalmomäen pelto, joka pitäisi olla ”pelto nykyisin Kalpamäeksi kutsutun mäen vieressä” (Eira Söderholm: Vahdon eteläosan viljelysnimet. Pro gradu -tutkielma Turun yliopistossa 1975. Turun yliopiston suomen kielen oppiaineen arkisto. Siinä sivulla 66.). Kalpamäellä (Nimi Kalpamäki on merkitty vuoden 1995 peruskarttalehdelle 1044 11 lähelle Vahdon keskustaajamaa.) on epätasaista ja tasaistakin avokalliota verraten laajalla alueella. Kalpamäen keskellä ei ole asuinrakennuksia, sen juurella on uusi laajahko pihamaa osoitteessa Seppäläntie 50. Mäen vastakkaisella laidalla on vanhempi Kalliolan talo. Mäellä on vielä kolmas talo, joka on autiona. Pellon reunoja ei ollut käyntini aikana mahdollista havainnoida kuin vain rajoitetusti; viljelyskasvit olivat kasvaneet niillä jo suunnilleen täyteen mittaansa. Keskustelin Kalliolan väen kanssa 30.7.2007. Kalliolan eläkkeellä oleva isäntä Heikki Nieminen kertoi Kalpamäki-nimen olleen hänen muistinsa aikana käytössä aina; Kalmomäen pelto -nimeä hän ei ollut kuullut.

Luonnonmuodostumaksi arvioituja kohteita

Metsäsaari

Lohkarepelto eli pirunpelto. Vuoden 1962 inventoinnin mukaan pitäisi olla karttalehdellä 1044 08 ruudussa 69/21. Nimi Metsäsaari näkyy v:n 1995 peruskarttalehdellä Peijerlän rekisterikylän alueella.

Vastmäenkallio

Lohkarepelto eli pirunpelto. Vuoden 1962 inventoinnin mukaan pitäisi olla karttalehdellä 1044 11 ruudussa 71/26. Tätä oli kerrottu vuonna 1962 sanotun taistelupaikaksi (taustalla lienee yleinen tarinanihmelma heittokivikasojen kanssa toisiaan vastaan taistelleista jättiläisistä).

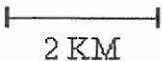
Lavamäen koulun seutu

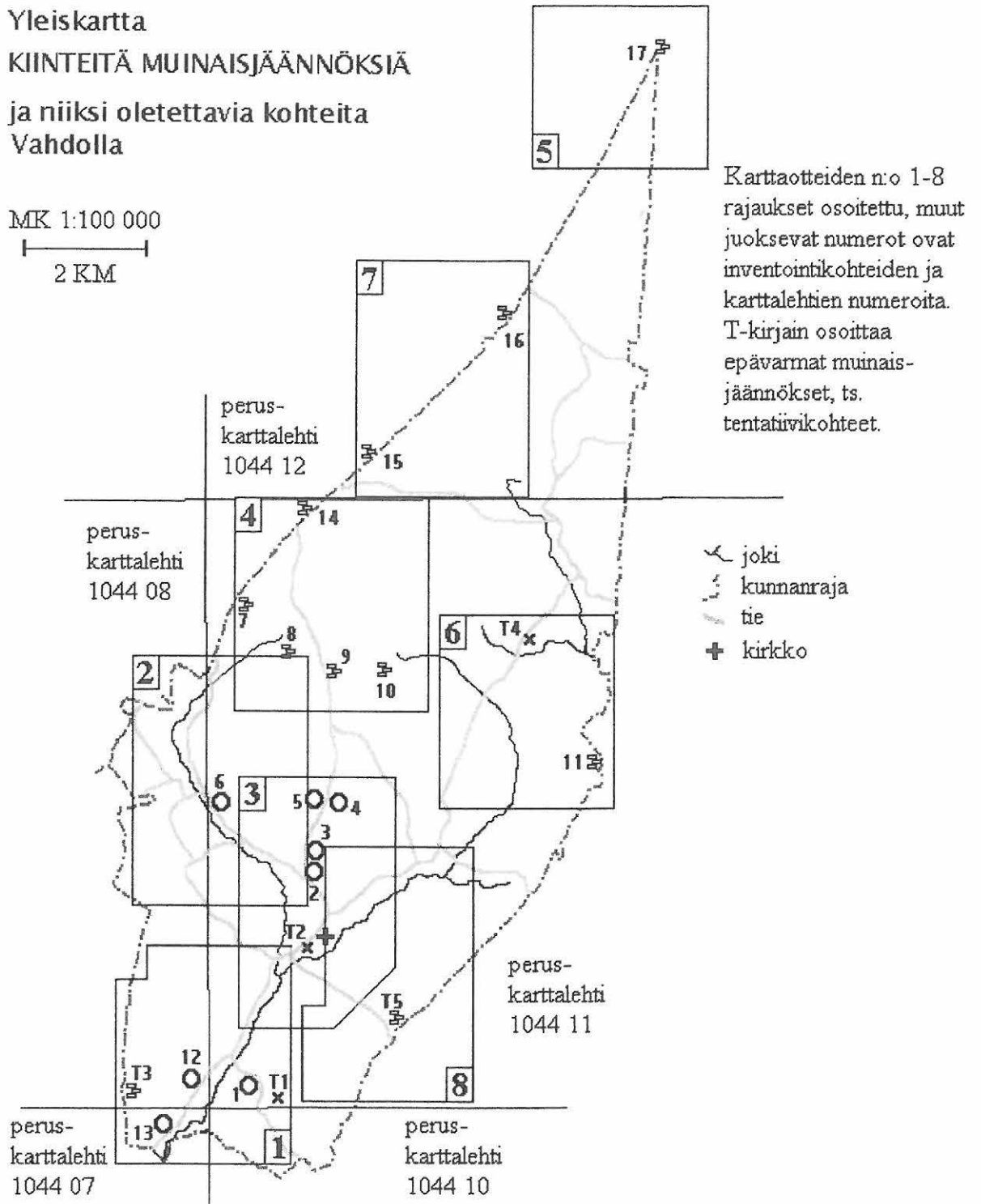
Lohkarepelto eli pirunpelto. Vuoden 1962 inventoinnin mukaan pitäisi olla kansakoulun takana olevalla kalliolla karttalehdellä 1044 11 ruudussa 75–76/29.

Kula

Lohkarepelto eli pirunpelto. Vuoden 1962 inventoinnin mukaan pitäisi olla Kulan talosta itään karttalehdellä 1044 12 ruudussa 74/30-31?

Yleiskartta
KIINTEITÄ MUINAISJÄÄNNÖSIÄ
ja niiksi oletettavia kohteita
Vahdolla

MK 1:100 000

 2 KM

Karttaotteiden n:o 1-8 rajaukset osoitettu, muut juoksevat numerot ovat inventointikohteiden ja karttalehtien numeroita. T-kirjain osoittaa epävarmat muinaisjäännökset, ts. tentatiivikohteet.

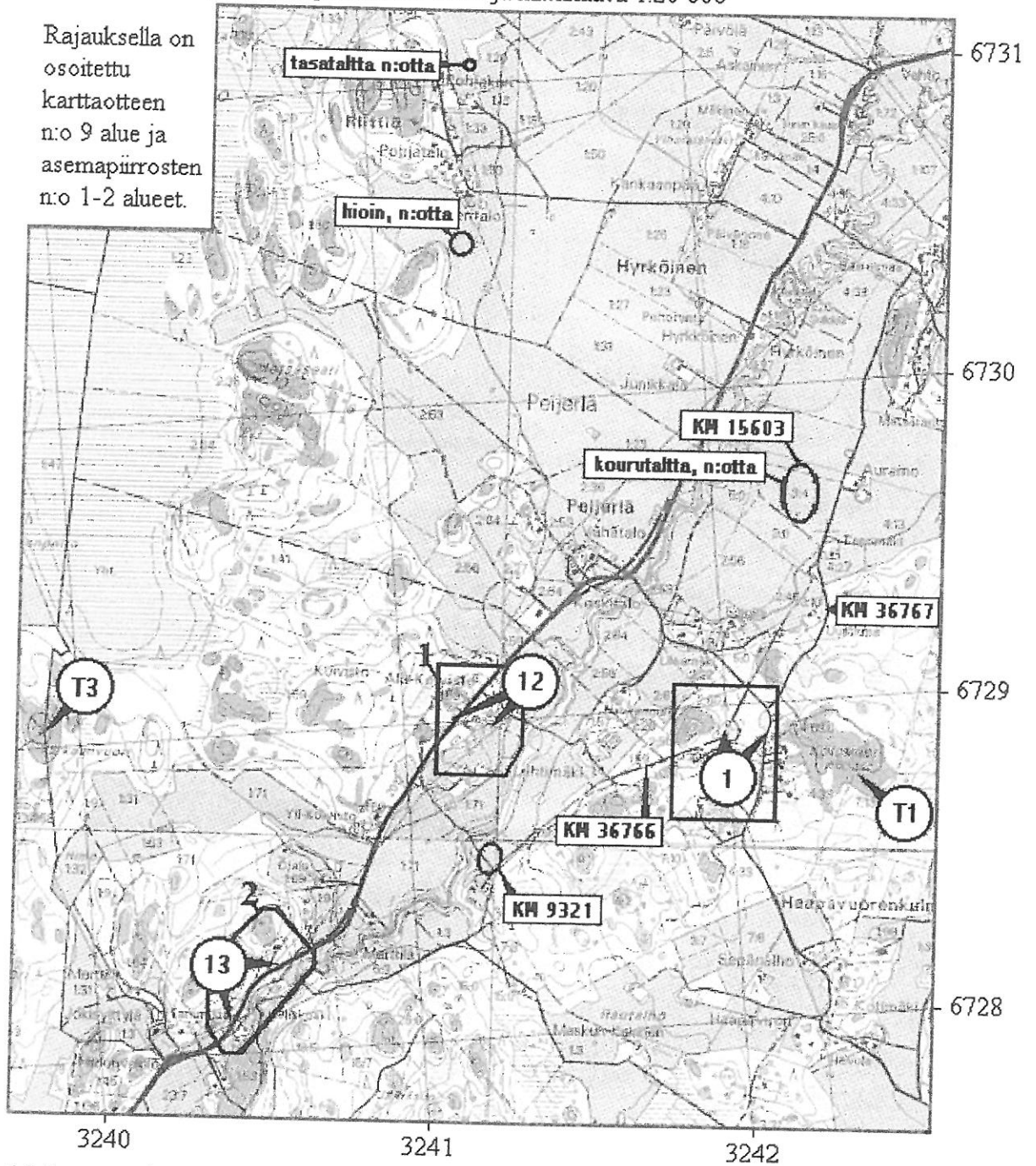
- joki
- kunnanraja
- tie
- kirkko

- O** kivikauden asuinpaikka
- ⊠** historiallisen ajan muinaisjäännös
- ⊠x** kohde, jonka laji on epäselvä

Karttaote n:o 1

Ote peruskarttalehdiltä 1044 08 KOLJOLA, 1044 11 VAHTO, 1044 07 RUSKO ja 1044 10 LIETO, kaikkien painovuosi 1995 ja mittakaava 1:20 000

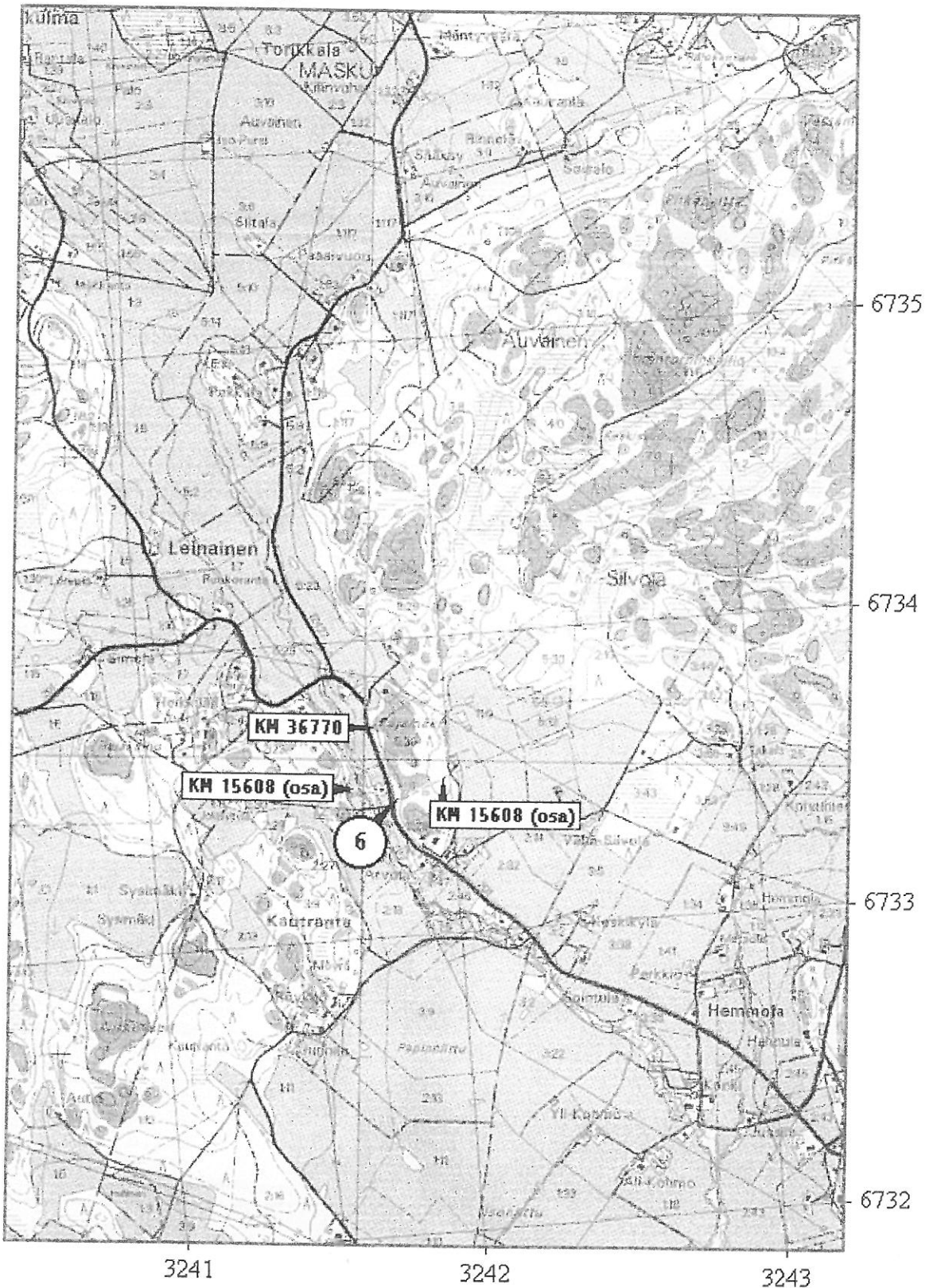
Rajauksella on osoitettu karttaotteen n:o 9 alue ja asemapiirrosten n:o 1-2 alueet.

- 1 Motonummi, p = 6728 925, i = 3241 995, z = 45-50; asuinpaikka, kivikautinen.
 12 Koli, p = 6729 020, i = 3241 170, z = 41-52; asuinpaikka, kivikautinen.
 13 Heliskoski, p = 6728 100, i = 3240 400, z = 41-47; asuinpaikka, kivikautinen.
 T1 Kolovuori, p = 6728 747, i = 3242 400, z = 55-60; röykkiö vai luonnonmuodostuma?
 (havaittu vuonna 1962, mutta ei löytynyt vuonna 2007)
 T3 Varkaanvuori, p = 6729 050, i = 3239 890, z = 62,5; taide, muistomerkit, hakkaukset,
 historiallinen.
 KM 9321 Joentaustan pelto, p = 6728 540, i = 3241 240, z = 37,5-40; kivitaltan löytöpaikka.
 KM 15603 Auramon pelto; vasarakirveen ja kourutaltan löytöpaikka.
 KM 36766 Sepänmetsä, p = 6728 830, i = 3241 750, z = 45-50; iskoksen löytöpaikka.
 KM 36767 Ämmänlähde, p = 6729 270, i = 3242 330, z = 42,5; hioimen palan löytöpaikka.
 Riihipelto, hioimen löytöpaikka.
 Haanpelto, tasataltan löytöpaikka.

Karttaote n:o 2

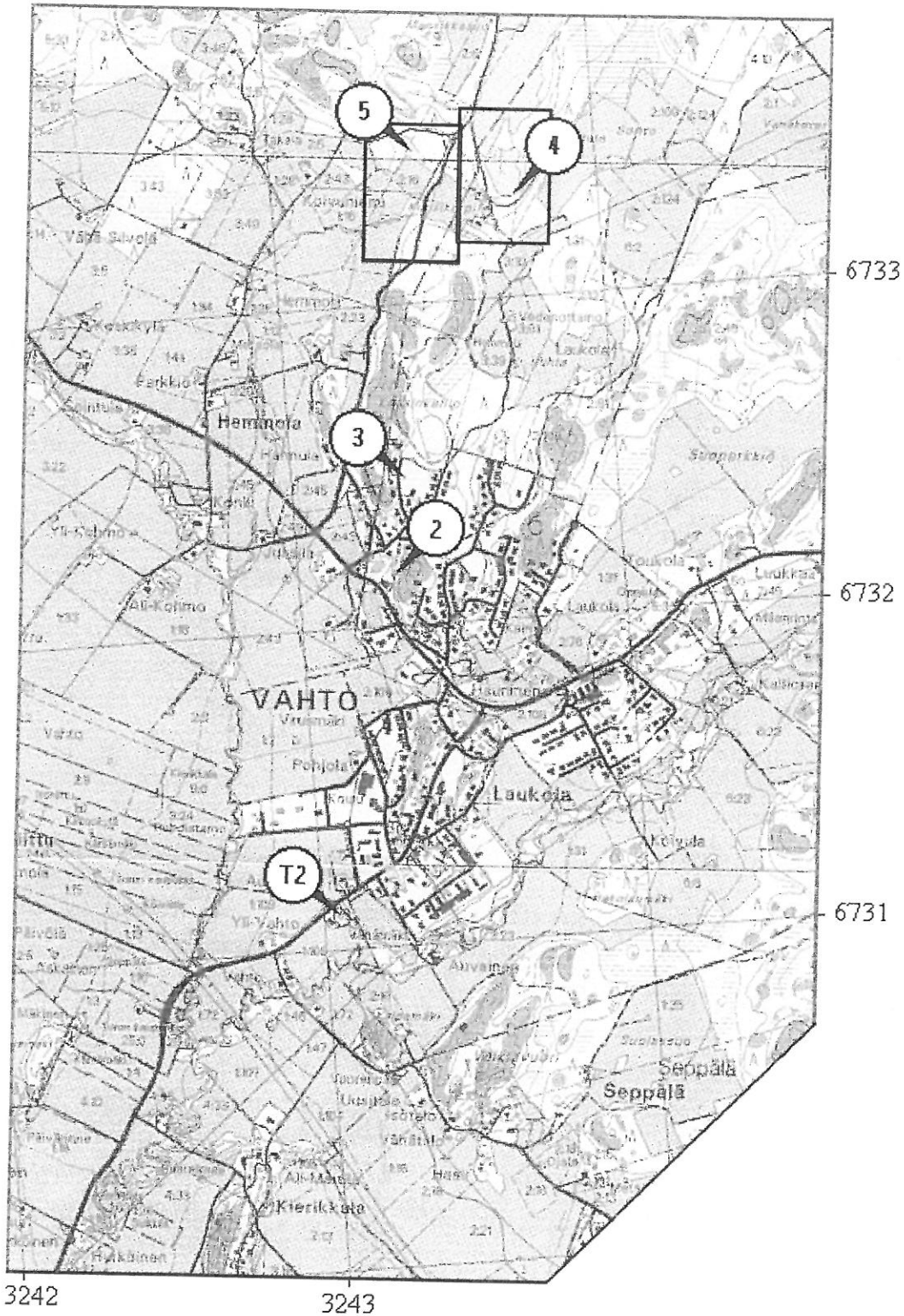
Ote peruskarttalehdiltä 1044 08 KOLJOLA ja 1044 11 VAHTO, molempien painovuosi 1995 ja mittakaava 1:20 000

- 6 Köykänmäki, p = 6733 475, i = 3241 808, z = 40-45; asuinpaikka, kivikautinen.
 KM 15608 (osa), iskosten löytöpaikkoja (p = 6733 520, i = 3241 990, z = 45-50,
 p = 6733 500, i = 3241 670, z = 45-50).
 KM 36 770 Ketunnummi, p = 6733 700, i = 3241 760, z = 50; iskoksen ja mahdollisen
 kaapimisen löytöpaikka.

Karttaote n:o 3

Ote peruskarttalehdeltä 1044 11 VAHTO, painovuosi 1995, mittakaava 1:20 000

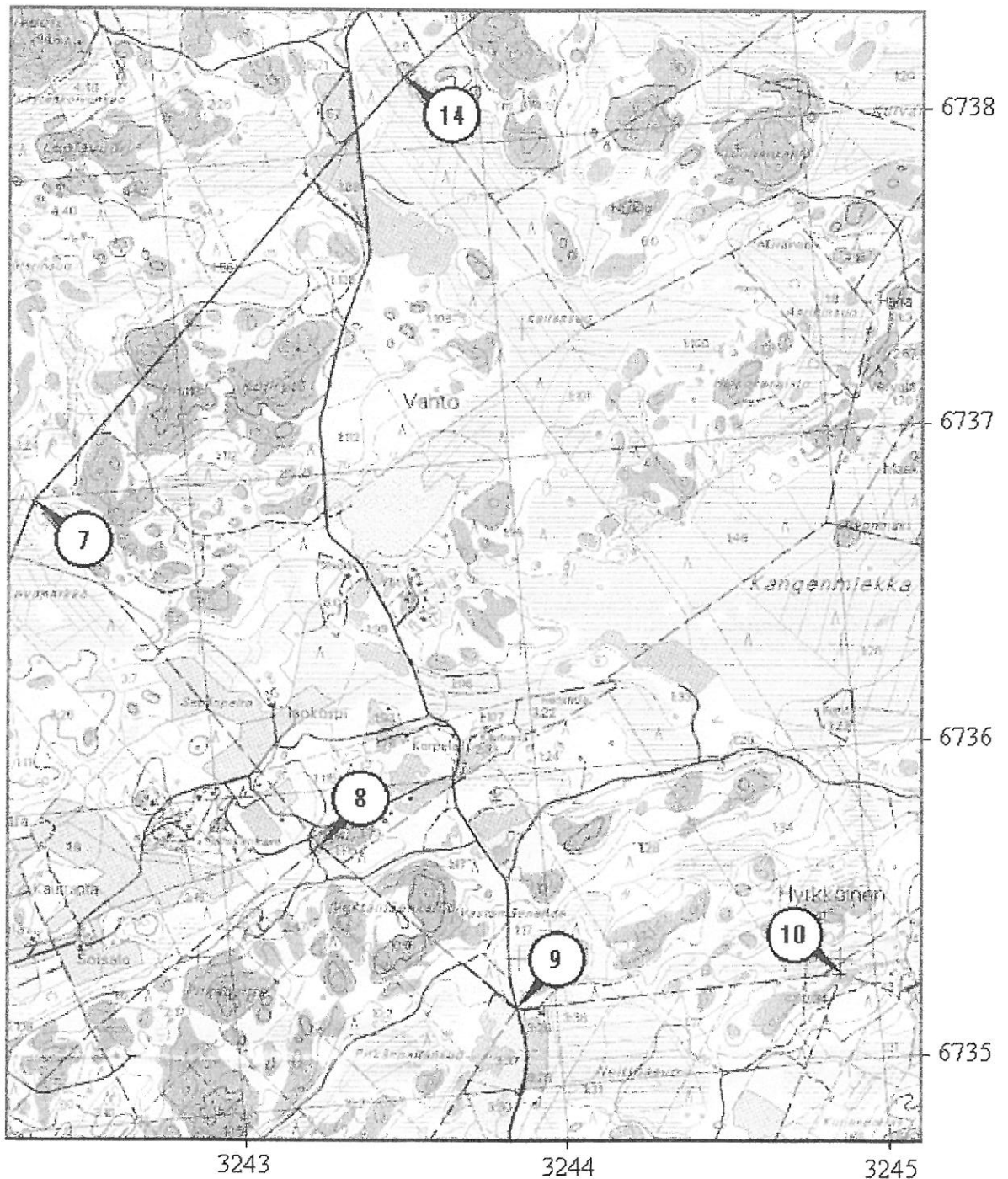

Rajauksella on osoitettu karttaotteiden n:o 10:n ja 11:n alue.

- 2 Seurantalo, p = 6732 163, i = 3243 296, z = 45; asuinpaikka, kivikautinen.
- 3 Urheilukenttä, p = 6732 520, i = 3243 340, z = 50-52,5; asuinpaikka, kivikautinen.
- 4 Kuusikorpi, p = 6733 327, i = 3243 744, z = 50; asuinpaikka, kivikautinen.
- 5 Mäntylä, p = 6733 475, i = 3243 446, z = 45-50; asuinpaikka, kivikautinen.
- T2 Linnankappelinmäki, p = 6731 111, i = 3243 039, z = 40-45; asuinpaikka, rautakautinen ja/tai keskiaikainen.

Karttaote n:o 4

Ote peruskarttalehdeksi 1044 11 VAHTO, painovuosi 1995, mittakaava 1:20 000.

7 Kolirytö, p = 6736 990, i = 3242 520, z = 65; kivirakenteet - rajamerkit, historiallinen.

8 Ikkemurtama, p = 6735 820, i = 3243 310, z = 65; kivirakenteet - rajamerkit, historiallinen.

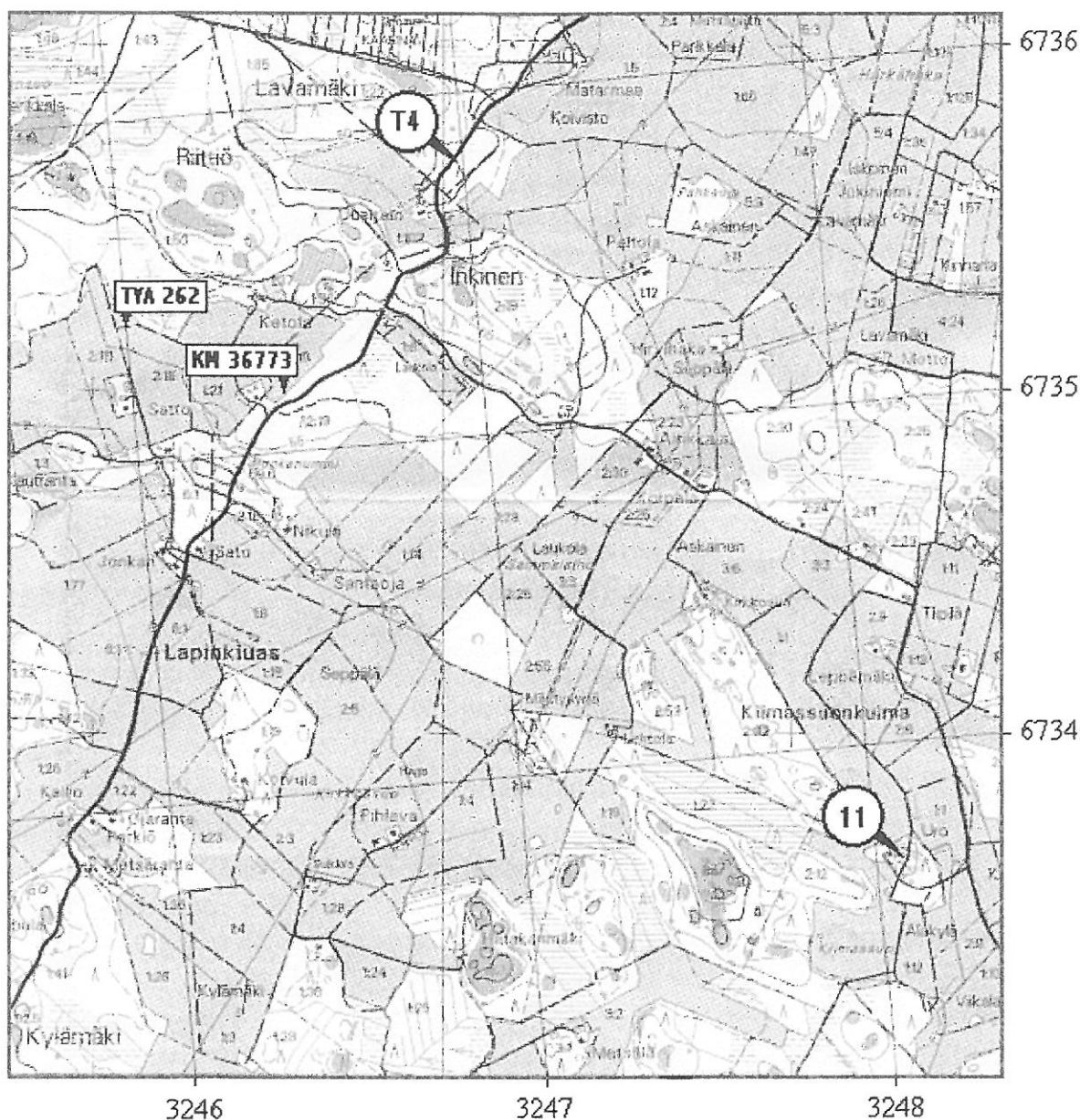
9 Koirantiski, p = 6735 260, i = 3243 870, z = 65-70; kivirakenteet - rajamerkit, historiallinen.

10 Riihikorpi, p = 6735 280, i = 3244 890, z = 67,5; kivirakenteet - rajamerkit, historiallinen.

14 Heinäköykky, p = 6738 220, i = 3243 770, z = 80-85; kivirakenteet - rajamerkit, historiallinen.

Karttaote n:o 6

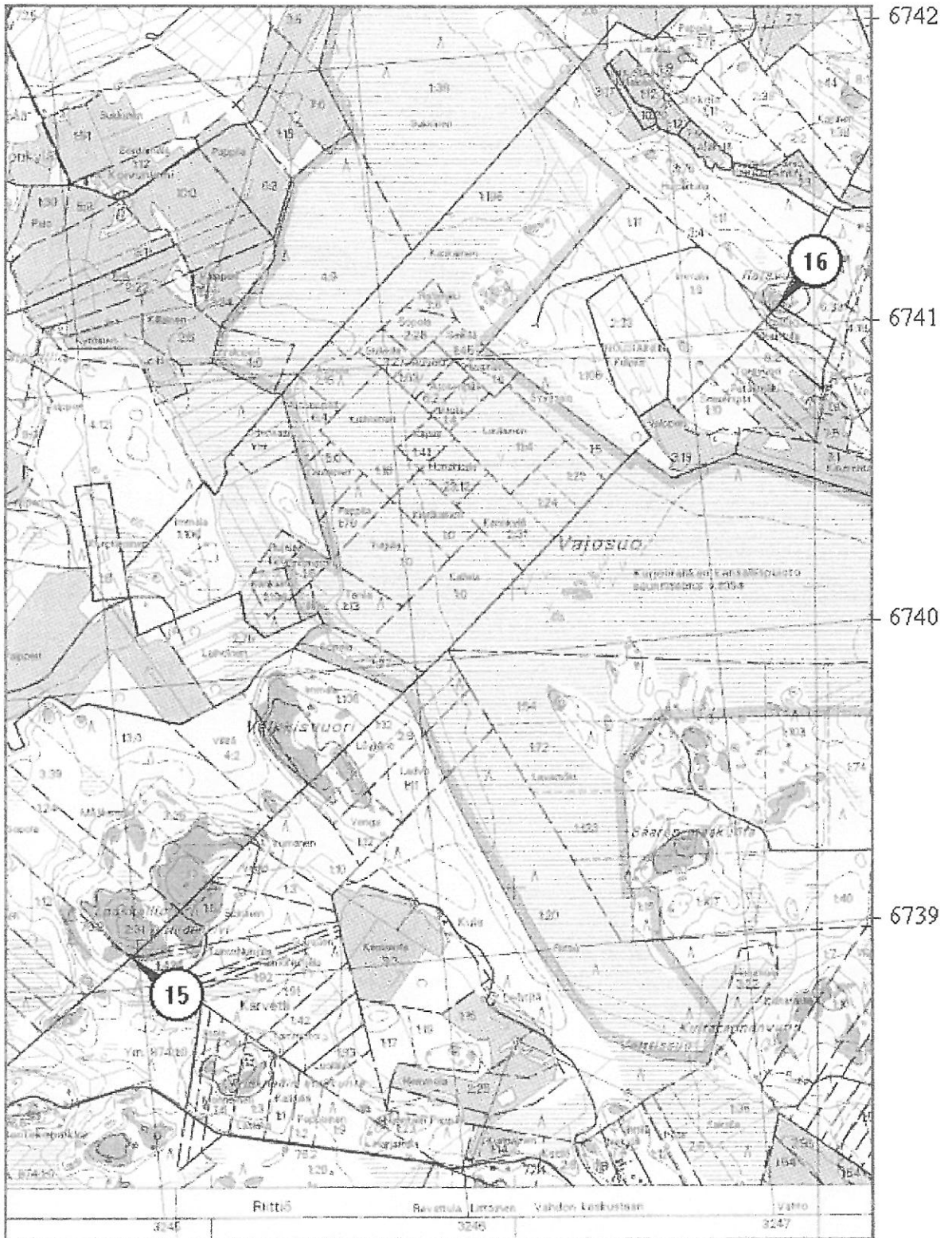
Ote peruskarttalehdeltä 1044 11 VAHTO, painovuosi 1995, mittakaava 1:20 000.

11 Harvametsä, p = 6733 640, i = 3248 080, z = 57,5; kivirakenteet - rajamerkit, historiallinen.
 T4 Pahkajoja, p = 6735 770, i = 3246 970, z = 60-62,5, muinaisjäännös? Esihistoriallinen.
 TYA 262 Satto, p = 6735 400, i = 3246 000, z = 55-57,5; kivitaltan löytöpaikka.
 KM 36773 Honkanummi, p = 6735 160, i = 3246 450, z = 55-57,5; porfyyrin kappaleiden löytöpaikka.

Karttaote n:o 7

Ote peruskarttalehdeltä 1044 12 SAVOJARVI, painovuosi 1995, mittakaava 1:20 000.

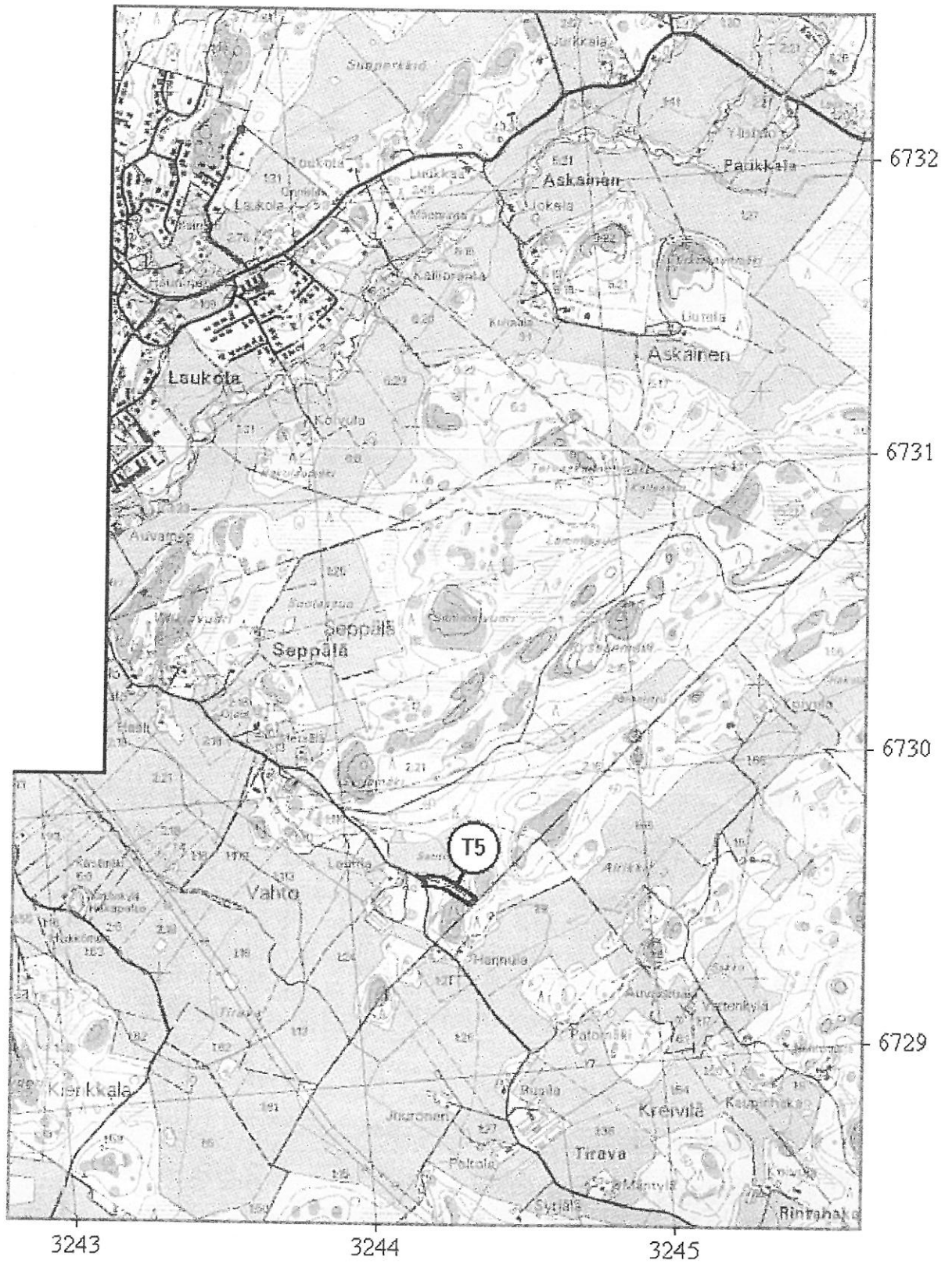

15 Laaskallio, p = 6739 100, i = 3244 980, z = 80; kivirakenteet - rajamerkit, historiallinen.

16 Rajavuori, p = 6741 050, i = 3247 290, z = 87,5; kivirakenteet - rajamerkit, historiallinen.

Karttaote n:o 8

Ote peruskarttalehdeltä 1044 11 VAHTO, painovuosi 1995 ja mittakaava 1:20 000

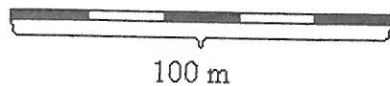
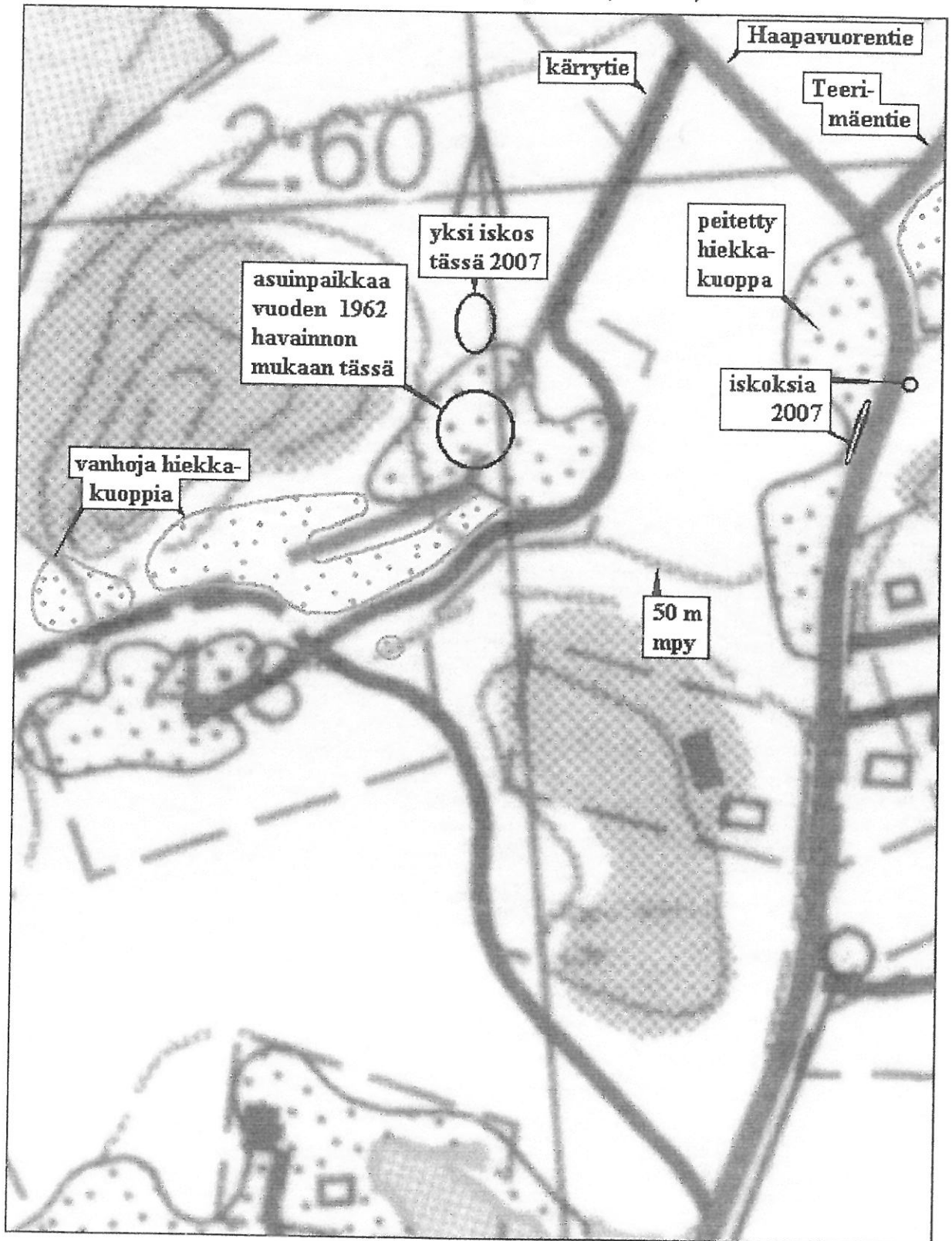

T5 Huovintie, p = 6729 590, i = 3244 410, z = 50; kulkuväylät, historiallinen aika.

Karttaote n:o 9

Ote peruskarttalehdeltä 1044 11 VAHTO, Otteen rajaus näkyy karttaotteella n:o 1

Havaitut löytöalueet Motonummen kiviakuisella asuinpaikalla (inv. n:o 1)

100 m

Mittakaava 1:2000

Karttaote n:o 10

Pohjana ote peruskarttalehdeksi 1044 11 VAHTO, Otteen rajaus näkyy karttaotteella n:o 3.

Mittakaava 1:2000

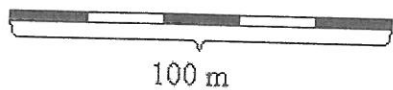

100 m

Vinoviivoitettuna Mäntylän kivekaautisen asuinpaikan havaittua aluetta (inv. n:o 5)
Kirjaimet A, B ja C viittaavat KM-löytöluettelossa mainittaviin vuoden 2007 löytökohtiin.

Karttaote n:o 11

Ote peruskarttalehdeltä 1044 11 VAHTO, Otteen rajaus näkyy karttaotteella n:o 3.

Mittakaava 1:2000

Vinoviivoitettuna Kuusikorven kivekautisen asuinpaikan karkea sijainti löytöjen perusteella. Kivitaltan KM 23589:n vuonna 1983 tarkastettu löytöpaikka merkitty.

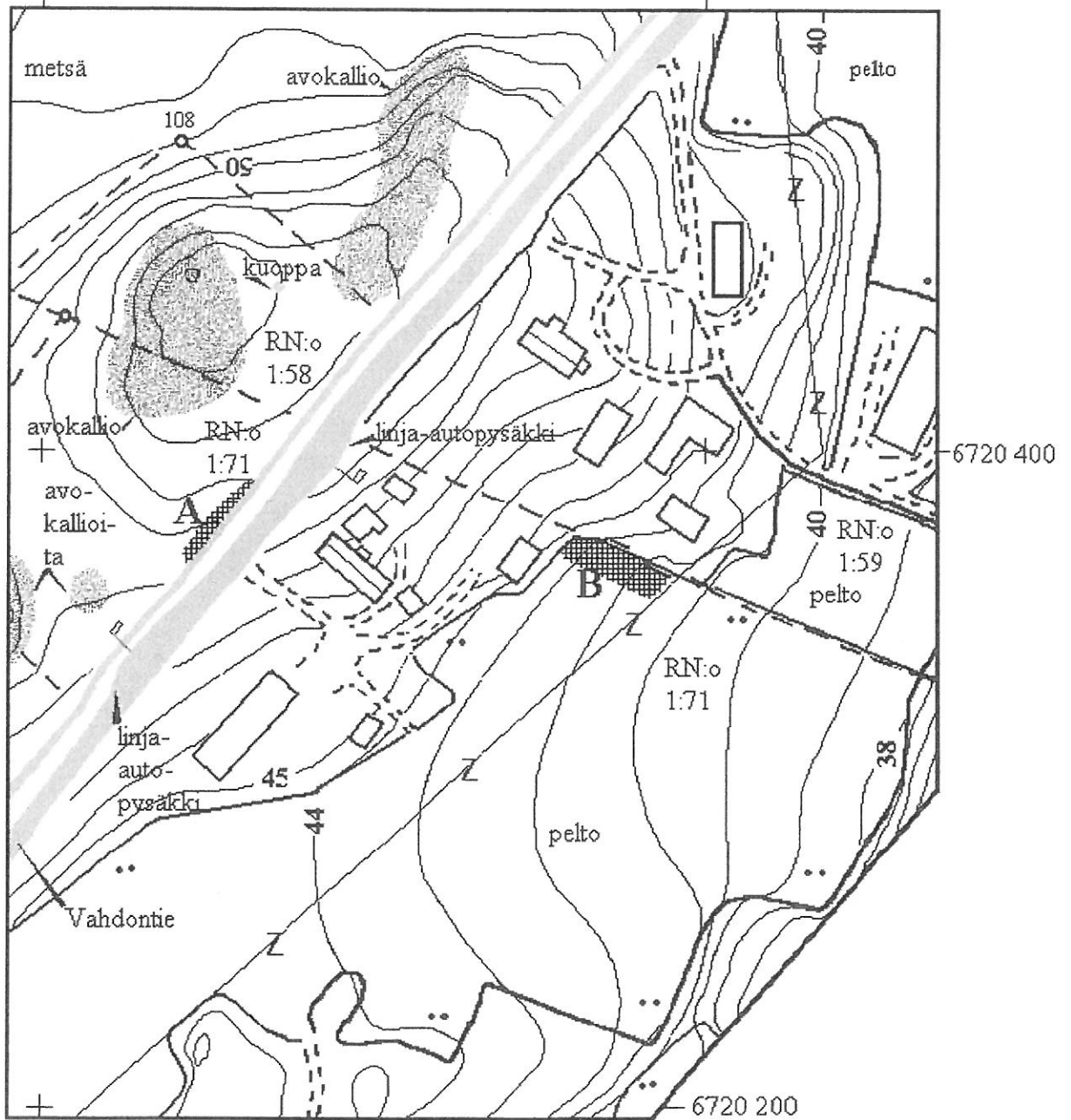
Asemapiirros n:o 1.

Kolin esihistoriallinen asuinpaikka (inv. n:o 12)

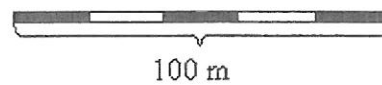
Tämän asemapiirroksen rajaus näkyy karttaotteella n:o 1.

1569 800

1570 000

Mittakaava 1:2000

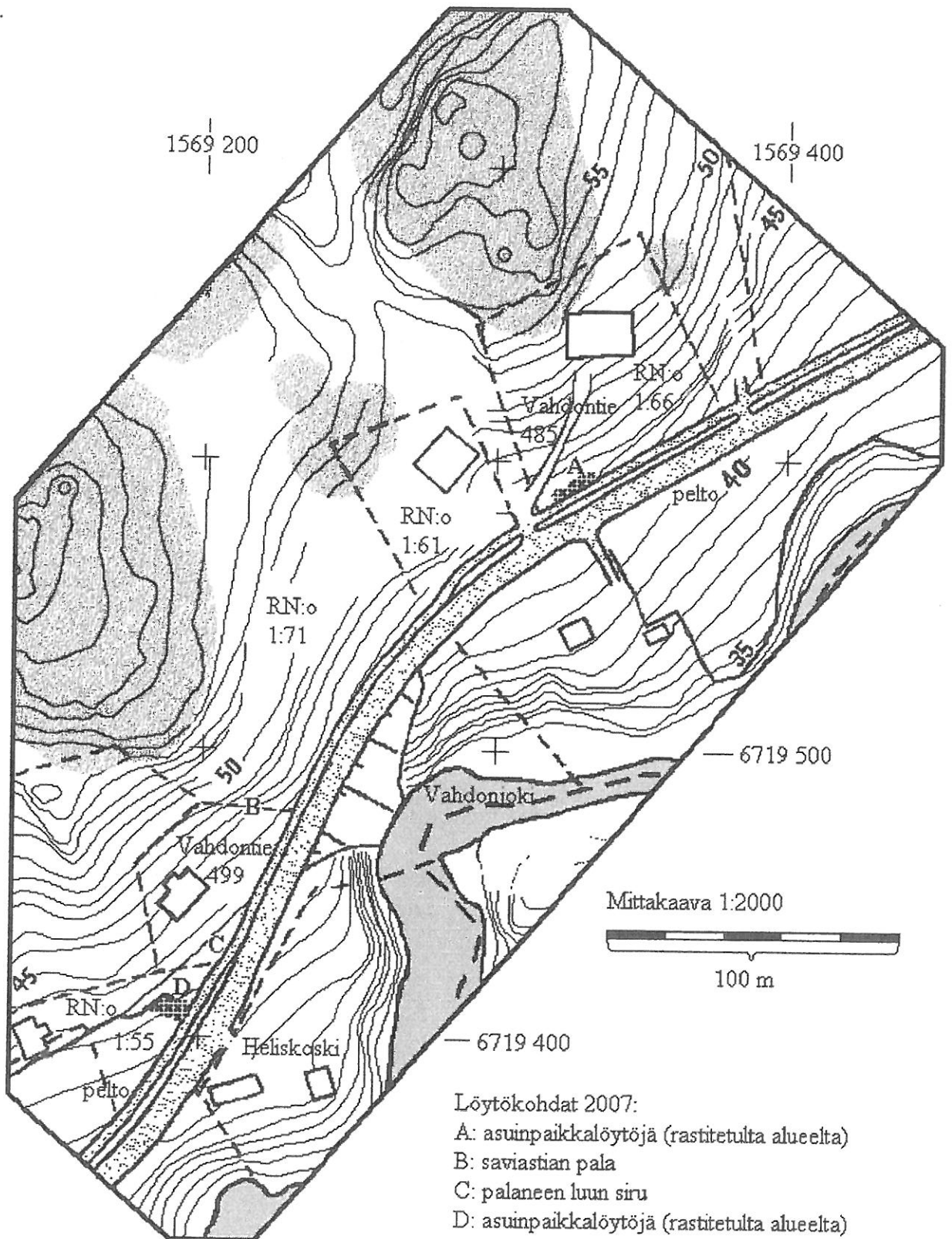

Asuinpaikan osat A ja B osoitettu ruudutuksella.

Tämä asemapiirros perustuu tien n:o 2012 parantamissuunnitelman karttaan.

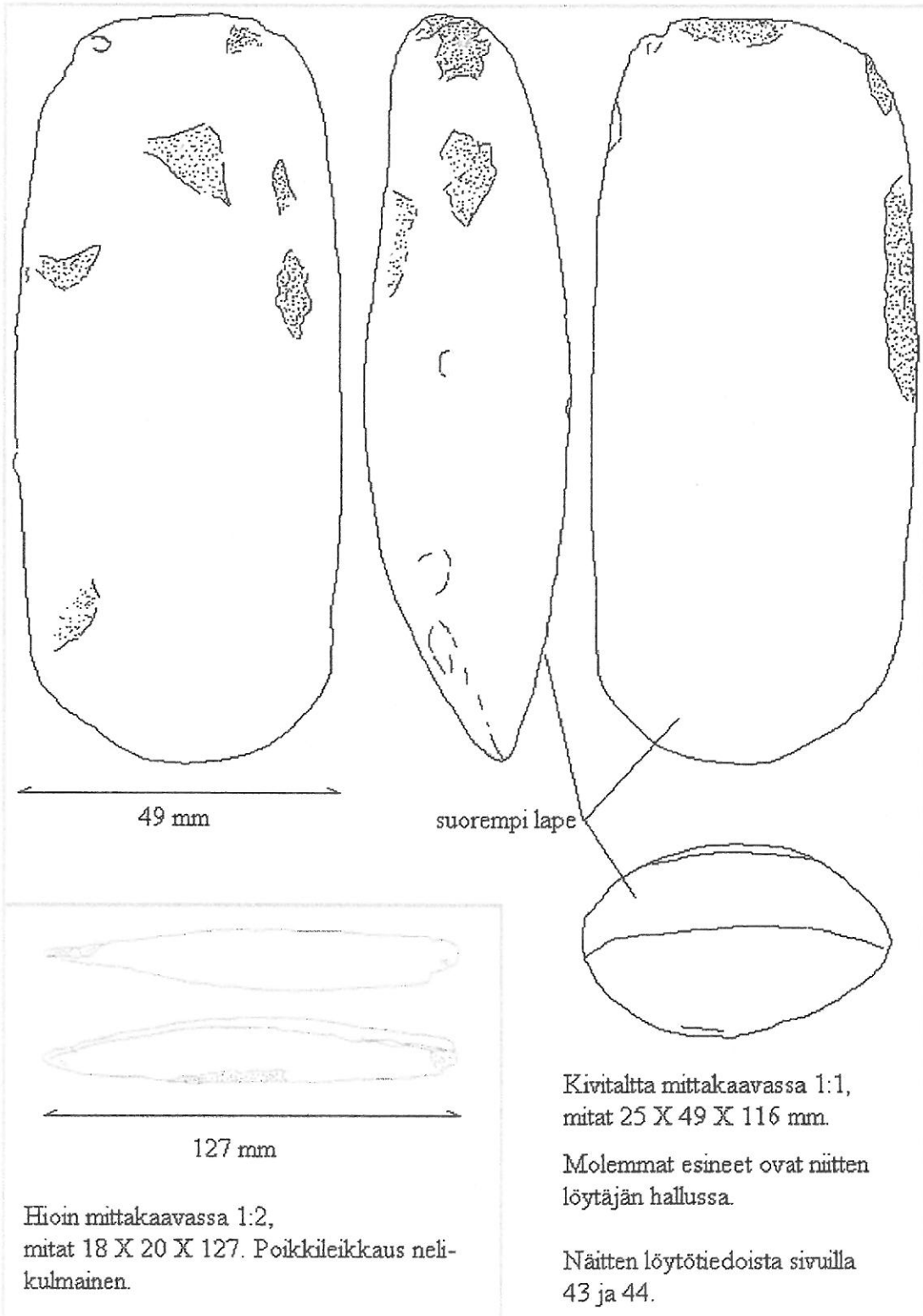
Asemapiirros n:o 2.

Heliskosken asuinpaikka (inv. n:o 13). Tämän asemapiirroksen rajaus näkyy karttaotteella n:o 1.

Kallioalueet on sijoitettu peruskarttalehden mukaan ja varjostettu. Muut kuviot ovat pääasiassa tien n:o 2012 parantamissuunnitelman kartan perusteella sijoitettuja.

Piirros n:o 1
Kiviesinelöytöjä Rättiön suunnalta

Luettelo inventoinnin negatiiveista

Negatiivit Turun maakuntamuseon valokuva-arkistossa tunnuksilla KF2007:971 – :982, :987 – :1018.

Kuvaajana kaikissa Esa Laukkanen.

Negatiivi-numero	Inventointi-kohde n:o	Kuvaus	Suunta, josta kuvattu	Päivämäärä
KF2007:971	3	Urheilukentän vieressä olevilta hiekkakuopilta. Etualalla näkyvän vaalean pitkän koivunrunгон takana sinisen auton kohdalla iskoksen löytöpaikka.	idästä	21.5.
KF2007:972	5	Mäntylän kivikautiselta asuinpaikalta. Pellon pohjoislaitaa tunnetun löytöalueen pohjoislaidalla.	lännestä	21.5.
KF2007:973	5	Mäntylän kivikautiselta asuinpaikalta. Löytöalue alarinteestä	lounaasta	21.5.
KF2007:974	4	Kuusikorven kivikautiselta asuinpaikalta. Hiekanottoa paikkaa.	lännestä	21.5.
KF2007:975	8	Ikkemurtaman rajamerkki.	idästä	23.5.
KF2007:976	7	Kolirydön rajamerkki. Vieressä suunnistusrastin kiinnitystelineri.	koillisesta	23.5.
KF2007:977	1	Motonummen kivikautiselta asuinpaikalta. Hieman tämän kuvan keskikohdasta oikealle näkyy mäntyjen juurella suuri kivi, jonka luona on löytöalueen keskikohta.	pohjoisesta	28.5.
KF2007:978	6	Köykämäen kivikautiselta asuinpaikalta	idästä	29.5.
KF2007:979	–	Vahdon vanhan kirkon paikan muistomerkki.		29.5.
KF2007:980	10	Riihikorven rajamerkki	etelästä	4.6.
KF2007:981	T3	Varkaanvuoren rajamerkki		8.6.
KF2007:982	12	Kolin asuinpaikka	lounaasta	8.6.
KF2007:987	13	Heliskosken asuinpaikan etelälaitaa. Kuvassa tien ojan laidalla näkyvän lyhyen rautatangon takana on löytökohdan keskiosa. Taustalla on piha osoitteessa Vahdontie 499.	etelästä	3.7.
KF2007:988	13	Heliskosken asuinpaikan koillispäätä.	lounaasta	3.7.
KF2007:989	15	Laaskallion rajamerkki.	koillisesta	5.7.
KF2007:990	15	Laaskallion rajamerkki.	koillisesta	5.7.
KF2007:991	15	Laaskallion rajamerkki. Mittanauha on kuvassa.	lounaasta	5.7.
KF2007:992	15	Laaskallion rajamerkki.	pohjoiskoillisesta	5.7.
KF2007:993	15	Laaskallion rajamerkki. Pyykin kivihakkaus lähikuvassa.		5.7.
KF2007:994	15	Laaskallion rajamerkki. Pyykin kivihakkaus lähikuvassa.		5.7.
KF2007:995	15	Laaskallion rajamerkki. Pyykin kivihakkaus lähikuvassa.		5.7.
KF2007:996	–	Kalliota Raharannan piharakennuksen luona. Sen geologisista ominaisuuksista on 7.7.2002 ilmestyneen Pohjolan Sanomien numeron lehtikirjoituksessa.		9.7.

Negatiivi-numero	Inventointi-kohde n:o	Kuvaus	Suunta, josta kuvattu	Päivämäärä
KF2007:997	-	Sama aihe kuin edellisessä otoksessa.		9.7.
KF2007:998	T5	Rajamerkki Huovintien varressa Vahdon rajalla. Taustalla näkyy sitä lähimmän ladon seinä.	luoteesta	30.7.
KF2007:999	T5	Vanhaa tielinjaa näkyy tässä ristiin menevien puiden alla. Tämä saattaa olla vanhan Huovintien linjaa. Tien ohessa on vanha pelto tai matala hiekanottoaika.	länneestä	30.7.
KF2007:1000	T5	Vanhaa tielinjaa näkyy tässä ristiin menevien puiden alla. Tämä saattaa olla vanhan Huovintien linjaa. Tien ohessa on vanha pelto tai matala hiekanottoaika.	länneestä	30.7.
KF2007:1001	T5	Kärrytietä lähellä rajamerkkiä, joka on Vahdon Seppälän ja Paattisten Kreivilän rajalla. Tämä saattaa olla vanhan Huovintien linjaa. Kuva on otettu kohdassa 6729 520, 3244 490.	kaakosta	30.7.
KF2007:1002	-	Riittiön kylästä löytynyt hioin ja kivitalta, nämä ovat löytäjän hallussa. (Löytöpaikoista ym. inventointikertomuksen luettelossa maalöydöistä.)		6.8.
KF2007:1003	-	Samat esineet kuin edellisessä kuvassa toiselta puolelta nähtynä. Rullamitan vieressä hioin, kauempana talta.		6.8.
KF2007:1004	13	Saviastian pala Heliskosken asuinpaikalta (KM 36772:3). Mattopainannetta näkyy? Tulitikku mittakaavana.		13.8.
KF2007:1005	13	Saviastian pala Heliskosken asuinpaikalta (KM 36772:3). Mattopainannetta näkyy? Viivoitin mittakaavana.		13.8.
KF2007:1006	13	Viirukoristeisia saviastian paloja (KM 36772:10) Heliskosken asuinpaikalta. Viivoitin mittakaavana.		13.8.
KF2007:1007	13	Viirukoristeisia saviastian paloja (KM 36772:10) Heliskosken asuinpaikalta. Tulitikku mittakaavana.		13.8.
KF2007:1008	13	Rengasleimakoristeisia saviastian paloja (KM 36772:9) Heliskosken asuinpaikalta. Tulitikku mittakaavana.		13.8.
KF2007:1009	13	Rengasleimakoristeisia saviastian paloja (KM 36772:9) Heliskosken asuinpaikalta. Tulitikku mittakaavana.		13.8.
KF2007:1010	13	Rengasleimakoristeisia saviastian paloja (KM 36772:9) Heliskosken asuinpaikalta. Viivoitin mittakaavana.		13.8.
KF2007:1011	13	Rengasleimakoristeisia saviastian paloja (KM 36772:9) Heliskosken asuinpaikalta.		13.8.
KF2007:1012	13	Rengasleimakoristeisia saviastian paloja (KM 36772:9) Heliskosken asuinpaikalta. Tulitikku mittakaavana.		13.8.
KF2007:1013	13	Rengasleimakoristeisia saviastian paloja (KM 36772:9) Heliskosken asuinpaikalta. Tulitikku mittakaavana.		13.8.
KF2007:1014	13	Viirukoristeisia saviastian paloja (KM 36772:10) Heliskosken asuinpaikalta. Tulitikku mittakaavana.		13.8.
KF2007:1015	13	Viirukoristeisia saviastian paloja (KM 36772:10) Heliskosken asuinpaikalta. Viivoitin mittakaavana.		13.8.
KF2007:1016	13	Viirukoristeisia saviastian paloja (KM 36772:10) Heliskosken asuinpaikalta.		13.8.
KF2007:1017	12	Saviastian pala Kolin asuinpaikalta (KM 36771:2). Tulitikku mittakaavana.		13.8.

Negatiivi-numero	Inventointi-kohde n:o	Kuvaus	Suunta, josta kuvattu	Päivämäärä
KF2007:1018	13	Saviastian pala Heliskosken asuinpaikalta (KM 36772:3). Mattopainannetta näkyy? Tulitikku mittakaavana.		

Luettelo inventoinnin diapositiiveista

Diapositiivit Turun maakuntamuseon valokuva-arkistossa tunnuksilla KD2007:146 – :160.

Kuvaajana kaikissa Esa Laukkanen.

Dia numero	Inventointi-kohde n:o	Kuvaus	Suunta, josta kuvattu	Päivämäärä
KD2007:146	8	Ikkemurtaman rajamerkki.	kaakosta	23.5.
KD2007:147	7	Kolirydön rajamerkki.	etelästä	23.5.
KD2007:148	–	Vahdon vanhan kirkon paikan muistomerkki.		29.5.
KD2007:149	9	Koirantiskin rajamerkki.	lännestä	25.6.
KD2007:150	15	Laaskallion rajamerkki.	etelästä	5.7.
KD2007:151	15	Laaskallion rajamerkki.	etelästä	5.7.
KD2007:152	15	Laaskallion rajamerkki.	koillisesta	5.7.
KD2007:153	T5	Huovintien linjaa näkyy tässä ristiin menevien puiden alla. Vasemmalla tien ohessa on vanha pelto tai matala hiekanottoaika.	lännestä	30.7.
KD2007:154	13	Viirukoristeisia saviastian paloja (KM 36772:10) Heliskosken asuinpaikalta. Viivoitin mittakaavana.		13.8.
KD2007:155	13	Rengasleimakoristeisia saviastian paloja (KM 36772:9) Heliskosken asuinpaikalta. Viivoitin mittakaavana.		13.8.
KD2007:156	13	Saviastian pala Heliskosken asuinpaikalta (KM 36772:3). Mattopainannetta näkyy? Viivoitin mittakaavana.		13.8.
KD2007:157	13	Saviastian pala Heliskosken asuinpaikalta (KM 36772:3). Mattopainannetta näkyy? Tulitikku mittakaavana.		13.8.
KD2007:158	13	Rengasleimakoristeisia saviastian paloja (KM 36772:9) Heliskosken asuinpaikalta. Tulitikku mittakaavana.		13.8.
KD2007:159	13	Rengasleimakoristeisia saviastian paloja (KM 36772:9) Heliskosken asuinpaikalta. Tulitikku mittakaavana.		13.8.
KD2007:160	13	Viirukoristeisia saviastian paloja (KM 36772:10) Heliskosken asuinpaikalta. Tulitikku mittakaavana.		13.8.

Yllä. KF 2007: 982. Inventointikohde n:o 12. Koiviston kylä.
Kuvassa näkyvän kevyen liikenteen väylän vierellä on
esihistoriallista asuinpaikkaa.

Alla. KF 2007: 988. Inventointikohde n:o 13. Koiviston kylä.
Heliskosken esihistoriallisen asuinpaikan koillisosaa.

Vas. KF 2007: 992.
Inventointikohde
n:o 15, rajamerkki:
Laaskalliolla.

Alla KF 2007: 994.
Inventointikohde
n:o 15. Hakkauk-
sia rajamerkissä.

KF 2007:987. Inventointikohde n:o 13. Heliskosken esihistoriallisen asuinpaikan etelälaitua.

Negatiiviluettelossa mainitut otokset

Negatiiviluettelossa mainitut otokset

Taulukko 3:
Luettelo inventointinumerolle merkityistä kohteista
peruskarttalehdittäin

PK-lehti n:o	Inv. n:o 2007	Paikannimi	Tyyppi	Ajoitus	p	i	z
1044 07	13	Heliskoski	asuinpaikat	kivikautinen	6728 100	3240 400	41-47
1044 08	12	Koli	asuinpaikat	kivikautinen	6729 020	3241 170	41-52
1044 08	T3	Varkaanvuori	taide, muistomerkit, hakkaukset	historiallinen	6729 050	3239 890	62,5
1044 11	1	Motonummi	asuinpaikat	kivikautinen	6728 925	3241 995	45-50
1044 11	2	Seurantalo	asuinpaikat	kivikautinen	6732 163	3243 296	45
1044 11	3	Urheilukenttä	asuinpaikat	kivikautinen	6732 520	3243 340	50-52,5
1044 11	4	Kuusikorpi	asuinpaikat	kivikautinen	6733 327	3243 744	50
1044 11	5	Mäntylä	asuinpaikat	kivikautinen	6733 475	3243 446	45-50
1044 11	6	Köykänmäki	asuinpaikat	kivikautinen	6733 475	3241 808	40-45
1044 11	7	Koliryttö	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6736 990	3242 520	65
1044 11	8	Ikkemurtama	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6735 820	3243 310	65
1044 11	9	Koirantiski	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6735 260	3243 870	65-70
1044 11	10	Riihikorpi	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6735 280	3244 890	67,5
1044 11	11	Harvametsä	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6733 640	3248 080	57,5
1044 11	14	Heinäköykky	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6738 220	3243 770	80-85
1044 11	T1	Kolovuori	hautapaikat	pronssi- ja/tai rautakautinen	6728 747	3242 400	55-60
1044 11	T2	Linnankappelinmäki	asuinpaikat	rautakautinen ja/tai keskiaikainen	6731 111	3243 039	40-45
1044 11	T4	Pahkaoja	muinaisjäännökset	esihistoriallinen	6735 770	3246 970	60-62,5
1044 11	T5	Huovintie	kulkuväylät	historiallinen	6729 590	3244 410	50
1044 12	15	Laaskallio	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6739 100	3244 980	80
1044 12	16	Rajavuori	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6741 050	3247 290	87,5
1044 12	17	Kuhankuono	kivirakenteet, rajamerkit	historiallinen	6745 080	3250 170	70

Omistajatietoja

1 Motonummi OMISTAJATIEDOT

Rekisterikylät: Peijerlä (414) ja Kierikkala (407)

Tilat: 1) Ruotumäki, RN:o 2:60 (906-414-0002-0060)

2) Saarelmaa, RN:o 4:33 (906-407-0004-0033)

Omistajat: 1) Ruotumäen: Tero Mika Vähätalo; 2) Saarelmaan: Risto Tapio Ahtinen ja Jaana Meritta Ahtinen

Osoitteet: 1) Vähätalon: Suntionpolku 6b as 6, 21310 VAHTO; 2) Ahtisten: Kierikkalantie 36, 21310 VAHTO.

Lisätietoja:

2 Seurantalo OMISTAJATIEDOT

Rekisterikylä: Laukola (410)

Tila: Pietilä, RN:o 3:149 (906-410-0003-0149)

Omistaja: Vahdon kunta

Osoitteet:

Lisätietoja: Vahdon kunta omistaa maapohjan.

3 Urheilukenttä OMISTAJATIEDOT

Rekisterikylä: Laukola (410)

Tilat: 1) Pietilä, RN:o 3:149 (906-410-0003-0149), 2) Tiealue ja soranottoaikka, RN:o 3:21 (906-410-0003-0021)

Omistajat: 1) Pietilän: Vahdon kunta, 2) Tiealue ja soranottoaikan: Suomen valtio

Osoitteet:

Lisätietoja: Valtion tilan hallinnoija on Tiehallinto.

4 Kuusikorpi OMISTAJATIEDOT

Rekisterikylät: Laukola (410) ja Hemmola (403)

Tilat: 1) Pietilä, RN:o 3:149 (906-410-0003-0149), 2) Uusikorpi, RN:o 2:54 (906-403-0002-0054)

Omistajat: 1) Pietilän: Vahdon kunta, 2) Uudenkorven: Matti Oiva Kalervo Suovanen, Seppo Olavi Suovanen ja Markku Sakari Suovanen

Osoitteet: Matti Oiva Kalervo Suovasen: Jussilantie 11, 21310 VAHTO; Seppo Olavi Suovasen: Jussilantie 2, 21310 VAHTO; Markku Sakari Suovasen: Valpperintie 64, 21310 VAHTO

Lisätietoja:

5 Mäntylä OMISTAJATIEDOT

Rekisterikylä: Hemmola (403)

Tila: Kuusikorpi, RN:o 2:16 (906-403-0002-0016)

Omistaja: Timo Tuomas Kohmo

Osoite: Nummitie 52c, 21310 VAHTO

Lisätietoja:

6 Köykänmäki OMISTAJATIEDOT

Rekisterikylä: Silvola (417)

Tilat: 1) Hevosmäki, RN:o 5:30 (906-417-0005-0030)

2) Arvola, RN:o 2:54 (906-417-0002-0054)

Omistajat: 1) Hevosmäen: Markku Henri Leinonen ja Hannele Marjatta Leinonen

2) Arvolan: Pertti Johannes Ojanen ja Ritva Marjatta Ojanen

Osoitteet: 1) Leinosten: Himalankuja 33, 21310 VAHTO

2) Ojasten: Sysimäentie 77, 21310 VAHTO

Lisätietoja:

7 – 11 Koliryttö, Ikkemurtama, Koirantiski, Riihikorpi ja Harvametsä ovat rajamerkkeinä tilojen rajalla.

12 Koli OMISTAJATIEDOT

Rekisterikylät: Koivisto (408) ym. (895)

Tilat: 1) Maantie Virusmäki–Vahto, RN:o 0-2012 (906-895-0-2012)

2) Ylikoivisto, RN:o 1:71 (906-408-0001-0071)

Omistajat: Ylikoiviston: Matti Aaltonen

Osoite: Aaltosen: Vahdontie 417, 21310 VAHTO

Lisätietoja:

13 Heliskoski OMISTAJATIEDOT

Rekisterikylät: Koivisto (408) ym. (895)

Tilat: 1) Maantie Virusmäki–Vahto, RN:o 0-2012 (906-895-0-2012)

2) Ylikoivisto, RN:o 1:71 (906-408-0001-0071)

3) Myllyniitty, RN:o 1:55 (906-408-0001-0055)

Omistajat: Ylikoiviston: Matti Aaltonen

Myllyniityn: Liisi Annikki Ruotsalainen

Osoite: Aaltosen: Vahdontie 417, 21310 VAHTO; muita osoitteita ei ole selvinnyt käytetystä tietokannasta

Lisätietoja: Tämän muinaisjäännöksen aluetta on mitä luultavimmin myös omakotitalon pihamaalla

Kuusimäki-nimisen tilan alueella, sen rekisterikylä on Koivisto, rekisterinumero 1:66; kiinteistötunnus

906-408-0001-0066; omistajat Kari Lasse Juhani Kuusela ja Irmeli Anne-Maj Kuusela; molempien osoite

Vahdontie 485, 21310 VAHTO . Todennäköisesti saman muinaisjäännöksen osia on myös toisella

omakotitalon pihamaalla Helistö-nimisen tilan alueella, sen rekisterikylä on Koivisto, rekisterinumero 1:45;

kiinteistötunnus 906-408-0001-0045; omistaja Sakari Olavi Varjasto; osoite Vahdontie 499, 21310 VAHTO .

14 – Heinäköykky, Laaskallio, Rajavuori ja Kuhankuono ovat rajamerkkeinä tilojen rajalla.

T1 Kolovuori OMISTAJATIEDOT

Rekisterikylä: Kierikkala (407)

Tilat: 1) Saarelmaa, RN:o 4:33 (906-407-0004-0033), 2) Isopelto, RN:o 7:15 (906-407-0007-0015)

Omistajat: 1) Saarelmaan: Risto Tapio Ahtinen ja Jaana Meritta Ahtinen,

2) Isopellon: Tarmo Antero Lampola ja Ritva Maija Marjatta Lampola

Osoite: Ahtisten: Kierikkalantie 36, 21310 VAHTO.

Lisätietoja:

T2 Linnankappelinmäki OMISTAJATIEDOT

Rekisterikylät: Vahto (419) ja Laukola (410)

Tila: Kappelinmäki, RN:o 1:104 (906-419-0001-0104)

Omistajat: Arvo Johannes Ilkamo ja Anna-Leena Ilkamo

Osoitteet: Ilkamoitten osoitetta ei ollut käytetyssä tietokannassa

Lisätietoja:

T3 Varkaanvuori on rajamerkkeinä tilojen rajalla.

T4 Pahkaoja OMISTAJATIEDOT

Rekisterikylä: Riittiö (415)

Tila: Metsänpohja, RN:o 1:22 (906-415-0001-0022)

Omistaja: Mikko Erik Isotalo

Osoite: ?

Lisätietoja:

T5 Huovintie OMISTAJATIEDOT

Rekisterikylät: Vahto (419) ja Seppälä (416)

Tilat: 1) Santaoja, RN:o 2:15 (906-416-0002-0015), 2) Laurila, RN:o 1:24 (906-419-0001-0024)

Omistajat: 1) Santaojan: Paul Bernhard Isotalo, 2) Laurilan: Tapio Kaleva Hiironen

Osoite: Hiironen: Seppäläntie 201, 21310 VAHTO

Lisätietoja: